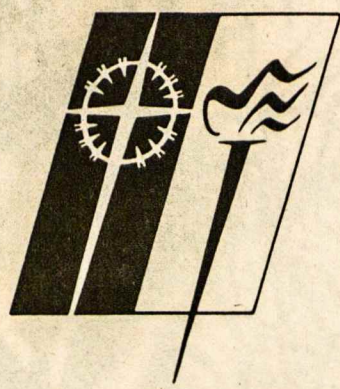

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 6 (2189) 1992 VASARIS-FEBRUARY 4

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS — LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

Tel. (416)275-4672

Prie naujų posūkių

Kol išeivijoje bus gyvas bent vienas lietuvis, Lietuva negali būti palikta viena: esi dabar laisva, ir žinokis. Mūsų per penkiasdešimt metų susikaupęs tikslas, tam tikra išsąmonėjusi dvasinė būseną, kasdien skatinanti neatitrūkti nuo tautos ir jos reikalų, negali nei keistis, nei staiga išnykti. Lietuvos nepriklausomybė „bedarbiais“ mūsų nepadarė. Atvirkščiai — uždeda naujų, gal dar visai nežinomų, nemėgintų darbų. Besivystanti veikla visa tai gana greitai parodys.

PER PASTARUOSIUS dešimtmečius išaugo nauja veikėjų karta — ir Lietuvoje, ir išeivijoje. Nėra abejonės, kad tai džiugina vyresnius, ypač išeivijoje, kur reikėjo tėvams, organizacijoms, savoms mokykloms ir parapijoms dėti daug pastangų, kad augantis prierauglis atsistotų ant lietuviškojo kelio ir pradėtų juo eiti. Masiško jaunųjų antplūdžio niekada nebuvo. Bet vienur kitur atsirado pakankamai stiprūs branduoliai, sugebantys apie save telkti atjaunintą lietuviško gyvenimo avangardą. Ne paslaptis, kad iš pradžių nemažai vyresnio amžiaus darbuotojų, tėvų bei vadovų su nepasitikejimu žiūrėjo į jaunimo entuziazmą, ypač tose vietose, kur jų auklėtojai nematė kopijavimo, o dažnai išvydami visai naujus sumanymus ar ėjimus. Baimė, kad nepatyrę jaunuoliai nesugriautų vyresniųjų statyto visuomeninės veiklos pastato, buvo gana dažna ir abi puses erzinti. Sunku čia būtų įžūrėti kokią nors šališką mąstyseną. Daugiau tai buvo, per kartų kartas vis pasikartojantis, psichologinis reiškinys, kai kada apibūdinamas vištos ir kiaušinio palyginimais. Kaip ten bebūtų buvę, laikas padarė savo, išsprendė ne vieną klausimą, sušvelnino sankirčių pobūdį. O Lietuvos laisvėjimas staciai visus sujungė. Atsirado nauji uždaviniai, kurie be jaunesniųjų prisidėjimo vargu ar būtų buvę įveikiami. Ypač tai pasidarė ryšku politinės krypties veiksmuose ir reprezentacijoje kitataučių tarpe.

DABAR nepriklausomos Lietuvos akivaizdoje darbo laukai padidėjo. Reikės naujų žagrių, verčiančių ir naujas vagas. Ar užteks to, ką turime, ar teks telkti daugiau jėgų, gal pajudinti bendraamžius, kurie ligi šiolie buvo abejingi lietuviškajai veiklai? Tai klausimai, surišti su kitais klausimais kaip mobilizuotis, kad Lietuva vis jautų šalia savęs išeiviją gyvą ir talkinančią valstybės atstatymo uždaviniuose ir tautos atgimime. Savaime suprantama, visų akys krypstą į organizuotą visuomenę, mūsų atvejį į lietuvių bendruomenę, kuri jau turi nemažą patirtį. Tai veiksnys, kurio darbas toli gražu dar nėra pasibaigęs. Ir negali pasibaigti, o tik turi šakotis, stiprėti pagal pirmumo reikalavimus, kad Lietuva nebūtų palikta viena. Tasai persigrupavimas ir ryškių akcentų uždėjimas ten, kur Lietuvai šiuo metu naudingiausia, yra vienas iš pačių skubiųjų bendruomeninės veiklos uždavinių. Tai labai svarbu valdyboms sudarant veiklos programas. Įvairiems uždaviniams atlikti teks ieškoti naujų priemonių, gal ir skirtingų metodų. Pvz. yra keliama mintis, kad lėšų telkimas turėtų jau būti pradėtas organizuoti platesniu mastu, nesbiremiant vien tik lietuviškąja visuomene. Tam jau laikas plėsti nuolatinis ir stipresnis ryšius su gyvenamojo krašto vyriausybėmis, įtakingais verslininkais bei viskuo kitu, kas tik galėtų padėti didesniems mūsų užmojams įvykdyti. Tai jau daro geriau organizuotos tautinės bendruomenės, nuolat dirbančios savosios, kažkur esančios, valstybės naudai. Veikla turi būti pažangi, einanti su naujais persitvarkymais ir poreikiais. Č.S.

KANADOS IVYKIAI

Rizikingi praeities žingsniai

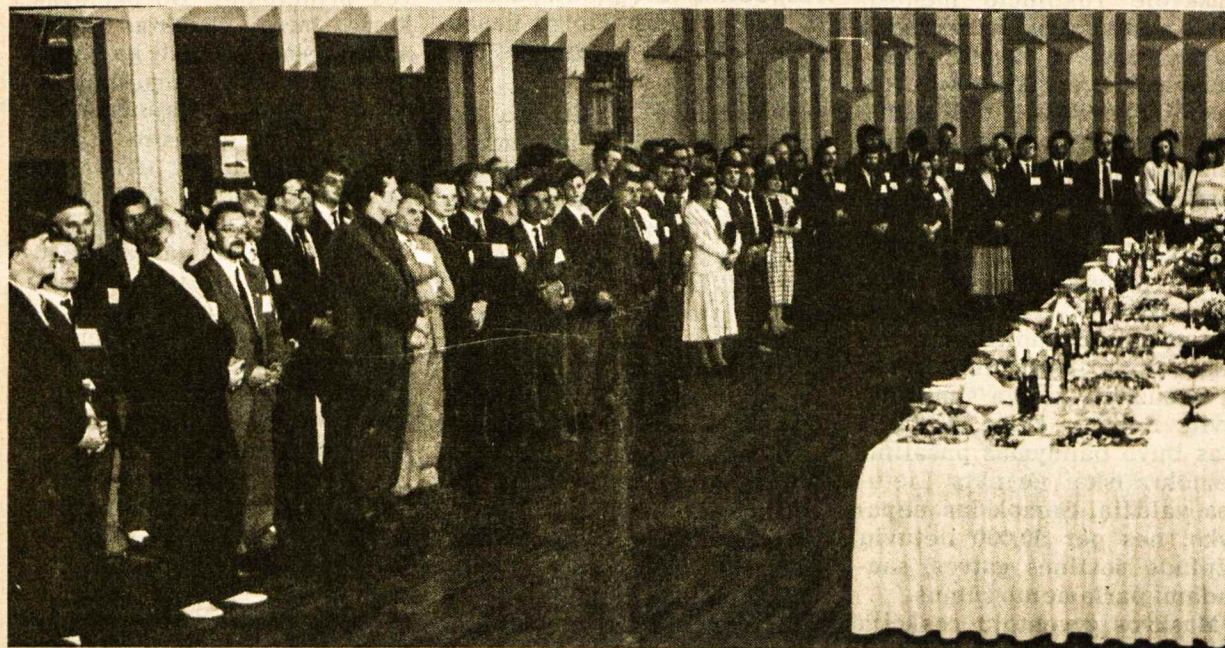
„De Havilland“ lėktuvų gamyklą Toronte labiau už jos gaminių išgarsino nesibaigianti Kanados ir Ontario vyriausybės finansinė parama. Ją iš britų bendrovės „Hawker Siddley“ 1974 m. Kanadai nupirko jos vyriausybė. Deja, net ir tapusi valstybine, lėktuvų gamykla negalėjo verstis be Kanados vyriausybės finansinės paramos. Vien tik 1982-85 m. vyriausybė įsigyto „De Havilland“ bendrovės papildomai turėjo investuoti \$750 milijonų. Tad nenuostabu, kad ji už \$155 milijonus 1986 m. buvo parduota „Boeingui“, didžiausiai JAV lėktuvų gamyklai pasaulyje. Kanados vyriausybė „Boeing“ bendrovei prie šio įsidlyto pirkinio pridėjo kelias dešimtis milijonų dolerių užsilikusioms „De Havilland“ skoloms padengti.

„Boeingo“ investuoti milijonai dolerių taip pat neįstengė „De Havilland“ padaryti pelningą lėktuvų gamyklą Toronte. 1990 m. ir „Boeingo“ vadovai nutarė parduoti nuostolius nešančią „De Havilland“. Pirkejomis pasisūlė Prancūzijos „Aerospatiale SA“ ir Italijos „Alenia SA“ valstybinės lėktuvų gamyklos. Kanados vyriausybė, norėdama užtikrinti dar-

bus torontiečiams, pareikalavo garantijos, kad jos neuždarys Toronte nusipirktą „De Havilland“. Tada jos tokiam pažadui įgyvendinti iš Kanados pareikalavo bilijono dolerių paramos dešimties metų laikotarpiai. Tokia suma buvo per didelė deficitiniams Kanados vyriausybės biudžetams. „Boeingui“ ir Kanadai teko ieškoti kito kliento.

Kanadiečius nustebino dar vienas „De Havilland“ išgelbėjimas, šįkart panaudojus ne tik Kanados, bet ir Ontario provincijos lėšas. „Boeingas“ sutiko „De Havillandą“ parduoti kanadiškai „Bombardier Inc.“ bendrovei Montrealyje už \$70 milijonų, palikdamas nepadengtą \$190 milijonų skolą. „Bombardier Inc.“ bendrovė šion operacijon įsijungė įsigydamą 51% „De Havilland“ nuosavybės už \$51 milijoną, Ontario vyriausybei palikusi 49% už \$49 milijonus. Ateityje savo pilnon kontrolėn „De Havilland“ lėktuvų gamyklą galės perimti arba Montreale „Bombardier Inc.“ bendrovė, arba Ontario vyriausybė, doriais padengusi kitą nuosavybės pusę.

(Nukelta į 6-tą psl.)

„U.S. — Baltic fondo“ 1991 m. birželio 16-19 d.d. įvykusio seminario dalyviai „Dainavos“ restorane Vilniuje klausosi sveikinimo kalbų. Jie buvo suvažiavę iš įvairių Lietuvos, Latvijos ir Estijos vietovių. Taip pat buvo amerikiečių bei Europos šalių atstovų

PRANEŠIMAS IŠ VAŠINGTONO

Ne laisvoji rinka, o vagystė...

Lino Kojelio suorganizuotas fondas „U.S. — Baltic Foundation“ ir jo teikiama pagalba Baltijos valstybėms. Iš pokalbio su jo darbuotojais

VL. RAMOJUS

Vienoje gražiausių JAV sostinės gatvių — Massachusetts Ave., kurioje susitelkę didžioji dalis užsienio ambasadų, aštuonaukščių rūmų šeštame aukšte įsikūrusi Lino Kojelio vadovaujama „U.S. — Baltic Foundation“. Lietuvos spaudoje vadinama tiesiog fondu. Taip ir aš čia ją vadinau. L. Kojelis, buvęs Pentagono, Baltųjų rūmų ir vėliau Valstybės departamento pareigūnas, tą fondą įsteigė 1989 m. vasarą, kai Sov. Sąjungos Aukščiausioji taryba priėmė įstatymą, pagal kurį Baltijos kraštai turėtų teisę į ekonominį suverenitetą. Fondą įsteigęs be cento kišėnėje, tik turėdamas plačias pažintis su įtakingais amerikiečiais, šiandien L. Kojelis jau gali didžiulius, kad jo vadovaujamo fondo įstaiga rūmuose, esančiuose 1717 Massachusetts Ave., užima 10 kambarių patalpą, iš kurių du ar trys kambariai nuomojami kitoms įstaigoms. Fondo raštinėje dirba 4 nuolatiniai tarnautojai, ir du Kalifornijos universitetai čia siunčia studentus stažuotis. Vieną iš tų universitetų yra baigęs ir L. Kojelis. Iki šiol U.S. — Baltic fonde stažavosi 35 internai. Tačiau nė vienas jų nebuvo lietuvių kilmės.

Šaltą žiemos rytą aplankęs L. Kojelio vadovaujamo U.S. — Baltic fondo įstaigą, kurioje niekad netrūksta interesantų, turėjau progos plačiau pasikalbėti su jos vadovu, buvusiu savo kaimynu.

Pas pirmininką

Paklaustas, kokie buvo fondo tikslai jį steigiant, pirmininkas paaiškino, jog Amerikoje yra daugiau baltiečių organizacijų, kurios rūpinosi savo šalių nepriklausomybės atgavimu. U.S. — Baltic fondu buvo svarbu pagalluoti, kas bus po to, kai jos išsilaisvins iš sovietų vergijos. „Fondo tikslas — padėti Baltijos kraštams atsistatyti. Per 50 sovietų okupacijos metų žmonės buvo visai izoliuoti nuo Vakarų, jiems trūksta informacijos, trūksta žinių, kaip veikia sveika, demokratiška laisvos rinkos visuomenė, kokie ryšiai tarp institucijų, kokią atsakomybę turi eiliniai piliečiai. Tuos visus dalykus aiškinti, padėti pradžioje jiems orientuotis — buvo mūsų fondo tikslas“, aiškino L. Kojelis, toliau tęsdamas: „Konkrečiai mes apsiėmėm padėti įvairiose srityse. Mūsų projektai turi atitikti

tuos šaltinius, kurie nori juos finansuoti. Jau įvykdytiems projektams iš dviejų amerikiečių fondų esam gavę dvi stipendijas po 50,000 dol. Jų dėka buvo suruošti du seminariai. Pirmasis tema „Savi valdybės demokratinėje laisvos rinkos visuomenėje“ įvyko 1991 m. birželio mėn. Vilniuje, o kitas tema „Baltijos savi valdybių privatizacijos klausimai“ įvyko 1991 m. lapkričio 19-22 d.d. Parnu mieste, Estijoje. Trečiasis bus kovo mėnesį Jūrmalos, Latvijoje“.

Kiti pareigūnai

Viena proga seminarų programos direktorė Audronė Pakšienė, kuri yra ir LB Vašingtono apylinkės valdybos pirmininkė, paklausta, ar dabar, kai nepriklausomomis Baltijos valstybėmis domisi ir delegacijos ten siunčia beveik visas pasaulis, savo tikslą pasiekia U.S. — Baltic fondo rengiami seminarai, taip atsakė: „Mūsų fondo tikslas ir interesas yra visai kitoks negu kitų fondų, organizacijų. Mūsų misija surišta su glia meile, pasiaukojimu ir dideliu noru padėti Baltijos šalims atsistoti ant savo stiprių, demokratiškais principais grįstų pamatų. Todėl darbas yra nepaprastai didelis, nes tie 50 metų padarė neapsakomą žalą. Faktiškai reikia visur ir viską iš naujo atstatyti...“

U.S. — Baltic fondo pagrindiniai pareigūnai yra trys: fondo pirmininkas (prezidentas) L. Kojelis, vykdomasis vicepirmininkas J. Lukitsch ir programų direktorė A. Pakšienė. Šalia administracijos dar yra direktorių taryba,

Po seminario Estijos Parnu mieste nuvykus į Vilnių aplankytas VILNIAUS MERAS. Iš kairės: L. KOJELIS, Vilniaus meras ARUNAS STARAS, A. PAKŠIENĖ, Vilniaus miesto tarybos pirm. pavaduotoja VILIJJA JONKAITYTĖ ir užsienio santykių departamento pirmininko pavaduotojas VYTAUTAS STEPONČAS

Dabarties įvykiai Lietuvoje

Kas svarbiau — skolos ar taika?

Neseniai Anglijos Londone vyko konferencija „Baltijos valstybių integracija į pasaulio bendriją“. Joje Vytautas Landsbergis pasakė kalbą. Jis priminė, kad lietuviai jau senokai kviečia vakariečius investuoti, bet pastarieji lyg ir teisinasi — Lietuvoje dar yra didelių ekonominių problemų, dėl kurių didėja socialinė įtampa. Kaip tik dėl to prašome investuoti, sakė kalbėtojas, nes pagerėtų krašte ekonominė būklė ir sumažėtų visokeriopa įtampa.

Lietuviai stengiasi būkle gerinti. Jaučiama ir pažanga. Bet Vakarai nori dar daugiau. O kapitalistinės valstybės, pasak Landsbergio, galėtų padrasinti privatų kapitalą investuoti, suteikdamos pastarajam garantijų.

Savo laiku Lietuva prašė iš Vakarų ir politinės pagalbos, bet ji jos negavo, ir sumokėjo kraujo kainą.

Griuvu Rytų agresyvi imperija, dabar vakariečiai galės sutaupyti didžiules ginklavimos išlaidas. Ar neverta padėti tiems, klausia Landsbergis, kurie padėjo sugriauti komunizmą?

Pirmiausia kapitalizmas susirūpinęs skolų atgavimu iš buvusios imperijos. Tų skolų ieškoma ir Lietuvoje. Ir dar grasinama — nemokėsite skolų, negausite finansinės paramos. Vakarai gi žino, kad Lietuva buvo Sov. Sąjungos okupuota, ir ji nėra jos paveldėtoja. Lietuva neužpuolė Afganistano, ji nestatė atominių povandeninių laivų... Ir visam tam buvo vargojam vakariečių teikiama kreditai ir Lietuvos žmonių uždirtos lėšos. Tačiau čia nebuvo nei Lietuvos žmonių, nei Lietuvos valstybės valios.

Lietuva nenori ir neketina reikalauti skolų iš tų kraštų, kurie skolingi buvusiai Sov. Sąjungai. Lietuva nereikalauja ir dalies sovietinių raketų, nors joms statyti buvo naudojamos ir Lietuvos žmonių lėšos. Tai kodėl Vakarai reikalauja sovietinių skolų iš Lietuvos? Nejaugi jie pripažinti Lietuvos prievartinį įjungimą į Sov. Sąjungą?

Iš viso, klausia Landsbergis, ar tikslinga dabar reikalauti skolų mokėjimo iš Rusijos ir kitų buvusių sovietinių respublikų, kai jose vyksta ekonominė suirutė? Tuo gali pasinaudoti grėsmingos jėgos. Kas svarbiau — skolos ar taika?

Svetima kariuomenė

Reuterio agentūros pranešimu, Britanijos ministras pirm. J. Major užtikrino Aukščiausiosios tarybos pirm. V. Landsbergi, kad sustiktime su Rusijos prezidentu B. Jelcinu ragins jį išvesti rusų kariuomenę iš Baltijos valstybių. Sa-

koma, kad šiuose kraštuose yra 300,000 buvusių sovietų kareivių. Britanijos užsienio reikalų ministeris D. Hogg pridėjo prie savo ministerio pirmininko pareiškimo — britai tikrai mėgins įtikinti B. Jelciną, kad būtų išvesta kariuomenė iš Baltijos kraštų.

Pasak Latvijos užsienio reikalų min. J. Jurkans, ši moderni armija praeitais metais vykdė smurtinius veiksmus Lietuvoje ir Latvijoje. Sve-tima armija — tai grėsmė Baltijos valstybių politiniam pastovumui.

Ragins padėti

Tos pačios agentūros pranešimu iš Kopenhagos, Danija pasiryžusi raginti Europos bendruomenės valstybes padėti silpnai baltiečių ekonomikai. Užsienio reikalų ministras U. Ellemann-Jensen kreipsis į Europos bendruomenės valstybių ministerius, susirenkančius vasario 3 d. Briuselyje, Belgijoje. Baltiečiams trūksta maisto, vaistų, medicinos reikmenų, pašaro gyvuliams, o ypač kuro, taip reikalingo žiemos mėnesiais.

Europos valstybės bus raginamos suteikti Baltijos kraštams valdines paskolas bei pagreitinti pastangas, kad šios naujos nepriklausomos valstybės galėtų pagerinti ekonomines sąlygas savo piliečiams.

Danija stipriai palaikė baltiečius jų kovoje už nepriklausomybę.

Nutraukė naftos tiekimą

Sausio 29 d., kaip skelbia Reuterio agentūra, Rusija nutraukė naftos tiekimą Mažeikių imonei. Rusijos energijos ministras pareiškė, kad tai padaryta tik dėl techniškių klūčių, o ne politinių. Lietuvos energijos ministras L. Ašmantas pažymėjo — jei nebus atstatytas naftos tiekimas iš Rusijos, Lietuva bus priversta nutraukti elektrą Kaliningrado sričiai ir Gudijai.

Iš Rusijos Mažeikių naftos apdirbimo imonė kiekvieną dieną gaudavo 18,000 tonų naftos.

Tikisi sėkmingų susitarimų

Baltiečių parlamentarų susirinkimas (asamblėja) sausio 24-26 d.d. Rygoje, kaip praneša Lietuvos užsienio reikalų ministerija, išreiškė viltį, kad geros valios pasitarimuose su Rusija bus nustatytas trumpas laikas išvesti rusų kariuomenę (buvusią sovietų armiją) iš Baltijos valstybių, o iš jų sostinių tuojau pat. Taip pat tikimasi, kad bus išvengta veiksmų, kurie komplikuo-tų kariuomenės išvedimą, ypač, kad Rusija nepildytų ar padidintų esamus dalinius naujais kareiviais.

(Nukelta į 2-ą psl.)

Šiame numeryje:

Prie naujų posūkių

Lietuva negali būti palikta viena

Ne laisvoji rinka — o vagystė...

„U.S. — Baltic Foundation“ ir jo teikiama pagalba

Perversmas Vilniuje ir Irakas

Lietuvoje prasidėjo sovietų imperijos žlugimas

Nuncijaus rūpesčiai slavų kraštuose

Arkiv. Colasouno lanko Rusijos, Ukrainos ir Gudijos katalikus

Pasaulio lietuvių jaunimo kongresas

Suvažiavo jaunimo atstovai beveik iš viso pasaulio

Nugalėti savyje vienšimulį

Dr. Vytauto Meškaus sveikatos patarimai

Biržai neužmiršo savo sūnaus

Specialia iškilme pagerbtas Vladas Jakubėnas ir jo kūryba

„Gimtosios žemės giesmė“

Čiurlionio ansamblio kelias reikšmingame leidinyje

Lietuvos krikštas 1387 metais

Rašo Lietuvos istorikas M. Jučas

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. (416) 275-4672. FAX (416) 275-1336.

Canada Post Canadian Publications Mail Sales Product Agreement nr.1001760
LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, Vyt. Kastytis, J. Andrulis, Vyt. Balčiūnas, Č. Senkevičius. Metinė prenumerata – \$35, pusmetinė – \$20, mėmė – \$40, garbės – \$50 (Amerikoje – JAV dol.) oro paštu – \$110. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalu kreiptis į "TŽ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožūria. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st a. 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: (416) 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Subscriptions: regular \$35.00, supporter \$40.00, honorary \$50.00 per year. Second Class Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P. O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada.

Tikybiniai rūpesčiai Rytuose

Rytų Europoje, ypač buv. Sovietų Sąjungoje, drastiškas sistemos pasikeitimas laisvėjimo ir demokratijos linkme sukėlė ne vien politinių bei ekonominių rūpesčių, bet ir tikybinių. Kai kuriuos pastaruosius atskleidžia Vokietijos katalikų mėnraštis "Der Fels" (Uola), leidžiamas Regensburge. Sausio mėn. laidoje rašoma apie apsunkintas galimybes šv. Tėvui lankytis Rusijoje.

Laukiama santykių pagerinimo

Šv. Tėvo kelionė į Rusiją, apaštalinio administratoriaus Maskvoje arkivyskupo Tado Kondrusevičiaus (Kondrusiewicz) požiūriu, galėsianti tik tada įvykti, kai busią pagerinti katalikų ir rusų ortodoksų Bendriųjų santykių. Arkivyskupas tikisi dar šiais metais susitikti su Maskvos patriarchu Aleksiejumi II-ujoju, – šitaip jis pareiškė žurnalistams vyskupų sinodui Vatikane baigiantis pereitų metų gruodžio mėnesį. Arkivyskupas betgi jokių garantijų negalįs duoti dėl jų susitikimo sėkmės. Vis dėlto santykių reikalai negali būti atidėliojami; katalikai pasiilę laukia šv. Tėvo. Apžvalgoje iškeliama visų eilės administracinių-struktūrinių kliūčių bei skirtingų požiūrių, dėl kurių ortodoksų Bendrija net neradusi reikalo pasiūsti atstovo-stebėtojo į vyskupų sinodą Romoje.

Nauji paskyrimai

Toje pačioje apžvalgoje rašoma, kad arkivyskupas Tadas Kondrusevičius iš pareigų atleido marijonų provincinolo Praną Račiūną, administravusį Šv. Liudviko parapiją Maskvoje. Jo vieton paskyrė Gudijos Baranovičių kleboną Antaną Gejį, gimusį į Kazach-

staną ištremtoji šeimoj, teologijos studijas baigusį Kaune ir Kieclė, kard. St. Višinskio paskirtą Rusijos misijoms. Šv. Liudviko parapijos vikaru tapo Kauno seminarijos absolventas Viktoras Voronovskis (Woronowski). Europinėje Rusijoje priskaituojama apie 30 katalikų parapijų. Visą laiką į Maskvą atvykstančios grupės tikinčiųjų su prašymais paskirti jiems kunigą. Daug Štalino uždarytų katalikų šventovių palengva pradeda atsistatyti. Bet vyksmas labai sunkus, nes trūksta ir kunigų, ir lėšų.

Prasklaidoma paslaptis

Skaitytojo dėmesį patraukia tame žurnalo numeryje antraštė "Prasklaidoma KRONIKOS paslaptis". Rašoma apie Pasaulio lietuvių centrą Čikagoje (Lemonte) 1991 m. spalio 13 d. aplankiusį vyskupą Sigitą Tamkevičių, kuris ta proga papasakoja kai ką iš savo gyvenimo. "Lietuvos bažnyčios kroniką" jis redagavęs 17 metų. Po suėmimo 1983 metais redagavimą perėmęs kun. Jonas Boruta, SJ.

Tikintieji surinkdavę žinias ir pranešimus iš visos Lietuvos. Redaktorius gautą medžiagą turėdavęs slapstyti, net kelerą mėnesių išlaikyti, viską rašomąją mašinėlę perrašyti ir paruošti dauginimui. Pirmaisiais metais "Kronika" į užsienį patekdavusi per Maskvos disidentus ar užsienio žurnalistus.

Žurnale atskleidžiamos "paslaptys" lietuviams daugiau ar mažiau jau yra žinomos. Įdomu tai, kad jos plinta įvairiuose vakariečių leidiniuose, liudijantiuose apie kovojančią Lietuvai suteiktą stebuklą, ką pabrėžia vysk. S. Tamkevičius. Snk.

Ne laisvoji rinka, o vagystė...

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Landsbergio pakviestas jis dalyvavo parlamento posėdyje Vilniuje istorinę 1990 m. kovo 11 d., kai buvo paskelbtas Lietuvos nepriklausomybės atstatymas. Tada Linas kai kuriems parlamentarams davė įvairių patarimų. Tai sužinojusi Sov. Sąjunga paskelbė oficialius protestus, įrašė į Juodąją knygą, ir L. Kojelis nebegavo įvažiavimo vizos tol, kol ji subyrėjo.

Kai jau nebereikėjo Maskvos vizos, L. Kojelis Baltijos šalyse lankėsi du kartus: 1991 m. spalio mėnesį ir po to lapkričio mėn., kai Parnu mieste vyko U.S. – Baltic fondo su-ruoštas seminaras. 1991 m. birželio mėn. Vilniuje įvykusiame seminare sovietai neleido jam dalyvauti ir fondui atstovavo jo vykdomasis vicepirmininkas J. Lukitsch ir programos direktorė A. Pakštienė drauge su 18 amerikiečių, įvairių sričių specialistų delegacija.

Pasibaigus Parnu mieste U.S. – Baltic fondo ruošiamam seminarui, kuriame šalia 11 amerikiečių delegatų dalyvavo ir 60 atstovų iš Lietuvos (įvairių rajonų savivaldybių privatizacijos komiteto pirmininkai), L. Kojelis su savo štabo nariais vėl lankėsi Lietuvoje, Vilniaus miesto valdybos patalpose turėjo spaudos konferenciją, apie kurią plačiai rašė Lietuvos spauda, pranešinėjo televizija ir radijas.

Lietuvoje

Paklaustas apie paskutinius įspūdžius iš Lietuvos, L. Kojelis atsakė: "Yra ir gerų, ir blogų naujienų. Gera naujiena ta, kad nepriklausomos Lietuvos valdžia egzistuoja ir gerai demokratiškai veikia. Po 50-ties sovietinės okupacijos metų kraštas yra pasiruošęs įžengti į 21-ojo amžiaus modernų pasaulį.

Yra tam tikrų problemų privatizacijos srityje, kurioje mes dirbame. Kai kurie buvusi reikimo viršininkai, dabar pasidarę laisvosios rinkos šalininkais, privatizacijos vardu savinai milžiniškus Lietuvos turtus, ir tai labai aiškiai mato tie, kurie puoselėja kaip tik laisvosios rinkos ir demokratijos principus. Žmonės nesupranta, kad tai, kas daroma laisvosios rinkos vardu, nėra laisvoji rinka, o vagystė..."

Tik pradžia

Apie savo įsteigto fondo ateitį pirmininkas taip kalbėjo: "Dabar tik pati kalno pradžia. Dabar, kuriuos mes esame užsibrėžę, yra žemės reforma, viešosios sveikatos sistemų reforma, anglų kalbos mokymas, tolimesnis darbas savivaldybių paruošime. Tikimės iš Baltijos šalių į Ameriką atvežti 30 tenyškųjų savivaldybės dirbančių tarnautojų, kad jie čia susipažintų, kaip toje srityje dirbama. Žodžiu, darbų netrūksta. Reikia turėti viziją, gerus ryšius su amerikiečių fondais, bendrovėmis,

Perversmas Vilniuje ir Irakas

"Nepavykęs perversmas Baltijos kraštuose svarbesnis už Persijos įlankos karą". Šis straipsnis buvo paskelbtas "The Hamilton Spectator" dienraštyje 1992 m. sausio 11 d. Čia pateikiamas jo vertimas

DR. DOUGLAS HAGGO

Nepavykęs sovietų kariuomenės bandymas pašalinti Lietuvos valdžią prieš vienerius metus yra žymiai svarbesnis pasaulio politinis įvykis, negu tuo pačiu metu prasidėjęs Persijos įlankos karas.

1991 m. sausio mėnesį Vilniuje įvykusi krizė buvo paruošiamasis aktas imperijos mirčiai. Įvykiai Lietuvos sostinėje buvo įžanginiai manevrai pasiruoti politiniam perversmui Maskvoje rugpjūčio mėnesį, kurio nesėkmė sudarė patogias sąlygas sovietų respublikoms paskelbti nepriklausomybes, pasaulio valstybių diplomatinę pripažinimą Baltijos trijų valstybių nepriklausomybių ir sugriuvimą komunizmo bei Sovietų Sąjungos.

1991 m. sausio 13 d. sovietų tankai įsiveržė į civilijų žmonių telkinį prie Vilniaus televizijos bokšto. Šaudydami į minią, nužudė 13 beginklių gynėjų ir sužiedė keletą šimtų dalyvių. Sovietų karių užpuolimas buvo bandymas pašalinti demokratiškai išrinktą Lietuvos valdžią. Šamokslas nepavyko, nes per 50,000 lietuvių užplūdo sostinės gatves, saugodami parlamento rūmus.

Maskvos gyventojų reakcija buvo taip pat svarbi istoriškai, kaip ir vilniečių. Sužinoję apie skerdynes Vilniuje, maskviečiai reagavo dar didesnėmis demonstracijomis, pasmerkdami sovietinių karių žiaurumus ir pritardami Baltijos valstybių nepriklausomybės siekimams. Maskviečiai nenorėjo toliau tikėti Kremliaus propaganda apie tai, kad kraštą į respublikos gyvenimą nesuvaldomi nacionalistai. Maskvos gyventojai pasijuto irgi kaip kaliniai, išvarginti melo, apgaudinėjimų ir teroro. Jie žinojo, kad Kremliaus valdovai galėjo ir juos užplūti. Griežtieji komunistai tuo metu Maskvoje turėjo labai mažą grupę rėmėjų. Dėl šios priežasties 1991 m. rugpjūčio perversmas nebuvo staigmena.

Lietuvių akcija sausio mėnesį buvo pavyzdys maskviečiams rugpjūčio įvykiuose. Maskvos komunistų šamokslas nepavyko, nes civilijų žmonių telkinys saugojo Rusijos parlamento rūmus. Lygiai kaip ir Vilniuje, beginkliai civiliai apsupo pastatą, saugodami jame esančius politinius vadovus. Jie gerai žinojo, kad jų daugelis žus, jei bus rimtas ginkluotasis puolimas.

Tie patys šamokslininkai, kurie suplanavo ir vykdė Vilniuje perversmą, buvo Maskvoje iniciatoriai nepavykusio perversmo rugpjūčio mėnesį Lietuvos prokuratūros tyrimo akte konstatuojama, kad perversmininkai siekė pašalinti teisėtą Lietuvos vyriausybę. Išvardino ir keletą šamokslininkų. Tarp jų yra buvęs KGB viršininkas Kriučkovas ir buvęs gynybos ministras Jazovas. Abu priklausė komitetui, kuris bandė perimti vadovybę Maskvoje.

Vilniaus perversmo nesėkmė parodė sunkumus išlaikyti prievartinę Sąjungos vienybę. Tas privertė Gorbaciovą papildyti unijos sutarties planą, patenkinti respublikų vadų reikalavimus didesnės autonomijos. Nepavykęs perversmas Vilniuje labai susilpnino Gorbaciovo politinę poziciją Sovietų Sąjungoje.

Ši užimta jo dviveidiška pozicija kainavo paramos praradimą. Pažangieji buvo nepatenkinti jo bandymais spręsti politines problemas senais, nepatikimais metodais. Reakcionieriai buvo įsiutę, kaltino jį išdavimu ir silpnavališkumu. Sausio perversmo Vilniuje šamokslininkas plk. Viktoras

tam tikromis įstaigomis ir daug darbo įdėti".

Išsklaidęs šiuos žodžius, pilnas gerų įspūdžių apie Amerikoje gimusios lietuvių ir kitų baltiečių kartos pastangas padėti Baltijos šalims pilnai pereiti į demokratiją bei laisvąją rinką, išėjau į žvarbų sausio šalį, koks reikėtų pasitaiko JAV sostinėje.

Alksnis pakartotinai viešai tvirtino, kad Gorbaciovą viską žinojo. "Visa tai buvo diskutuota prezidento taryboje", pareiškė Alksnis "The New Yorker" žurnale. Patvirtino, kad jis buvo narys Latvijos tautinio gelbėjimo komiteto, kuris siekė perimti valdžią Rygoje. "Viskas buvo suplanuota remiantis prezidentinio valdymo paskelbimu Lietuvoje, Latvijoje ir Estijoje. Remiantis šiuo įsakymu, Vytautas Landsbergis ir visi kiti vadaai minėtų respublikų turėjo būti pašalinti. Tačiau Gorbaciovą paskutinę minutę nepasirašė šio įsakymo".

Gorbaciovo reputacija tuo metu buvo taip žemai kritusi, kad daugelis Sovietų Sąjungoje įtarė jį surežisavus savo pašalinimą iš valdžios rugpjūčio mėn., kad pakeltų savo populiarumą triumfališkai grįžęs į prezidento pareigas. Nesėkmingas perversmas Vilniuje sustiprino Lietuvos prezidento autoritetą ir visų paramą. Gal manė Gorbaciovą, kad ir jam bus panašiai. Kai kartą anglas svečias Maskvoje pareiškė abejonių tos teorijos patikimumu, tai pašnekovas pareiškė: "Mes esame labai geri šachmatų žaidėjai".

Rugpjūčio 22 d. buvo didelis džiaugsmas Maskvoje ne dėl Gorbaciovo grįžimo, bet dėl to, kad perversmas buvo sūžlugdytas. Jo asmenybės vertinimas net iki "didvyrio" Vakaruose yra klaidingas vakarietiškos žiniasklaidos įtaigojimas publikai, siekiant sensacijų. Tendencingomis informacijomis žiniasklaida bando sukelti individų konfliktus. Pavyzdžiui, nesutarimas federacinės Kanados valdžios su Ontario provincijos vyriausybe ryškinamas kaip konfliktas tarp Brian Mulroney ir Bob Rae.

Rusijos prezidentas Boris Jelcinas yra vienas tų politinių vadų, kurio reputacija suniekinta Vakaruose paskleistų tendencingų informacijų. Gorbaciovą tapo šviesiausioji žiniasklaidos žvaigždė ir kiekvienas prieštarautojas – jo priešin. Landsbergis turi skirtingą nuomonę apie Jelciną. "Jis yra pirmasis, pripažinęs mūsų krašto nepriklausomybę", pasakė Landsbergis prancūzų laikraščiui "Le Figaro" 1991 m. rugsėjo mėn. "Jis yra vienintelis, pasiūlęs paramą po dramatiškų įvykių 1991 m. sausio mėn.; po nepa-

Dabarties įvykiai Lietuvoje

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Baltiečių susirinkimas (asamblėja) nutarė siūlyti savo kraštų parlamentams ir valdžioms, kad būtų sudaryta bendra baltiečių rinka, kuri galėtų palaipsniui įsijungti į Europos ekonomines struktūras. Ypač svarbus kooperavimas su Šiaurės taryba (skandinavų kraštais) ir dalyvavimas tarptautinėse ekonominėse organizacijose.

Kitos žinios

— Buvusi sovietinė kariuomenė, Rusijos ir Lietuvos pareigūnų pareiškimu, kaip skelbia Reuterio agentūra, bus pradėta išvesti iš Lietuvos jau š. m. vasario mėnesį. Taip buvo sutarta tarp Rusijos ir Lietuvos delegacijų.

— JAV viceprezidentas Dan Quayle, kaip praneša Lietuvos ambasada Vašingtone, vasario 7 d. lankysis Lietuvoje ir pasakys svarbią kalbą.

— Sausio 13-sios pirmosiomis mėnėmis prisiminti yra nukaldinti specialūs medaliai, kuriuo, Aukščiausios tarybos sprendimu, apdovanoti keli šimtai parlamento, radijo ir televizijos bokšto gynėjų, taip pat kun. R. Grigas ir kun. K. Kriškiūkaitis. Medalium apdovanoti 47 svetimsaliai, parėmę Lietuvos nepriklausomybę, tarp jų Estijos, Latvijos Aukščiausios tarybų pirminkai, Rusijos prezidentas, Danijos, Islandijos, Norvegijos, Lenkijos ir kitų šalių politikai, visuomenės veikėjai ir žurnalistai.

— Lenkijos užsienio reikalų ministras K. Skubieševskis labai teigiamai įvertino lietuvių lenkų pasirašytą savitarpio draugystės ir geros kaimynystės deklaraciją. Esą pradeda-

vykusio perversmo Maskvoje rugpjūčio mėn. mes abu atsiradome toje pačioje barikadų pusėje. Jelcinas kovojo, o vakariečiai atsargiai stebėjo kuria kryptimi papūs vėjas. Vakara buvo pasiruošę patvirtinti perversmo sudarytą vyriausybę. Jelcinas veikė ne dėl savo interesų. Kaip jam, taip ir mums, politika negali sunaikinti moralinių vertybių".

Jelcinas nėra angelas. Tačiau jis ryškiai yra pademonstravęs savo įsipareigojimus laisvės principams. Gorbaciovą, kuris buvo išrinktas nedemokratiškai, daugelį kartų pabrėžė savo įsipareigojimus išsaugoti Sovietų Sąjungos imperiją, įsteigtą teroro pagrindais. Gorbaciovas neišlaisvino Rytų Europos dėl laisvės ir demokratijos principų. Jis tai darė, siekdamas apsaugoti sovietinę uniją, panašiai kaip chirurgas, išpažintis gangreną, siekia išgelbėti ligonio gyvybę. Nuolatiniai žiniasklaidos pritarimai Gorbaciovo reformoms yra žeidimas Sovietų Sąjungos piliečių ir jų išrinktų vadų. Jie yra žymiai daugiau užsitarnavę patriotinių metų laikotarpyje. Gorbaciovas nebuvo revoliucionierius. Tikrasis reformatorius niekad nebūtų paskyręs tokio reakcionieriaus kaip Boris Pugo vidaus reikalų ministras.

Vakariečių susižavėjimas Gorbaciovu yra JAV-bėse 1940 m. atsiradusios meilės liekanos Stalinui – "Uncle Joe". Antrojo pasaulinio karo metais Vašingtonas angažavo Hollywood'ą išreklamuoti sovietų vadą, kad amerikiečiai jį vertintų teigiamai tuo laiku, kai Stalinas jau buvo išžudęs šimtus tūkstančių nekaltų žmonių Rusijoje ir okupuotuose kraštuose. JAV garbino Staliną kaip taikos vadą. Panašiai vaidavo ir Gorbaciovą, kuriam padėjo laimėti 1990 m. Nobelio taikos premiją. O kai sovietų kariai 1991 m. sausio mėn. nužudė 20 žmonių Lietuvoje ir Latvijoje, Gorbaciovą paneigė savo atsakomybę, teisindamasis nežinojimu. Nobelio laureatas niekad nepareišė apgailestavimo dėl žuvusių žmonių, ir smurtas nebuvo sustabdytas. Jo tūpčiojimas ir neveiklumas buvo pagrindinė klaida, iššaukusi rugpjūčio mėn. Maskvoje nesėkmingą perversmą, kuris pažadino sovietinės imperijos laidotuvių varpų skambėjimą.

mas naujas tarpsnis Lietuvos ir Lenkijos ilgaamžių santykių istorijoje. Abi šalys įsipareigojo gerbti viena kitos nepriklausomybę, teritorinį vientisumą, nereiškiant jokių teritorinių pretenzijų, gerbti tautines mažumas, užtikrinant joms nevaržomai puoselėti savitą kultūrą.

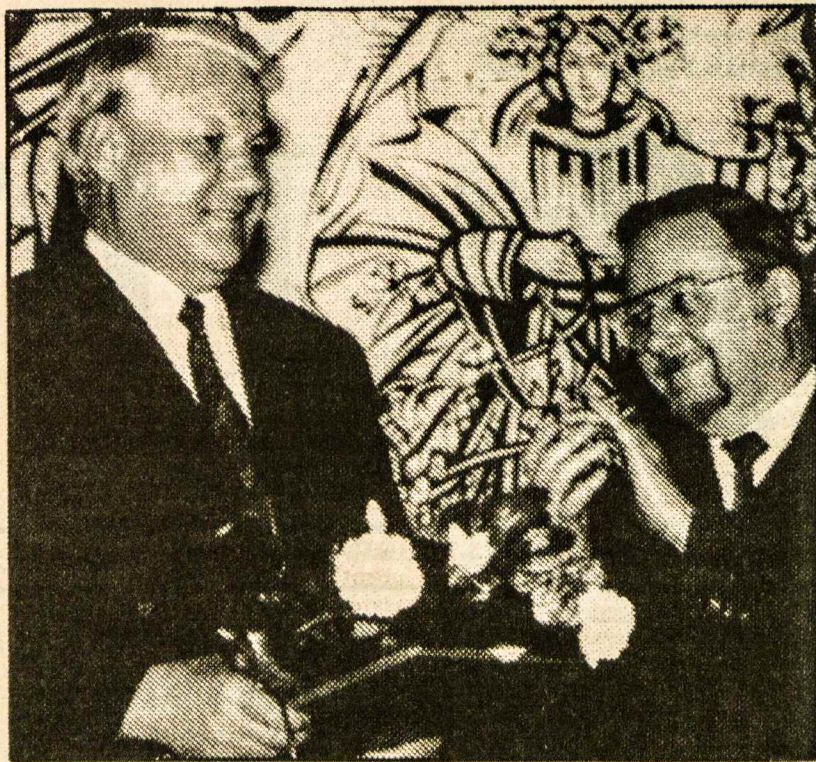
Buvo pasirašyta ir konsulinė sutartis, kuria abiejų valstybių piliečiams leidžiama keliauti iš vieno krašto į kitą be vizų.

— Vasaros olimpinėse žaidynėse Barcelonoje Lietuvai atstovaus apie 40 sportininkų, įvairių sporto sričių čempionų.

— Estijos aukščiausioji taryba pavedė Tiit Vahi sudaryti naują ministerių tarybą. E. Savissar'o kabinete jis buvo transporto ministras. Jo du dėdės kalėjo sovietų vergų lageriuose. T. Vahi esąs daugiau technokratas negu politikas. Jo sudaryta vyriausybė, jei bus patvirtinta, veiks iki pavasarį įvykstančių parlamento rinkimų.

— Lietuvos invalidų draugija pokario metais pergyveno sunkią būklę. Invalidų Lietuvoje esama 200,000, o Vilniuje 20,000. Lietuvos parlamentas priėmė įstatymą, kuriuo įpareigojamos imonės priimti ir darbą invalidus, bent du nuosimėjus visų imonės darbininkų.

— Jungtinių Tautų organizacijos fondas kraštų vystymuisi paremti vasario mėnesį svarstys Baltijos valstybių prašymą suteikti joms ekonominę pagalbą. Tikimasi palankaus sprendimo. Fondo atstovai jau lankėsi Baltijos valstybėse, norėdami patirti, kokios pagalbos labiausiai reikia. J.A.

Lietuvos prezidentas VYTAUTAS LANDSBERGIS įteikė Rusijos prezidentui BORISUI JELCINUI Sausio 13 medali, įsteigtą atminimui kruvinių kovų tarp sovietinių pajėgų ir Lietuvos laisvės kovotojų. B. JELCINAS, priimdamas medali, pareiškė: "Ši žymenį laikau rusų ir lietuvių tautų solidarumo išraiška". Ši nuotrauka buvo įdėta Vokietijos laikraštyje "Bild am Sonntag" 1992.I.19

A+A

ANASTAZIJAI DAUGUVIETYTEI-DUBROVSKY

mirus,

seserį ELENĄ DAUGUVIETYTĘ-KUDABIENĘ su šeima ir kitas jos seseris nuoširdžiai užjaučiame –

Toronto lietuvių dramos teatras "Aitvaras"

Su liūdesiu prisimenam tėvelius, senelius

A+A

ANGELE ir ALFONSA ŠMIGELSKIUS.

Jų 5 metų mirties prisiminimo Mišios už jų vėles bus atnaušaujamos Toronto Prisikėlimo parapijos šventovėje 1992 m. vasario 8, šeštadienį, 9.30 val. ryto ir Šv. Vardo šventovėje, Floridoje, vasario 9, sekmadienį, 1 val. po pietų.

Maloniai prašome prisiminti juos savo maldose.

Duktė Loreta Murauskienė ir šeima

A+A

ALGIRDO PUTERIO

(1949.III.26 – 1987.II.11)

penkerių metų mirties sukaktis

Jo liūdi žmona DONATA, dukros – LIDIJA, RIMA, LAURA, tėveliai, brolis ROMAS su šeima, giminės ir draugai. Prisimename jį kasdieną. Prisiminkime jį ir jo jaunystės dienose rašytais žodžiais:

VIENIŠAS IR IŠDIDUS

Vienišas ir išdidus
Sėdžiu, skaitau tik romanus
Apie pasakiškus kraštus
Tolimus.

Svajonių pilnas aš kasdien,
Noriu keliauti ir būt pats vien
Puotaujant su karaliais didžiais
Kasdien.

Lynot nustojo jau visvien,
Grybaut išeisiu aš šiandien
Ir atsigaivęs po medžių
Verksiu.

1973 m. Gaudeamus

Maloniai kviečiame draugus ir pažįstamus atsilankyti Mišiose Prisikėlimo parapijos šventovėje vasario 9 dieną, 10.15 valandą ryto.

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDA!

Iki šiol šis fondas išleido per 700,000 dolerių lietuviškai kultūrai, menui, švietimui paremti. Pagrindinis fondo kapitalas yra neličiamas, tiktai palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai įvairiose srityse.

Sudarydami testamentus, bent dalį turto palikime

Kanados lietuvių fondui (Lithuanian-Canadian Foundation).

Tapkime šio fondo nariais ir aukokime jam! Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

Testamentines ir kitas aukas siųsti:

Lithuanian-Canadian Foundation, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A6.

Šio fondo šūkis: "Kapitalas Lietuvai, palūkanos – lietuvybei išvilioje!"

“Nešėte kryžių 50 metų...”

Naujai paskirtasis Vatikano nuncijus Lietuvai Justo Garcia Mullor 1992.1.26 per Vatikano radiją atnašavo Mišias drauge su lietuviais kunigais Romoje lietuvių kalba ir pasakė pamokslą.

Čia pateikiama jo ištrauka

Netrukus atvyksiu pas jus kaip apaštalinis nuncijus, Šventojo Tėvo Jono-Pauliaus II — Kristaus Vietininko žemėje atstovas. Šventasis Tėvas myli Lietuvą kaip Ganytojas ir kaip didelis jos draugas. Šias Mišias sutikau atnašauti, kad dar prieš mano atvykimą galetumėt išgirsti mano kunigišką žodį.

Šio sekmadienio liturgija puikiai tinka mąstymui apie pasiuntinybę, kuri manęs laukia jūsų tarpe. Visi trys šios dienos skaitiniai kalba apie džiaugsmą, kuris kyla mumyse, kai klausomės Dievo žodžio, apie Mistinio Kūno tikrovę, apie išganingą Kristaus veikimą. Kristus juk atėjo žemėn skelbti Gerosios Naujienos vargšams, laisvės pavergtiesiems, paguodos prisilgtiesiems.

Sekdamas šiuos skaitinius, dvasioje matau jus visus, Lietuvos žmones, susirinkusius čia, kartu su manim, prie šio altoriaus. Man prisimena švento Augustino posakis: “Jums esu vyskupas, bet kartu su jumis esu krikščionis”.

Kaip vyskupas jau dabar jaučiuosi vienas iš jūsų ganytojų. Nuo šio altoriaus pirmiausia siunčiu jūsų ganytojams savo brolišką sveikinimą, pradedant garbinguoju kardinolu Sladkevičium ir naujuoju Vilniaus arkivyskupu Bačkium. Man ypač smagu matyti kad šis mano mielas bičiulis, su kuriuo eilę metų darbavomės tarnaudami visuotinei Bažnyčiai, dabar sugrįžti į savo Tėvynę. Iš savo pusės, kartu su visais Lietuvos vyskupais, aš noriu būti ne tiek diplomatas, kiek Gerosios Naujienos skelbėjas Lietuvai, kuri dabar žengia į daug

žadančią savo garbingos istorijos epochą.

Kaip krikščionis, jau dabar esu su jumis, su kiekvienu iš jūsų, sujungtas tais pačiais tikėjimo, meilės ir vilties ryšiais. Visi drauge stengsimės statyti gyvesnį, stipresnį, gražesnį Kristaus Mistinį Kūną. Visi drauge žengsime didžiųjų šventumo keliu, siekdami tapti labiau panašūs į Kristų: Klausysimės jo žodžio, kad mūsų žodžiai diegtų gyvenimą; ieškosime Kristaus šviesos, kad gebėtume kitiems ją skleisti; ieškosime Kristaus ramybės, kad kiti ramybės turėtų; ieškosime Kristaus atleidimo, kad patys išmoktume atleisti.

Kaip Jėzus, taip ir Katalikų Bažnyčia, esanti Lietuvoje, eilę metų išgyveno kryžiaus paslaptį. Esate kryžių šalies vaikai, — tokius jus pažįsta visas pasaulis, — jūs nešėte kryžių kasdien per pusę šimto metų. Dabar betgi atėjo prisikėlimo valanda, viltinga atgimimo, atstiatymo, naujos evangelizacijos valanda. Prisikėlęs Kristus dabar kreipiasi į prisikėlusią Lietuvą.

Visi drauge — vyskupai, kunigai, vienuoliai, pasauliečiai ruošiamės išgyventi neeilinių evangeliskos tikrovės momentų, reikšmingų asmeniui ir bendruomenei. Dabar, kai Kristus atrodė nuo kryžiaus jau nuimtas, jis apsieiskia Lietuvoje gyvas tarp savųjų mokinių, kreipiasi į juos, ragindamas ieškoti jam padarytų žaizdų prasmės, ragindamas žvelgti į jo pergalę prieš nuodėmę, prieš mirtį, prieš smurtinę žmonių aklą nirsulį. Kristus klausia: “Ar myli mane labiau už šiuos?”

Ignalina - antras Černobylis?

Atominės jėgainės Rytų Europoje – bombos, galinčios sprogti kiekvienu momentu – pareiškė vokiečių pramoninkas

KAZYS BARONAS, Vokietija

Mano artimo Mannheimo miesto ABB bendrovės (tai šveicarų, švedų, vokiečių jungtis, gaminanti turbogeneratorius) pirm. Eberhard von Koerber garsiam Baden-Baden mieste pareiškė, kad Rytų Europos atominės jėgainės yra laikrodinės bombos, galinčios sprogti kiekvienu metu. “Mannheimer Morgen” dienraščio pranešimu, sausio 18 d. jis oficialiai kreipėsi į Vakarų Europos, Japonijos bei JAV vyriausybės, kviesdamas juo greičiausiai ir vieninai šį pavojų pašalinti, nes liko tik penkios minutės iki dvylikos. Vokietis sako, kad Čekoslovakijoje, Bulgarijoje, Vengrijoje ir Lietuvoje yra 57 atominės jėgainės, kurių nė viena nėra Vakarų lygio. Buv. Sov. Sąjunga ir Lietuva, — sakė vokietis, — turi net 16 Černobylio tipo jėgainių. Ir net turint lėšų bei geriausias Vakarų norus, 25 jėgainių Lietuvoje, Bulgarijoje, Čekoslovakijoje ir buv. Sov. Sąjungoje teoriškai negalima pakelti iki Vakarų lygio. Išjungus šias atomines jėgaines, minėtos valstybės nustos elektros energijos, taip reikalingos pakrikusiam ūkianiam gyvenimui. Tas reikštų kartu vyriausybės kapituliaciją.

Kitas valdybos narys pareiškė, kad Černobylio tipo atominės jėgainės turi būti tuoj pat sustabdytos. Jis buvo nustebintas, kad aplamai jų statybai buvo duotas leidimas.

Tą pačią dieną Miuncheno dienraštis “Sueddeutsche Zeitung” politinių žinių psl. idėjo tokią antraštę: “Sustabdyti atomines jėgaines Lietuvoje ir Rusijoje”. Pranešimas gautas vokiečių spaudos agentūros (dpa) iš Stockholmo, reikalaujantis Švedijos atominį jėgainių kontrolės valdybą tuoj pat sustabdyti Rusijos bei dviejų Lietuvos jėgainių darbą. Ekspertai aplankė St. Peterburgo bei Ignalinos jėgaines, rado jas labai nesaugias. “Aš negalėjau net įsivaizduoti, kad tokios jėgainės dar egzistuoja” — pasakė švedas. Beveik prieš mėnesį laiko

vokiečių spauda atkreipė dėmesį į mūsų Ignaliną, kartu primindama ramų “žaliųjų” organizacijos darbą oro ir vandens taršos srityse. Jau 1988 m. tūkstantčiai lietuvių sudarė 36 km rankų grandinę nuo Palangos iki Nidos, demonstruodami prieš naftos paieškų darbus. Po dviejų savaitių apie 50.000 lietuvių susirinko Ignalinoje, reikalaudami sustabdyti trečiojo koto statybą. Maskva buvo priversta pasiduoti lietuvių spaudimui, darbas buvo sustabdytas.

Atstačius Lietuvos nepriklausomybę ir tik iš dalies sutvarkius prekybos sutartis su kaimynėm valstybėm, aplenkto buvo (gal užmirštas?) atominį jėgainių klausimą. Lietuvos gamtos apsaugos vicediri. Rapolas Luzinas pasakė: Ignalina gamina 3 milj. kw elektros energijos per valandą. Lietuvai reikalingi 27%, likusi dalis eina Gudijon, Latvijon, Kaliningrado apygardon. Tuo tarpu degalus bei dujas tenka visu 100% importuoti. Lietuviams visai paprasta sąsąskaita: naftą ir dujas tik už atominę energiją.

Vokiečiai taip pat rašė, kad 1905 m. Ignalinoje buvo žemės drebėjimas, pasiekęs 7 laipsnių skalę. Patikrinau LE, tačiau joje nieko nepažymėta.

Rapolas Luzinas 1991 m. dalyvavo Koenigswinter miestyje lietuvių-vokiečių gamtos apsaugos svarstybose. Pasidžiaugė glaudžiu bendradarbiavimu su Vokietija. Ji tuoj pat Ignalinon pasiuntė atominį jėgainių žinovus, Bavarija padovanojo milijoninės vertės prietaisus.

Miuncheno dienraštis “Sueddeutsche Zeitung”, 1992 m. sausio 18 d. rašydamas apie NVS karininkų posėdį Kremliuje, savo komentaruose rašė, kad sovietinių parašutinių dalinių karininkai Lietuvoje pasiuntė B. Jelcinui trumpą raštą. Jame sakoma: “Kas nori mus iš Lietuvos iškelti, tas turės reikala su mumis; kas mūsų garbę bei aukštos tarnybos laipsnį užgaulios, tas turės laukti mūsų įsijungimo į tokią valstybę, kuri mumis rūpinsis”. Gąsdinimai įjungti Lietuvą į Ne-

Tragiškieji Sausio 13-tosios įvykiai Vilniuje 1991 metais buvo paminėti Lietuvos ambasadoje Vašingtone kun. KASTYCIO RAMANAUSKO atnašautomis Mišiomis 1992 metų sausio 12 dieną, Broniaus Čikoto nuotraukoje – dalis minėjimo dalyvių. Aprašymas išspaudintas “TŽ” 1992 m. 5 nr.

PRANEŠIMAS IŠ VATIKANO

Nuncijaus rūpesčiai slavų kraštuose

Arkivyskupas Colasuonno lanko Rusijos, Ukrainos ir Gudijos katalikus • Lietuvoje įsteigta ekumeninė Šv. Rašto draugija, kurios pirmininku išrinktas kun. V. Aliulis

Apaštalinis nuncijus Rusijoje arkivyskupas Colasuonno lankėsi Ukrainoje ir Gudijoje, kur užmezgė pirmuosius diplomatinis kontaktus su dviem dabar jau nepriklausomų valstybių vyriausybėmis. Nuncijus Colasuonno pasimatė su Ukrainos ir Gudijos oficialiais asmenimis, aplankė vietos katalikų bendruomenes.

Užsienio spaudos agentūros šia proga primena, kad iki šiol Apaštaly Sostas oficialiai pripažino tik Rusijos federaciją, nes pripažinimo prašęs prezidentas Jelcinas, kai jis lankėsi Vatikane 1991 m. gruodžio 21 d. Nė viena iš naujai susikūrusios nepriklausomų valstybių sandraugos respublikų dar neprašė Apaštaly Sosto oficialaus pripažinimo.

Nuncijus Minske

Apaštalinis nuncijus Rusijoje arkivyskupas Colasuonno, lankydamasis Minske susitiko su Gudijos užsienio reikalų ministeriu Kravčenko. Abu pokalbio dalyviai išreiškė pasitenkinimą susitikimo rezultatais. Min. Kravčenko pasakė, kad per susitikimą buvo padėti geri pagrindai Gudijos ir Vatikano ateities santykiams. Pasak spaudos agentūrų, Vatikano atstovas pasakęs, jog Apaštaly Sostas yra pasirengęs užmezgti su Gudija diplomatinis santykius. Arkiv. Colasuonno, būdamas Minske, aplankė vietos katalikų katedrą, susitiko su arkivyskupu -metropolitu Swiatek.

Gudijoje dabar yra trys vyskupijos: Minsko-Mogilevo, kurioje reziduoja metropolitas, Pinsko ir Gardino. Vyskupijom vadovauja tik du vyskupai – 76-erių metų amžiaus Minsko ir Mogilevo arkivyskupas, Kazi-

mieras Swiatek, kuris taip pat yra Pinsko apaštalinis administratorius, ir 50-ties metų amžiaus Gardino vyskupas Aleksandras Kaszkiewicz. Jie abu buvo paskirti vyskupais popiežiaus Jono-Pauliaus II 1991 m. balandžio mėnesį.

Trijose Gudijos vyskupijoje yra iš viso pusantro milijono katalikų, kurių daugumą sudaro lenkų kilmės tikintieji, gyvenantys anksčiau Lenkijai priklausiusiose teritorijose, kurias 1939 m. prisijungė Sovietų Sąjunga.

Tikinčiuosius Gudijoje aptarnauja apie 130 kunigų, kurių pusė yra Gudijos piliečiai, kiti atvykę iš Lenkijos. Minsko-Mogilevo metropolijoje yra 150 atidarytų šventovių, 87 restoruijamos, pradėtos statyti devynios naujos. Gardine veikia vienintelė Gudijoje kunigų seminarija su 55 auklėtiniais.

Diplomatinės atstovybės

Prie Apaštaly Sosto veikia 127 pasaulio kraštų diplomatinės atstovybės – ambasados, tarp jų ir Lietuvos diplomatinė atstovybė, kuri, kaip rašo Vatikano radijo dienraštis, neseniai buvo pakelta į ambasados rangą.

Praėjusiais metais Apaštaly Sostas užmezgė diplomatinis ryšius taip pat su Estija ir Latvija, bet šios Baltijos šalys dar nėra įsteigusios savo diplomatinės atstovybių Vatikane.

1991 m. prie Apaštaly Sosto buvo akredituoti du nepilnai diplomatinį statusą turintys atstovai: tai Sovietų Sąjungos ambasadorius, kuris nuo 1991 m. gruodžio 29 d. atstovauja Rusijos federacijai, ir Meksikos respublikos prezidento as-

meninis atstovas. Apaštalinės nuncijatūros – diplomatinės popiežiaus atstovybės veikia 127-niuose pasaulio kraštuose. 1991 m. jos buvo įsteigtos ir Baltijos respublikose, bet dar nėra atidarytos.

Šv. Rašto draugija

Sausio 17 d. Vilniuje, Kultūros ir švietimo ministerijos salėje, įvyko Lietuvos bibliinės draugijos steigiamasis susirinkimas. Į jį susirinko palyginti daug žmonių.

Juos pasveikino Lietuvos kultūros ir švietimo ministeris Darius Kuolys, Lietuvos vyriausybės atstovas Kęstutis Šilinskas. Sveikinimuose buvo priminta, kad Lietuvos vyriausybė jaučia žalą, kurią padarė sovietinės vyriausybės Lietuvoje persekiodamos religiją ir drausdomas Šventojo Rašto leidybą bei platinimą.

Todėl, priminė Kęstutis Šilinskas, Lietuvos vyriausybė pasiryžusi padėti tą skolą atitaistyti ir padėti Lietuvos žmonėms susipažinti su krikščionybės dvasingumo turtais. Biblinės draugijos įstatų svarstymas vyko sklandžiai. Šiek tiek daugiau rūpesčio sukėlė Lietuvoje veikiančių tikybinių Bendrijų atstovavimas Biblinėje draugijoje. Mat šioji yra steigiamą asmeniniu pagrindu. Tačiau, turint galvoje realų tikinčiųjų santykį, realias proporcijas, Lietuvos biblinės draugijos direktorių taryba sudaroma konfesiniu pagrindu. Taigi joje bus atstovaujamos visos Lietuvoje pasireikšiančios stambesnės krikščionių kryptys. Katalikų Bendrija direktorių taryboje turi šešias vietas, protestantų – turėjo pasidalinti keturias vietas, po dvi vietas turi stačiatikiai bei sentikiai.

Nė viena Bendrija šioje ekumeniniu pagrindu organizuotoje draugijoje viena pati negali priimti jokio sprendimo paprasta balsų dauguma. Ji turi gauti dar bent vienos Bendrijos pritarimą. Biblinės draugijos steigimui pritarė Lietuvos vyskupai. Atidaryme dalyvavo Vilniaus vyskupas Tunaitis.

Iš Italijos į Biblinės draugijos steigimą atvyko Pasaulinės Biblijų draugijos vicepirm. vysk. Abloni. Jis pabrėžė, kad šis įvykis yra ypatingas ne tik Lietuvos gyvenime, bet ir visos pasaulio Biblinių draugijų šeimos gyvenime, kad to įvykio bu-

Acū už straipsnį žydų-lietuvių santykių reikalui. Man atrodo vedamasis labai teisingai nusakoma esamą padėtį. Tikrai praeity “Tėviškės žiburiuose” šiuo klausimu skelbtų straipsnių tarpe būta abiejų pusių perdėtų priekaištų kaip pažyminima Jūsų įžanginiame. Šio įžanginio užbaigiamoji mintis, kad reikia užmiršti praeitį ir kurti teisingumą bei savitarpio respektu pagrįstą ateitį yra vienintelis išimtingas šio klausimo sprendimas.

Tinka ieškoti nusikaltėlių ir juos bausti, bet tai turi būti atlikta ne “dantis už dantį” ir keršto iki “septintos kartos” įstatymu, bet vakarietiškos tarptautinės teisės principu, pagal kurį kiekvienas yra nekaltas, kol neįrodyta, kad jis tikrai nusikaltė. Nusikaltėlių reikia ieškoti ne pagal jų tautybę – lietuvių ar žydų, bet pagal atliktą nusikaltimą darbą. Ta pati institucija turėtų ieškoti žudikų Lietuvoje ir tų, kurie žudė vokiečių ir sovietų okupacijos metu, o nesiriboti tik vienu iš šių dviejų laikotarpių, kaip daro apgailėtino “teisingumo” vedama OSI. Tokia institucija, nesiribojanti tik vieno laikotarpio nusikaltimais, galėtų atlikti istorinį pasitarnavimą teisingumui. Tačiau dėl emocijų, pagrįstų visai tautai metamais kaltinimais, nėra jokios vilties, kad tokia bendra ir objektyvi institucija būtų priimtina ir pakankama abiem pusėm. Todėl vienintelis sprendimas yra čia diskutuojamo įžanginio pasiūlymas. Tačiau ar tai bus priimtina tiems, kurie, nesuraudę tikro žudiko, norėtų nubausti jo giminaitį?

Č. Masaitis, Thompson, USA

Aš visu 100% sutinku su Jūsų mintimis, išreikštomis “TŽ” vedamajame 1991 m. 49 nr. apie lietuvių-žydų santykius.

Man tai visuomet buvo sunki, slepianti problema. Man buvo siūlyta apie ją rašyti (angliškai) “Lituanus” žurnale, bet aš nediršau. . .

“TŽ” buvo vienintelis laikraštis, kuriame vyko lietuvių-žydų dialogas. Gaila, kad vos tik po Lietuvos nepriklausomybės įtvirtinimo ekstremistai žydai jau prikašiojo Lietuvai. . . Gal Dievas užgys ir šią skaudžią žaizdą.

Prof. Antanas Klimas, Rochester, NY

priklausomų valstybių sandraugą?

Sausio pabaigoje šeštasis Vokietijos televizijos kanalas rodė Baltijos filmų ciklą. Lietuvai buvo skirti du filmai, rodyti sausio 28 d. Tai Raimundo Banionio “Vaikai iš Amerikos viešbučio” ir Kęstutis Vaišvilos “Vieną kartą reikia sustoti”.

Lietuvos įvykių atgarsiai Vokietijoje

Sausio 13-toji Vasario 16 gimnazijoje, Lietuvos aukščiausiosios tarybos nario pareiškimai apie savo veiklą tame krašte

Sausio 13-tosios žudynių metinės Romuvoje, Vokietijoje, buvo paminėtos kukliai, bet prasmingai. Iš pat ryto vėliavos aikštelėje iki pusės stiebo pakelta Lietuvos trispalvė. Vasario 16 gimnazijos koridoriuje, prie įeinamųjų durų, pastatytas tautiniu auodeku uždegtas staliukas, ant jo padėtas Rūpintojėlis su degančia žvake, be gėlių, sausio 13 prie televizijos bokšto Vilniuje nužudytų jaunuolių sąrašas. Toks pat sąrašas padėtas ir vakare ant altoriaus per kapelionio kun. Ričardo Repšio Lietuvos šventųjų koplyčioje aukotas gedulines Mišias. Uždegta 13 žvakučių – kiekvienam po žvakutę skelbiant nužudytojo jaunuolio vardą.

Per pamokslą kun. R. Repšys pastebėjo, kad nužudytieji nenuėjo pas Aukščiausiąjį tuščiomis rankomis – jie nusiėšė už artimuosius ir Tėvynę sudėtą gyvybės auką; nedaug kas iš mūsų galės prisistatyti Valdovui ir Teisėjui su tokiais vertingais nuopelnais. Buvo giedamos religinės giesmės.

Po pamaldų Romuvos konferencijų kambaryje buvusi Vasario 16 mokinė iš Australijos Danutė Baltutytė, grįždama į Vilnių iš VII Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso Pietų Amerikoje, kalbėjo apie savo darbą Lietuvoje ir apie kongresą.

Teigė, kad jos lietuviybės šaknis glūdi šeimoje, bet lietuviška asmenybė susiformavo šioje gimnazijoje. Čia nuostabi vieta, čia mezgasi viso pasaulio lietuvių jaunimo ryšiai.

Antra Danutės Baltutytės pranešimo dalis buvo skirta VII-jam pasaulio jaunimo lietuvių kongresui Pietų Amerikoje, įvykusiam 1991 m. pabaigoje ir šių metų pradžioje. VIII-sis pasaulio lietuvių jaunimo kongresas numatytas Europoje – turėtų prasidėti Lietuvoje bendra stovykla, kultūros dienos – Punske, studijų dienos Britanijoje. Pastarosios atstovai labai norėjo, kad dalis būsimio Pasaulio lietuvių jaunimo kongreso vyktų Anglijoje. Daugumas siūlė jį rengti Punske.

Vilniečio pareiškimai

Lietuvos aukščiausiosios tarybos užsienio reikalų komisijos narys ir tarybos prezidiumo įgaliotinis Lietuvos santykiams su Vokietija puoselėti deputatas Antanas Račas lankėsi Vasario 16 gimnazijoje

vo laukiamą labai seniai. Latvija ir Estija jau turi savo Biblines draugijas. Lietuvos, kaip katalikiško ir labai drąsaus politiniu požiūriu krašto, Biblinės draugijos įsteigimas yra džiugus įvykis visiems tikintiesiems.

Biblijos draugijos pirmininku išrinktas kun. Vaclovas Aliulis, vicepirmininku – sekmininkas Rimantas Kupstys. Lietuvos katalikams direktorių taryboje atstovauja kun. Dominykas Valentis, “Naujojo židinio” redaktorius Petras Kimbrys. Pirmasis direktorių tarybos posėdis buvo labai dalykiškas ir kolegialus, teikiantis daug šviešios vilčių Lietuvos biblinės draugijos veiklai. Kor.

ir ta proga atsakė į Justino Lukošiaus pateiktus klausimus.

— Kuriais tikslais lankėtės Vokietijoje pernai?

— Lietuvių bendruomenės Vokietijoje kvietimu Lietuvos parlamento užsienio reikalų komisijos ir prezidiumo buvau atsiųstas dirbti Informaciniame lietuvių biure, kurį įsteigė ta pati Vokietijos lietuvių bendruomenė. Aš manau, kad ryšiai su Vokietija, kaip ir su kitom dviem didelėm valstybėm – Rusija ir Lenkija, mums yra ypatingai svarbūs. Man atvykus biuras persitvarkė į parlamentinę Lietuvos atstovybę, juolab kad tokį statutą pripažino ir Bundes-tag'as. Jau pačioje pradžioje apsilankiau Bundestag'e, susitikau su daugeliu atstovų. Manė priėmė Bundestag'o pirmininkė Eda Suessmund, su kuria sutarėme dėl Lietuvos parlamento delegacijos atvykimo į Bonn'ą. Mūsų parlamento delegacija, vadovaujama Aukščiausiosios tarybos pirmininko pavaduotojo Broniaus Kuzmicko, į Bonn'ą atvyko 1991 m. balandžio 18 d.

Vizito metu buvo aptariamas klausimas, kaip Bundestag'o nariai galėtų padėti Lietuvai atstatyti valstybingumą, Bundestag'o nario Wolfgang von Staetten'o iniciatyva Bundestag'e įsteigta Baltijos draugų grupė, kurios tikslas “Padėti Baltijos valstybėm atstatyti valstybingumą”.

Von Staetten keletą kartų lankėsi Lietuvoje. Ypač įsimintinas jo vizitas į Medininkuose nužudytųjų pasienietį laidotuves ir jo kalba, pasakyta laidotuvių metu. Už tai jam buvo keršyta – TSRS ambasada neleido jam atvykti į Vilnių rugpjūčio 20 d., kai vyko tarpparlamentinė konferencija, bet Von Staetten'as, prasidejęs perversmo dienoms, nelaukdamas jo baigties, tuoj pat išnuomavo patalpas Informaciniam Baltijos biurui Bonn'oje, kur šiuo metu dirba visa Lietuvos pasiuntinybė. Malonu matyti joje dirbančius universiteto dėstytojus – Joną Girių ir Oną Migrienę, kurie man noriai talkino tiesiant tarpparlamentinius ir diplomatinis kelius tarp Lietuvos ir Vokietijos.

— O kokių tikslų dabar atvykote?

— Mane pakvietė dalyvauti renginiuose, skirtuose Sausio 13-tosios dienai. Taip pat buvau pakviestas Bundestag'o nario Von Staetten'o atvykti į Bundestag'ą ir supažindinti Bundestag'o narius su padėtimi Lietuvoje. Taip pat teko Berlyne dalyvauti Vokietijos studentų korporacijos suvažiavime bei diskusijose apie padėtį Europoje – pokumunistinėje Europoje. Diskusijose dalyvavo taip pat daugelio kitų valstybių atstovai – Lenkijos, Čekoslovakijos, Kroatijos, Rusijos. Tuose renginiuose visur dalyvavome kartu su Von Staetten'u.

Malonu, kad Vokietijos žmonės labai palaiko mus, domisi Lietuva. Kor.

Pirmasis Lietuvos katalikų mokytojų suvažiavimas 1992 m. sausio 18-19 d.d. Kaune. Nuotraukoje dalis suvažiavimo dalyvių. Pirmoje eilėje iš kairės sėdi: Kauno kultūros švietimo skyriaus vedėjas S. Randis, vysk. S. Tamkevičius, G. Paulionienė (KLB švietimo komisijos pirm.); stovi: kun. A. Banilius, A. Žygas, G. Rugevičiūtė, kun. A. Vitkus, V. Kazakaite

LAISVOJE TĖVYNĖJE

SLAUGOS LIGONINĖ

Šiauliuose atidaryta slaugos ligoninė, įsikūrusi kapitalinio remonto susilaukusiame senos architektūros dviaukščiame name. Ligoninėje yra 40 vietų ligoniams, reikalingiems reabilitacijos su ilga slauga, įvairiomis procedūromis. Ligoninės vedėja Ona Mikaliūnienė pasakoja, kad jai bus įsileidžiami senyvo amžiaus pacientai, neturintys slaugos sąlygų namie. Ligoninė įrengti padėjo Lietuvos krikščioniškos labdaros fondas, o ją pašventino Šv. Petro ir Povilo bažnyčios dekanas mons. K. Jakaitis, Mišias atnašavęs maldos kambaryje.

RUSIJOS LIETUVIAI

Rusijos lietuvių dienas Vilniuje surengė kultūros ir švietimo ministerijos ryšių skyrius su lietuvių bendrija „Lituanica“. Į šį pirmąjį renginį sausio 3 d. lietuviai buvo kviečiami ne tik iš Maskvos, St. Peterburgo, Saratovo, bet ir Sibiro miestų, o atvyko tik 23 iš St. Peterburgo ir Maskvos. Kiti tolimos kelionės Vilniun turėjo atsakyti, Rusijai nuo 1992 m. sausio 1 d. gerokai pabranginus susisiekimo biilietus. Negausius pirmųjų Rusijos lietuvių dienų dalyviams buvo surengta susipažinimo vakaronė Lietuvos kultūros ir švietimo ministerijos Žaliojoje salėje. Juos ir jų svečius linkmėno Vilniaus universiteto folklorinis ansamblis „Ratilio“. Rusijos lietuvių buvo nuvežti į Kauną ir Trakus, lankėsi muziejuose ir teatruose. Daugiausia dalyvių buvo susilaukta iš St. Peterburgo. Lietuvių bendrija, ten įsteigta prieš trejus metus ir vadovaujama iš Zemaitijos kilusios Veronikos Barckutės, turi šimtą mokesčių mokančių narių. Jų didžiąją dalį sudaro studijuoti atvykę, sukūrę šeimas ir pasilikę lietuviai. Buvusių tremtinių ten yra mažai. St. Peterburgo lietuvių bendrijos nariai tesia lietuviškųjų švenčių tradicijas, turi šeštadieninių lietuvių kalbos mokyklą, kurią lanko dvi mokinių grupės. Į Rusijos lietuvių dienas Vilniuje iš Maskvos atvyko tik šeši tautiečiai. Maskvos lietuvių bendrija vadovauja Vilniui Vilijūnas. Bendrija ten taip pat turi sekmadieniais veikiančią lituanistinę mokyklą.

NETIKĖTAS RADINYS

Gintautas Kniukšta „Tiesos“ skaitytojus 1991 m. spalio 1 d. laidoje supažindina su netikėtu radiniu Šiauliuose. Nugriauziant Sovietų Sąjungos pergalės skirtą kario paminklą, pjedestalo viršūnėje buvo rastas tarp įmūrytų akmenų įdėtas butelis su penkiasdešimt paminklų staciūsių vokiečių karo belaisvių sąrašu, dviem 20 ir 50 markių banknotais. Radinys buvo atiduotas „Aušros“ muziejui. Nubluški belaisvių sąrašą bandė atnaujinti M. Mažvydo bibliotekos Vilniuje restauravimo skyrius. Bandymai, atrodo, buvo nesėkmingi. Pasak „Aušros“ muziejaus darbuotojos Birutės Lukošūtės, įskaityti pavok tik dvi akmens meistrų pavardės — Walterio Muellerio ir Kurto Besslerio. Prie pavardžių yra ir miestų pavadinimai, taip pat ne visi įskaitomi. Savo įdomiam

reportaže G. Kniukšta mini Dresdeną, Breslau, Leipzigą, Stuttgartą ir Salzbūrgą. Neįsiskaitoma ir belaisvių vadovo pavardė, bet žinoma, kad jis yra kilęs iš Chemnitzo.

AUTORIAI IR VERGAI

Šio nugriauto paminklo autoriais oficialiai yra pažymėti skulptoriai Aleksandras Penkovas, gyvenantis Tuloje, ir vilniečių architektas Eduardas Budreika. Pastarasis G. Kniukštai aiškino, kad tikrasis autorius buvo A. Penkovas, baigęs tik vidurinę mokyklą. Gal dėl to ir nelabai koki paminklą sukūrė. Architektas E. Budreika savęs nelaiko bendraautoriumi, nors toks pasiūlymas jam buvęs padarytas A. Penkovo. Paminklas buvo statomas pokaryje ir atidengtas 1947 m. vasario 23 d. Reportažo autorius G. Kniukšta pasakoja: „E. Budreika prisiminė, kaip vyko atidarymo ceremonija. Pati statula buvo uždengta drobe, spaudė šaltis. Sugrojo himną, tačiau niekaip negalėjo nutraukti audeklo. Ceremonijai vadovavęs generolas Penkovas pavadino „rastaią“ (vėpla — V. Kst.). Teko himną groti antrą kartą... Po to buvo iškilmingi pietūs. Penkovas juose nebuvo. E. Budreika surado jį buvusioje Iserlio mokykloje. Čia jis kartu su vokiečių belaisviais (čia, beje, ir apgyvendintais) tą vakarą vališinos. Švęstį kartu su visais iškilmingus pietus kategoriškai atsisakė, bet įtikintas, kad toks jo elgesys gali būti suprantas kaip įžeidimas, atvyko, o generolas, viešai jo atsiprašęs, pasakė testą „Už Staliną“. Tuo pat metu Penkovas sušuko: „Aš geriau už pergale“...“

LAŠINIŲ GABALĖLIAI

Iš G. Kniukštos reportažo taipgi paaiškėja, kad vokiečiai karo belaisviai paminklą statė alkanai: „Kai ruošiausi fotografuoti šio paminklo griuvėsius, prie manęs priejo Šiauliu 2-osios elektros tinklų kolonos statybininkas Petras Stulginskis ir pasakė, kad jis savo akimis matęs, kaip vokiečiai statė šį paminklą. Jis su tėvuku atvažiuodavęs į turgų. Belaisviai dažniau prašydavę žmonių valgyti. Tėvukas vokiečius pavaišindavęs lašiniams. Šie juos supjaustydavę į smulkius gabalėlius ir padalydavę vienas kitam. Pirmiausia pasivaišindavę tie, kurie dirbė paminklo viršūnėje. Pati aikštė buvusi aptverta, ją saugoję tarybiniai kareiviai...“ G. Kniukšta nori žinoti, kodėl taip ilgai nebuvo paleisti vokiečiai karo belaisviai, pokaryje dirbė ne tik Šiauliuose, bet ir kituose Lietuvos miestuose. Architektas E. Budreika, iš Šiaulių perkeltas Vilniun, jam pasakojo, kad ir Gedimino pilies atnaujinimo darbus vykdė vokiečiai belaisviai, paleisti tik 1947 m. lapkričio mėnesį. G. Kniukšta, baigdamas reportažą, rašo: „Tokia tad šio tamso ir įskilusio butelio, kurį po 45 metų rado Šiaulių statybininkai, istorija. Galbūt pavys išsifruoti ir kitas belaisvių pavardes, gal mūsų tautiečiai, gyvenantys užsienyje, yra bendravę su buvusiais belaisviais ir gali daugiau papasakoti...“

V. Kst.

Hamiltono lietuvių sausio 12 d. pagerbė Lietuvoje žuvusių laisvės kovotojų. Aušros Vartų parapijos klebonas kun. J. Liauba, OFM, pašventino žuvusiems prisiminti lentą su jų nuotraukomis šalia Sibiro kankinio arkiv. T. Matulionio vitražo

Hamilton, Ontario

ARVYDAS VILČINSKAS, dainininkas ir kompozitorius Lietuvoje, atvykęs į Hamiltoną ir vasario 10, pirmadienį, 6.30 v.v. Jaunimo centre atliks naują dainų ir poezijos programą. Naujos dainos, parašytos jau laisvoje Lietuvoje. Programą „Užaugau Lietuvoje“ atliks Arvydas su žmona Jūrate ir ansambliu „Medus“. Vilčinskio dainos yra vienos iš mėgiamausių Lietuvoje — nuolatos per radiją grojamos. Jo daina „Grįžtu į Lietuvą“ 1990 m. buvo išrinkta kaip populiariausia Lietuvoje. Bilietai suaugusiems — \$6, vaikams — \$3 bus gaunami prie durų. Vakara rusiška Vysk. M. Valančiaus mokykla. Dalis pelno mokyklai. Visi maloniai kviečiami paremti mokyklą ir pasidžiaugti lietuviška daina.

„ŠIRVINTOS-NEMUNO“ TUN-TAS. Kučias atšventė skautų šeimos ratelyje, dalyvaujant tėveliams bei seneliams. Programa buvo iš dviejų dalių: rmties, susikaupimo ir kalėdinio lauko. Visiems sustojus apie eglės šakais ir žvakėmis išpušto stalo, rimtoji dalis buvo pradėta skaitymu ir eilėraščių pyne, iškeliant būdingus Kučių papročius Lietuvoje. Įspūdingai atrodė, Kalėdų giesmės skambant, dalyvių eiseną prie Lietuvių simbolizuojančio aukuro uždegti savo žvakutę ir atnešti į savo vietą prie stalo. Buvo uždegti ties tuščia kėde pastatyta trispalvė žvakė atminimui jaunųjų praeitais metais žuvusių už Lietuvos laisvę. Kun. J. Liauba, OFM, sukalbėjus maldą ir pasidalinus plotkle, pasi- vaišinta tradiciniais Kučių valgiais. Po vakarienės, susėdus apie šiaudinukais išpuoštos ir įvairius spalvomis spindinčios Kalėdų eglutės, buvo pradėta antroji programos dalis kalėdinėmis giesmėmis. Sekė paukščių ir skaučių pasirodymas „Žiema miške“, dainos ir šokiai. Atvyko ir Kalėdų senelis su dovanelėmis kiekvienam broliui ir sesei. Greitai prabėgo jaukioje aplinkumoje šį metinę skautų šeimos šventę. Dekojame mamytės, prisidėjusioms prie Kučių stalo paruošimo, paremusiems pinigine auka. Ypatinga padėka p. Karnui — Kalėdų seneliui, tiek džiaugsmo suteikusiems mūsų mažiesiems.

Delhi, Ontario

VASARIO 16-SIOS MINĖJIMAS įvyks vasario 16, sekmadienį. Iškilmingos pamaldos Šv. Kazimiero parapijos šventovėje — 11 v. Organizacijos kviečiamos dalyvauti su vėliavomis. Minėjimas — 12 v. parapijos salėje. Paskaitą skaitys Julija Adamonytė iš Toronto, deklamuos S. Pargauskaitė ir kt. Visi maloniai kviečiami dalyvauti. Rengėjai

KL B DABARTINĖ DELHI APY- LINKĖS VALDYBĄ sudaro: pirm. Agota Ratavičienė, R.R.1, Otterville, Ont. N0J 1R0 (tel. 519-679-6743; vicepirm. Juozas Vitas, 2 Hillside Dr., Tillsonburg, Ont. N4G 2E5 (tel. 519-842-7230); sekr. Aldona Aleliūnienė, 148 First St., Delhi, Ont. N4B 1G4 (tel. 519-582-0725; izd. Jonas Lukšys, R.R.6, Tillsonburg, Ont. (tel. 519-842-2792. J. Vitas

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus (Esu „Union Gas“ atstovas)

Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

London, Ontario

ISPŪDINGIAUSI 1991 METU MOMENTAI. 1991-ieji metai įeis Londono istorijon kaip ypatingi metai. Jau pirmą Lietuvos tragedijos dieną — sausio 13 įvyko pirmą vigiliją, sausio 14 — antra vigilija, dalyvaujant Londono vyskupui John M. Shertlock, D.D., kuris pasakė kalbą ir ją baigė pranašiškais žodžiais: „Lietuva nori būti laisva — ir ji bus laisva!“ Sausio 15 — trečioji vigilija, dalyvaujant kitataučiams su 10 vėliavų. Vigilioms ir vyskupo atsilankymu talkino klebonas kun. K. Kaknevičius. Po to — Vasario 16 ir labai pasisekusi džiaugsmo šventė rugsėjo 2 d., kai Kanada ir JAV pripažino Lietuvos nepriklausomybę. Taip pat sausio 12 d. išvyka Otavon dalyvauti masinėje demonstracijoje. Labai sėkmingų lituanistinės mokyklos mokslo metų užbaigimas, dalyvaujant dideliui skaitliui tautiečių net ir iš kitų apylinkių. Lietuvos ministerio pirmininko Gedimino Vagnoriaus priėmimas, spaudos konferencija ir žymėtos aukos — per \$8000 Pagalbos Lietuvai fondui iš 60 šeimų apylinkės!

Visuose svarbesniuose minėjimuose dalyvavo ir parlamentarai, pažadėję remti Lietuvos nepriklausomybę ir debatus parlamente. Visa eilė kultūrinių renginių su Lietuvos menininkų programomis. Tie renginiai visada susilaukdavo gausių dalyvių, sklidinai užpildžiusių parapijos salę ir šventovę. Kurai per krasto valdybą palaikydavo nuolatinių ryši su Lietuva. To dėka londoniškiai galėjo sužinoti, kas vyksta Lietuvoje, net anksčiau, negu didelė dalis tautiečių pačioje Lietuvoje. Gal pats didžiausias Kurų nuopelnas Londonui yra tai, kad jie sudomino kanadiečių informacijos tarnybą: kiekvienas svarbesnis renginys, Lietuvos atstovų atsilankymas ar demonstracija plačiai nuskambėdavo radijo bangomis, sušvisdavo televizijoje (net dviejuose ar trijuose kanaluose!) ir patekdavo net ir pirmus spaudos puslapius. Spaudos konferencijos ar svarbesni pasikalbėjimai televizijoje apie lietuvių svarbiausias problemas tapo lyg ir dalimi lietuviškos veiklos.

Kai lietuviai išgyveno gedulo dienas dėl sausio mėnesio žuvusiųjų, nuolat jaučė Londono vyskupo John M. Shertlock, D.D., tėvišką susirūpinimą mūsų sielvartu ir jo nepaprastą suartėjimą su lietuviais. Jis ne tik dalyvavo vigilijose, bet ir visų nusteibimui, kita dieną prieš vidurnaktį atvyko prie Šiluvos Marijos šventovės laiptų lauke, ant kurių prie žvakių buvo išdėstytos žuvusiųjų pavardės, ir sukalbėjo visą Rožinį, napašydamas nei savo amžiaus, nei bausaus tos dienos sausio mėnesio oro!

Kai rugsėjo 2 d. lietuviai susirinko džiaugsmo šventei, Vašingtone tuo metu buvęs vyskupas su trumpiniu savo viešnagė ir nė kiek nepavėlavęs atsukė į parapijos šventovę, kad galėtų kartu su lietuviais atšvęsti jų džiaugsmo šventę. Dar labiau teko nusteibti, kai prieš išvykdamas jis apėjo visus stalus parapijos salėje ir kiekvieną dalyvį (nė vieno nepraleisdamas!) pasveikino su atgauta nepriklausomybe, paspausdamas ranką. Ir pasveikino ne porą tuzinų, bet... visą jų šimtine! Per visą gyvenimą man nėra tekę pastebėti, kad toks asmuo, kurio orumas pralenkia ir kabineto ministerius, būtų kada nors taip pasielgęs. D.E.

Paremkite „Tėviškės žiburius“ auka, rėmėjo ar garbės prenumerata, testamentinių palikimu. Iš anksto dėkingi —

„TŽ“ leidėjai

Advokatas

AUDRIUS A. STONKUS

20 Hughson St. South, Suite 1003 (Union Gas Building)
Hamilton, Ontario L8N 3C8
Telefonas (416) 529-7462

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose —

“TALKA” LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.
Liepos-rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 36 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:

kasd. pal. čekių sąsk. iki ... 5%
santaupas 4.25%
kasd. pal. taupymo s-ta .. 3.75%
90 dienų indėlius 6.25%
1 m. term. indėlius 7%
1 m. term. ind. mėn. pal. 6.5%
3 m. term. indėlius 8%
RRSP ir RRIF (pensijos)... 5%
RRSP ir RRIF 1 m. 7%
RRSP ind. 3 m. 8%

IMAME UŽ:

asmenines paskolas ... 13.25%
nekiln. turto pask. 1 m. 8.75%
nekiln. turto pask. 3 m. 10.25%
Nemokamas čekių ir sąskaitų apmokėjimo patarnavimas.
Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2.000 ir asmeninių paskolų drauda iki \$25.000.

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus „Talkoje“

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Mokslo ir pramonės muziejaus teatro salėje Čikagoje kalėdinę programą gruodžio 15 d. atliko Franko Zopolio vadovaujami Lietuvos vyčių šokėjai — 25 jaunuoliai ir vaikai, pasipuošę tautiniais drabužiais. Jie programą stebinčius amerikiečius supažindino su lietuviškais Kučių ir Kalėdų papročiais, šiaudinukais papuošta lietuviška kalėdinė eglutė. Atvykęs Kalėdų senelis buvo sutiktas dainomis ir tautiniais šokiais. Vadovas F. Zopolis priminė, kad Lietuva, dabar atgavusi laisvę, 50 metų praleido II D. karo atneštoje sovietinėje okupacijoje. Ji betgi nebuvo užmiršta. Mokslo ir pramonės muziejaus kalėdinuose renginiuose su lietuviškomis programomis visada dalyvauja ir jai atstovaujantys jaunieji Čikagos lietuviai.

Kučias Čikagos „Seklyčioje“ gruodžio 23 d. surengė šis socialinis lietuvių centras, susilaukęs gero, šimto dalyvių. Renginį kalėdinių sveikinimų ir padėkos žodžiais pradėjo vadovė Birutė Jasaitienė. Maldą sukalbėjo prel. dr. Juozas Prunskis. Kučių dalyvių E. Sirutienė supažindino su lietuviškais papročiais, vyresnio amžiaus moterų gražiai papuošta lietuviška Kalėdų eglutė. Išdalinius kalėdinių giesmių tekstus, giedojimui vadovavo B. Valavičienė. „Seklyčios“ veikėjos prieš Kalėdas turėjo daug darbo. Joms teko pildyti blankus tautiečių, norinčių atgauti Lietuvą, paliktą turtą.

A. a. Kazimieras Palčiauskas, iškankintas cukraligės, netekęs kalbos ir regėjimo dėl apopleksijų, mirė sausio 7 d. St. Peterburgo slaugos namuose Floridoje. Velionis, gimęs Žagarėje 1907 m. rugsėjo 11 d., buvo ekonomistas, turintis Vytauto Didžiojo universiteto diplomą, kooperatininkas, žymus skautų veikėjas, 1941-42 m. ejęs Kauno burmistro pareigas. Joms jį buvo paskyrusi lietuvių tautos sukilime sudaryta laikinoji Lietuvos vyriausybė. Iš šių pareigų velionis pasitraukė, okupantams vokiečiams perėmus Kauno miesto kontrolę. Ir vis dėlto dėl šių trumpai eitų pareigų prie jo prikibo JAV teisingumo departamento OSI institucija, velionį pavadinusi nacių kolaborantu, atsakingu už vokiečių vykdytą Kauno žydų persekiojimą. OSI 1981 m. pradėtos bylose iš velionies buvo imta JAV pilietybė ir pernai netgi gautas teismo nutarimas jį deportuoti Sovietų Sąjungon. Deportaciją sustabdė apeliacija ir pačios Sovietų Sąjungos subyrėjimas.

Velionis buvo pašarvotas laidotuvių namuose „Beach Memorial Chapel“ sausio 9 d. Susirinkusieji lietuviai su savo misijos vadovu kun. Stepu Ropolu, OFM, sukalbėjo Rožinį. Atsiveikininimui su velioniu vadovavo St. Peterburgo lietuvių klubo pirm. Antanas Gudonis, pradėjęs ilgą kalbėtojų sąrašą. Su velioniu atsiveikino: JAV LB St. Peterburgo apylinkės valdybos pirm. Kostas Aras, Lietuvos laikinosios vyriausybės gvyvųjų lietuvių vardu — Jurgis Mikaila, artimas bičiulis Antanas Dundzila, Šv. Kazimiero misijos komiteto vardu — Pranas Petraitis, JAV lietuvių fondo ir LB apygardos vardu — Janina Gerdvilienė, skautų vardu — Albinas Karnius, perskaitęs ir raštu gautus Vydūno jaunimo fondo bei Akademinių skautų sąjūdžio atsiveikini-

mų žodžius, Klivlando skautėms atstovavusi Angelė Karnienė, Šiaulių prekybos instituto buvusių studentų vardu kalbėjęs Antanas Tauginas. Sausio 10 d. gedulines Mišias koncelebravo kun. S. Ropolas, OFM, kun. dr. M. Čyvas, kun. J. Gasiūnas ir kun. M. Kirkilas. Velionies palaidai palaidoti Memorial Park kapinių mauzoliejuje. Ten juos palydėjo gausus lietuvių būrys. Laidotuvių apeigas atliko kun. S. Ropolas, OFM. Laidotuvių dalyviai sugiedojo „Marija, Marija“ ir Lietuvos himną.

Australija

Adelaidės pensininkų klubo valdyba 1991 m. gruodžio 12 d. lietuvių namuose surengė kalėdinę eglutę ir vaišes, palaimintas klebono kun. J. Petraičio, MIC. Programą atliko Adelaidės moterų oktetas, vadovaujamas sol. G. Vasiliauskiene, padainavęs B. Gorbulskio „Gintaro tėvynę“ ir „Volungėlę“, A. Raudonikio „Jau vaikystė nuskambėjo“, A. Mikulskio „Lopsinę“. Aktorius V. Ratkevičius skaitė A. Gustaičio humoreską „Žalgiris“. Programon taipgi įsijungė Leonavičių šeimos vaikų styginis kvartetas. Kalėdinių giesmių giedojimui vadovavo sol. G. Vasiliauskiene. Pensininkų valdybos pirm. M. Pareigis, visus pasveikinęs su artėjančiomis Kalėdomis ir Naujais metais, padėkojo už gausų dalyvavimą šiame prieškalėdiniame renginyje.

Sidnio lietuvių lietuviškoms Mišioms naudojosi Šv. Jokimo parapijos šventovė. 1991 m. gruodžio 31 d. jie atsiveikino su pensijon išėnančių šios australų katalikų parapijos klebonu prel. J. Meaney. Padėkos žodį lietuvių vardu tarė serganti kapelioną prel. Petrą Butkų pakeitęs kun. Povilas Martūzas. Prelatui J. Meaney įteiktas lietuviško stiliaus koplytėlės drožinys. Jis jautriais žodžiais atsiveikino su Sidnio lietuviams, jo parapijon įsijungusiems sekmadieniais laikomomis lietuviškoms Mišiomis.

Britanija

Artėjančioms šventėms skirtas vakaras Lietuvių namuose Londone buvo surengtas 1991 m. gruodžio 14, šeštadienį. Dalyviams pasveikino DBL sąjungos vadovai V. O'Brien ir J. Alkis. Pastarasis kalbėjo apie stebuklą primenantį Lietuvos išsilaisvinimą iš sovietinės vergijos. Tačiau lietuviams dar reikės daug darbo, kantrybės ir pastangų, kol Lietuva sutvirtės. A. Vilčinskis dalijosi atsiminimais apie Kalėdų šventę ir tradicijas Lietuvoje.

Bernelių Mišias Šv. Kazimiero šventovėje Londone klebonas kun. dr. Jonas Sakevičius, MIC, koncelebravo su apaštališkuoju Vatikano pronuncijumi Iranė arkiv. dr. Jonu Bulaičiu. Kalėdines giesmes giedojo parapijos choras. Maldininkų šiose Mišiose betgi buvo mažiau negu 1990 m.

Vokietija

P. Amerikos šokių mėgėjų grupių varžybose Esseno mieste prieš Kalėdas dalyvavo vienuolika valstybių. Lietuviai atstovavo iš Klaipėdos atvykusi „Žuvėdros“ grupė. Atrankinėse varžybose klaipėdiečiai užėmė penktą vietą, patekdami į baigmę. Baiginėse varžybose pasaulio čempionų vardus išsikojo vokiečiai iš Bremerhaveno. Klaipėdos „Žuvėdros“ atstovams teko ketvirtoji vieta.

YONGE MEMORIALS LTD.
2152 YONGE ST., Toronto, Ont. M4S 2A8
Tel. 487-2147, vakarais tel. 445-8955
Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai
ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVĖ

DĖMESIO

visiems norintiems susigrąžinti išlikusį nekilnojamąjį turtą LIETUVOJE!

1991 metų birželio 18 dieną išleistu LIETUVOS RESPUBLIKOS ĮSTATYMU, lietuviai norintys susigrąžinti išlikusį nekilnojamąjį turtą Lietuvoje, kaip:

1. Žemę
2. Miškus
3. Ūkinius-komercinius pastatus
4. Gyvenamuosius namus

TURI BŪTINAI PADUOTI prašymus. Laikas paduoti prašymus yra pratęstas.

Šiuo skubiu reikalu jums gali patarnauti **Juridinė Agentūra „JusCon“ Lietuvoje** ir jos atstovai Kanadoje. Visi dokumentai pristatomi į vietines savivaldybes, pagal turto vietą Lietuvoje, per 3-4 dienas nuo jų užregistravimo. Suinteresuoti asmenys prašomi kreiptis šiuo

tel. (416) 767-8711
FAX (416) 536-1263 Toronto.

GYDYTOJAS PATARIA

Nugalėti savyje vienišumą

DR. VYTAUTAS MEŠKA

Dabar vienvietės problema yra gana aktuali, su ja neretai susiduria gydytojai, psichologai, pedagogai, sociologai. Žmonių bendravimo stoka, uždaras gyvenimo būdas, susvetimėjimas, nenoras būti patį su savimi, pagyventi savo prisiminimus, be abejonės, sukelia vienišumą.

Jaunuoliai šio jausmo paprastai nejaučia, tačiau pagyvenusius žmones jis apľanko vis dažniau. Fizinę vienvietę neturėtų sukelti problemų. Juk visada galima nueiti pasivaikščioti, pasisvečiuoti, apľankyti teatrą, klausytis muzikos, gyventi su knygu herojais ir pan. Vargu ar Napoleonas, būdamas Šv. Elenos saloje, jautė vienišumą — jis turėjo ką prisiminti, apie daug ką pagalvoti ir, atrodo, to nevenė. Visai kas kita yra dvasinė vienvietė. Ar yra nuo jos vaistų?

Atrodo, kad yra. Tačiau jų ieškoti reikia ne sulaukus senatvės, bet nuo jaunų dienų. Kadangi kalbame apie dvasinę vienvietę, aišku, ir vaistai nuo jos turi būti psichogeniniai. Farmakoterapiniai preparatai, remiantys vaistais ar psichostimuliatoriais gali kiek padėti, tačiau jų poveikis yra laikinas, o svarbiausia — apgaulingas, nes vienišumo priežasčių jie nepašalina. O kova su padariniais — tai tik kova su vėjo malūnais.

Bene svarbiausias vaistas nuo vienišumo yra gyvenimo prasmės ir tikslo suvokimas. Šiuos dalykus būtina išsiaiškinti dar jaunystėje. Tai vienas svarbiausių šeimoms ir mokyklos uždavinių. Kad vaikas sugebėtų rasti savo vietą visuomenėje, tinkamą darbą, tėvai ir pedagogai privalo kreipti daugiau dėmesio ne tiek į rankų svorį, kiek į jo širdies šilumą, jausmų ugdymą, akiračių plėtojimą. Tik tas, kuris nuo mažų dienų buvo teisingai auklėjamas, turi daugiau galimybių palikti pozityvių pėdsakų arba bent gerų prisiminimų apie save.

Teisingai sakoma, kad žmogus gyvas tol, kol turi tikslą, o tikslą, lūkesčius, viltį, troškimus jis turi tol, kol gyvena. Kiekvieno mūsų tikslai nevienodi, specifiniai, net skirtingi. Bet pagal dydį jie gali būti skirstomi į per didelius, realius ir per mažus. Suprantama, tai subjektyvu, nes tikslo dydis priklauso pagaliau ir nuo individo. Tačiau siekiant per didelio, tiesiog fantastiško tikslo, atsiranda didžiulis jausminis sujudinimas, net įtampa, ir mūsų veiklos kokybė pablogėja, o tikslas jau vien dėl to tampa nepasiekiamas. Antra vertus, kelti sau per mažus tikslus irgi klaida, nes tikrasis gyvenimo džiaugsmas atsiranda įgyvendinus ne dirbtinį, bet tikrąjį — savąjį tikslą. Juo jis mažesnis, juo menkesnis ir džiaugsmas jį pasiekus.

Taigi gražiai ir teisingai nugyventi metai, optimali jausminė būseną, užsibrėžto tiks-

lo įgyvendinimas, gyvenimo džiaugsmo pajutimas — štai tie vaistai, kurie mus apsaugo nuo vienišumo. Ir atvirkščiai. Niekas nėra blogiau, kai galvojama, jog gyvenimas praėjo ne taip, kad nieko naudingo nei sau, nei kitiems nepadarėta, kad galų gale ir prisiminti nėra ką. Tada atsiranda vadinas masis nesugrąžinamo praradimo jausmas, kuris didžia dalimi ir sukelia vienišumą.

Dvasinės vienvietės priežastys esti ne tik psichologinės. Vienišumą gali sukelti ir natūrali senatvė, ir įvairios ligos. Mokslininkų atliktų tyrimų rezultatai liudija, kad senatvėje nusilpsta pagrindinių nervinių procesų jėga, sumažėja jų paslankumas, sutrinka neurodinaminiai procesai. Dėl to pablogėja atmintis; pradedama mažiau domėtis gyvenimo įvykiais, net artimais žmonėmis, atsiranda nepasitikėjimas, įtarumas. Pagyvenęs žmogus dažniausiai supranta savo progresuojantį fizinį ir dvasinį silpnumą, vis labiau jaučia socialinį atbūrijimą.

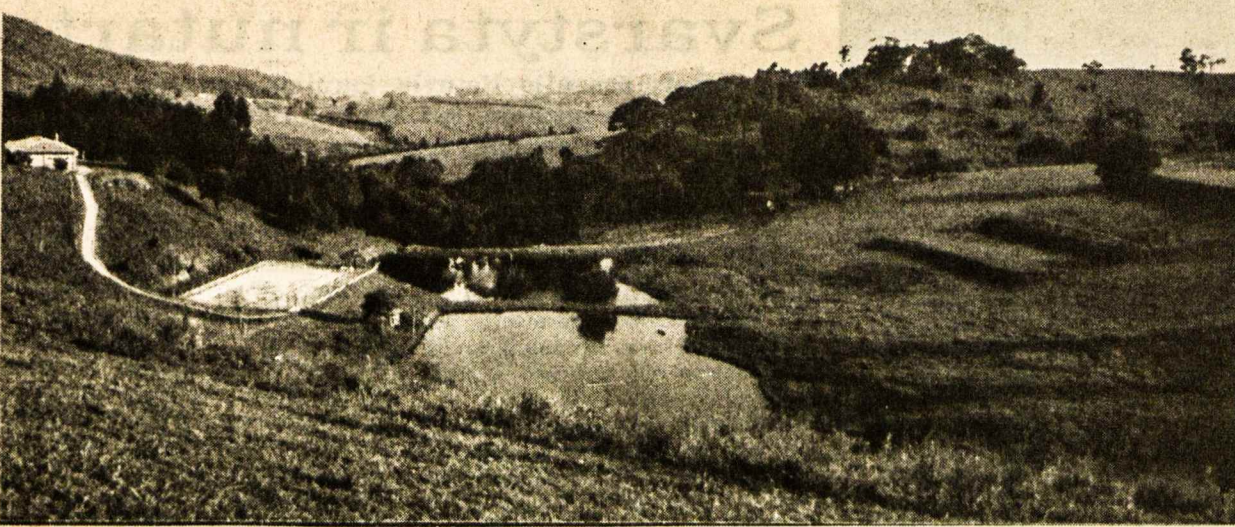
Išėjus į pensiją, iškyla ir finansinių sunkumų. O mirus artimiesiems žmonėms, ypač vyrai ar žmonai, vienvietė dar labiau padidėja, ją komplikuoja jausminė įtampa, nerimas, net baimė. Visa tai yra patologinės reakcijos į biologinių ir socialinių veiksnių visumą.

Labai svarbu, kad žmogus kartu su darbine veikla turėtų dar ir mėgstamą užsiėmimą. Išėjus į pensiją, tokie žmonės nesijaučia esą užmiršti ir niekam nereikalingi. Atvirkščiai, jie junta didžiulį gyvenimo geismą, meilę žmonėms, troškimą bendrauti, daugiau sužinoti, turi potraukį muzikai, grožinei literatūrai, gamtai. Taigi pamėgtieji dalykai mažina fizinę ir dvasinę vienvietę.

Sakoma, kad žmogus gimsta ir miršta vienas, o tarpsta, kaip ir medžiai, draugėje. Fizinis ir dvasinis bendravimas nugalė vienišumą. O šio bendravimo formų daug. Pirmiausia — tiesioginis bendravimas su tuo ar kitu asmeniu arba aktyvi visuomeninė veikla. Tačiau kovoje su vienišumu daug padeda ir grožinės literatūros kūriniai, pavyzdžiui, kelių knygų aprašymai, žymių žmonių biografijos, o ypač pasakos, nes jos visada žadina fantaziją, gerio ir grožio siekimą, svajones. Ne vien jausmus, intelektualinį pajėgumą, bet ir organizmo fiziologinių sistemų funkcijas skatina ir mėgstami muzikos kūriniai. Vienos įžymios kino aktorės žodžiais tariant, pasiklausius V. A. Mocarto kūrinių, jai vėl atsiranda kūrybinė iniciatyva, noras kovoti su sunkumais, dirbti, sukurti rutinos rūpesčių sukūryje.

Tai liudija ir mūsų su bendradarbiais duomenys, gauti tiriant muzikos kūrinių poveikį sveikam ir sergančiam žmogui. Didžiulę reikšmę turi ir sisteminga mankšta: iš raumenyse esančių nervų galūnėlių proprioceptorų kylančios impulsai pasiekia galvos smegenis, aktyvina aukštųjų nervinių centrų veiklą, sukelia didžiųjų pusrutulio žievėje apsauginio sujudinimo dominančią — gerą nuotaiką.

Bet, norint nugalėti vienišumą, svarbiausia yra tiesioginis bendravimas su žmonėmis. Neužsisklęskime!

Brazilijos lietuvių poilsiauvietė "Lituanika", kur buvo surengta VII pasaulio lietuvių jaunimo kongreso stovykla. Nuotraukoje matyti tikrai aplinka. Nuotr. I. Balsevys

Biržai neužmiršo savo sūnaus

Jie pagerbė Vladą Jakubėną (1904-1976) ir jo kūrybą specialia iškilme

Ne visiems lemta grįžti į Tėvynę gyvenant, kad ir senatvėje, ypač vyriausios kartos menininkams. Taigi grįžtama ir po mirties. Tačiau "sukūrusiems kultūros vertybių persikėlimas anapus gyvenimo upės nėra mirtis, — rašė Stasys Šimkus, — nes jų darbai šioj pusėj gyvi, veikia ir kovoja toliau".

Tai pasakytina ir apie Vladą Jakubėną kūrybą. Daug jo kūrinių buvo atlikta Nepriklausomoje Lietuvoje, nemažai ir užsienyje. Tačiau maloniausia, kad ji skamba ir dabartyje: prisimenu 1972 m. prof. A. Dvarionienės fortepijono klasės studentų koncertą Vilniuje. Tada IV kurso studentė A. Lazauskaitė atliko V. Jakubėno "Legendą" ir "Is pasakų krašto".

1989 m. Vilniuje įvyksiuose lietuvių išievių muzikos festivaly — skambėjo Vlado Jakubėno fortepijono ciklas "Miško vienuma" (1952). Jį atliko pianistė A. Eitmanavičiūtė, o Lietuvos nacionalinės filharmonijos simfoninis orkestras, diriguojamas Juozo Domarko, atliko Vlado Jakubėno I-ąją simfoniją.

Gražiai pažymi visas Vlado Jakubėno sukaktis jo vardo draugija Čikagoje, kurios pirmininkas Edvardas Šulaitis 1991 m. vasarą įsteigė ir Vilniuje jos skyrių. Taip atsirado galimybė pagerbti kompozitoriaus atminimą jo gimtinėje — Biržuose.

Nedidelio, bet nuoširdaus biržiečių inteligentijos ratelio dėka 1991 m. gruodžio 13 d. Biržų visuomenė buvo pakviesta į savo tautiečio atminimo vakarą.

Prie namo (senoji reformatų klebonija), kuriame 1904. XII. 13 gimė Vladas Jakubėnas, susirinko jo giminės, pažistami, miestelio inteligentija, svečiai. Kalbėjo miesto meras Valentinas Mizeikis, kultūros skyriaus vedėjas Vyngantas Muralis, muzikos m-los direktorius Juozas Puplauskis, Biržų muziejaus direktorius Algimantas Baublys, laikraščio "Biržiečių žodis" redaktorius Algirdas Butkevičius, Vlado Jakubėno pusbrolis Povilas Jakubėnas.

Memorialinę lentą kompozitoriui atidengė muzikologė Rita Nomicaitė — Vlado Jakubėno draugijos, Vilniaus skyriaus pirmininkė.

Dabartinė memorialinės vietos aplinka, kuri anot Aleksandro Balčiauskienės, tada buvo idealiai graži, tvarkinga, biržiečių privertė susimąstyti ir daug daug ką įsipareigoti.

Memorialinė iškilmė baigta pamaldomis reformatų šventovėje, kurias atliko pastorius Renholdas Moras. Maldų intarpus užpildė kūrybinis mūsų jaunimas: vilniečiai — solistė Zenė Kružikaitė ir Arūnas Staškus (vargonai) atliko J. S. Bacho "Ariją" ir G. Hendelio "Diginare" iš "Te Deum".

Biržų reformatų bendruomenė seniai nebuvo girdejęsi gyvo profesionalų meno savo šventovėje, todėl ilgą prisiminimą šią šventą valandą. Visai nepasidomėjo šventovėje muzikinė malda paskleidė tokią dvasinę šilumą, jog turiningas pastoriaus R. Moro pamokslas ir jo maldos už Vladą Jakubėną — visus jaudino iki sielos gelmių. Beje, kunigas nepamiršo ir kompozitoriaus tėvo Povilo Jakubėno, teologijos profesoriaus, didelio jo darbų Lietuvos reformatams.

Po pamaldų dėmesio centru tapo Biržų muziejus, kuriame buvo surengta paroda (iš Vilniaus meno archyvo fondų), skirta Vladui Jakubėnui. Muziejiaus direktorius A. Baublys apgalvestavo, kad įžymių šio krašto žmonių kūrybinis palikimas kažkodėl aplenkia jų gimtinę, kurioje jis būtų geriausiai saugomas ir mylimas.

Vakare renesansinėje Biržų pilyje skambėjo Vlado Jakubėno muzika. Kūrinius fortepijono ir atliko pianistai Virginija Daugirdienė ir Arūnas Staškus, o solistė Zenė Kružikaitė padainavo Vlado Jakubėno harmonizuotas lietuvių liaudies dainas. Žurnalistinė kompozitoriaus veikla, jo muzikos kritiko darbą išsamiai nušvietė muzikologė Rita Nomicaitė, o iš Čikagos atsiųsta vaizdajuostė apie Vladą Jakubėną papildė viską, kas "dainon nesudėta" jam gyvenant JAV.

Savo prisiminimais apie kompozitorių pasidalijo jį pažinęs jaunystėje Biržų pastoriaus našlė Aleksandra Balčiauskienė ir neseniai JAV viešėjęs Vlado Jakubėno gimnastis Paulius Guobužis. Biržų muzikos m-los vokalinis ansamblis, vad. Palmyros Briedienės, užbaigė vakarą Vlado Jakubėno dainomis "Nurimk, sesut" bei "Išvežtųjų ir ištremtųjų giesmė".

Daug pasidarbavo biržiečiai, išleisdami programą-knygelę (autorai — Aleksandra Balčiauskienė ir Jonas Dagilis), skirtą savo tautiečio gedulin-

KLB žinios

Švietimo-kultūros komisija praneša, kad suvažiavimas tema "Mes ir 2001 metai" lietuvių išlaikymo Kanadoje klausimais įvyks balandžio 24-26 d.d. Anapilio salėse, Mississaugoje. Pakviesta ir sutiko dalyvauti Ontario piliečių min. Elaine Ziemba. Numatoma eilė paskaitų, į kurias iš anksto kviečiama visuomenė. Bus atskiriems sritims uždaru posėdžių ir svarstybių.

Švietimo komisija, kuriai vadovauja G. Paulionienė, planuoja paruošti lietuvių kalbos mokymo metodiką perduoti vaizdajuostę, kuri keliaus per visas liuanistines mokyklas Kanadoje. Šalia mokinių gausnės Maironio mokyklos Toronte, dar veikia šiuo metu mokyklos — Londone, Kalgarije, Montrealyje, Otavoje ir Hamiltone.

Švietimo komisija nori aprūpinti visas Kanadoje veikiančias liuanistines mokyklas naujai išleistu tikybos vadovėliu "Tikiu". Tai labai gražus vysk. P. Baltakio pastangomis išleistas ir Italijoje spausdintas spalvotas leidinys.

Krašto valdybos posėdyje sausio 7 d. pranešimus padarė komisijų pirmininkai. Apie vystomą veiklą išgirdo tame posėdyje dalyvavęs Lietuvos ministerio pirmininko pavaduotojas Z. Vaisvila.

gos datos sukaččiai. Miesto laikraščio "Biržiečių žodis" gruodžio 13 d. laida buvo skirta Vlado Jakubėno atminimui. Jame yra kompozitoriaus sešers Halinos Dilienės atsiminimai apie savo brolių ir jų vaikystę bei jaunystę Biržuose; laikraščio redaktorius, kraštotyrininko ir tautodailininko (jis yra memorialinės lentos Vladui Jakubėnui autorius) A. Butkevičiaus str. "Pareina kūrėjas namo", mano pačios straipsnis apie kompozitoriaus kūrybinio darbo laikotarpį Lietuvoje iki 1944 m. "Kompozitorius, pianistas, muzikos kritikas".

Taigi kompozitoriaus, mylėjusio Lietuvą iš tolo, sugrįžimas į savo gimtinę nors buvo labai ilgas, bet įvyko ir praturtijo savo kraštą. Tai tik pradžia didelio darbo, kuriam užsimojusi Vlado Jakubėno draugija su būsimuoju savo skyriumi Biržuose.

Nebuvo lemta Vladui Jakubėnui sugrįžti vėl į nepriklausomą Lietuvą, pasivaikščioti vaikystės ir jaunystės takais Biržuose, tačiau malonu, kad biržiečiai nepamiršo savo krašto sūnaus ir juo didžiūojasi, žavi si jo kūriniams.

Pavasari Vlado Jakubėno draugijos Vilniaus skyrius planuoja surengti kompozitoriaus gimtadienį Kaune — jo jaunystės mieste.

Irena Skomskienė, Lietuvos teatro ir muzikos muziejaus vyr. mokslinė bendradarbė, Vlado Jakubėno draugijos narė

Pasitarimas švietimo reikalais sausio 21 d. vyko Kultūros ir švietimo ministerijoje Vilniuje. Nuotraukoje ministeris D. KUOLYS su KLB švietimo komisijos pirm. G. PAULIONIENE

Labai svarbu. Kad nedidelių ateičiai reikalingi KLB veiklos duomenys, buvusių KLB krašto valdybų nariai, atskirų komisijų ir aplinkinių pirmininkai yra prashomi visą medžiagą, susijusią su atlika veikla, pristatyti į KLB raštine — 1011 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8. Gauta medžiaga bus sutvarkyta ir perduota Muziejiaus-archyvo KLB skyriui. Apie tai daugiau informacijų teikia KLB raštine, tel. (416) 533-3292.

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

Deja, tai tik geriausiai atrodanti dalis šios finansinės operacijos. Prie jos reikia pridėti Ontario vyriausybės įsipareigotą \$300 milijonų finansinę paramą sekančių penkerių metų laikotarpyje "Bombardier Inc." bendrovei "De Havilland" reikalams. Niekas negali užtikrinti, kad ši suma bus atgauta. Juk ir "Bombardier Inc." vadovybė gali įsivelti į nuostolius su rizikinguoju Toronto "De Havilland". Kanados vyriausybė įsipareigojo trejų metų laikotarpyje į "De Havillandą" vėl investuoti \$240 milijonų. Ši suma bus panaudota Montrealio "Bombardier Inc." nupirkto "De Havilland" lėktuvų gamyklos pagerinimui, darbininkų bei tarnautojų apmokymui, ateities planams.

Kanados ir Ontario vyriausybės į "De Havilland" pardavimą kanadiškai "Bombardier Inc." bendrovei įsijungė didelis \$589 milijonų suma: Ontario išdada parūpins \$349 milijonus, Kanados — \$240 milijonų. Negalima užmiršti, kad šie įsipareigojimai padaryti ekonominės krizės metu. Ontario premjeras Bob Ray gyvena viltimi, kad jam biudžetinius 1991-92 metus kovo 31 d. pavyks užbaigti su \$9,7 milijono deficitu. Kanados ministeris pirm. Brian Mulroney — su \$31,5 milijono.

Jie abu nori išsaugoti "De Havilland" lėktuvų gamyklą Toronte, kadaise turėjusią 4.900 darbininkų, kurių skaičius jau buvo sumažėjęs iki 3.200. Praėjusią savaitę buvo praneštas papildomas 300 atleidimas. Tad greit liks tik 2.900.

Dar vienu "De Havilland" išgelbėjimu Ontario ir Kanados vyriausybės finansinės paramos dėka džiaugiasi beveik 5.000 narių turinti darbo unija. Kiti torontiečiai yra skeptiškesni, matydami mažesnius atlyginimus turėjusius bedarbius. Jie abejoja ar "De Havillandas" galės išsilaikyti, neturėdamas pakankamai klientų savo propeleriniams "Dash-8" trumpų skrydžių keleiv-

niams lėktuvams. "Boeingui" nepavyko išgelbėti "De Havillando". Negi laimingesnė bus "Bombardier Inc." bendrovė, tarp kitų gaminių bene labiausiai pasižymėjusi geromis motorinėmis rogėmis?

Rizikingų praeities žingsnių yra palikęs ir Ontario konservatorių premjeras William Davis, 1981 m. provincijai nupirkęs 25% "Suncor" naftos bendrovės akcijų, kainavusių apie \$800 milijonų. Tada jam atrodė, kad tai bus labai pelningas pirkinys, pabrangus naftai pasaulinėje rinkoje. Deja, naftos kaina krito. Ontario provincijos įsigytų "Suncor" šėrų pelnas nepadengė net už juos sumokėtų \$800 milijonų. Konservatorių pakeitusi liberalų vyriausybė, negalėdama atgauti investuotos sumos, ją biudžete nurašė nuostoliais.

Dabartinis Ontario NDP socialistų premjero Bob Ray vyriausybė, susilaukusi \$14,3 milijono deficitu grėsmės biudžetiniams 1992-93 metams, tas akcijas nutarė parduoti. Ontario finansų ministeris Floyd Laughren, ieškodamas papildomų pajamų, už jas tikisi gauti apie \$340 milijonų, mažiau kaip pusę 1981 m. investuotos \$800 milijonų sumos. Pasak jo, ta naša suma jau neįfigūruoja atskaitomybės knygoje. Tad akcijas galima parduoti pigiau negu jos kainavo. Finansų ministeriui F. Laughrenui te \$340 milijonų turbūt yra kaip mana iš dangaus, Toronto "De Havillandui" gelbėti pažadėjus \$349 milijonus. V. Kst.

* Ar jau parėmė Kanados lietuvių kultūros muziejų?

Dr. Gina J. Gincauskaitė
optometristė
1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių namų)
Priima pacientus pagal
susitarimą
Telefonas 532-7115
*Susitarus priima pacientus
ir vakarais*

MEDELIS CONSULTING
1407 Sarcee St., Oshawa, Ont. L1G 4N2
Tel. 1-416-434-1847 FAX 1-416-728-5745

Kreipkitės į Algį ar Stefą Medelius.
Reikalui esant atvažiuojame į namus.

PARŪPINAM: vizas jūsų kelionėms į Lietuvą.
Iškviatimus jūsų giminių pasisvečiavimui Kanadoje.
Pristatome Lietuvoje telefaksu per pora dienų. Parūpinam jiems skridimo bilietus per trumpiausią laiką, atvykus — draudą. Patvirtinam ar net pakeičiam grįžimo datą. Dažnai vykdam į Lietuvą perduodam asmeniškai jūsų giminėms siunčiamą piniginę paramą.

KELIONĖS Į LIETUVĄ
TORONTAS-KOPENHAGA-VILNIUS
su STERLING AIRWAYS ir
LIETUVOS AERO LINIJA

Iki kovo 13 dienos \$899
+ mokesčiai ir drauda.

ALGIS MEDELIS Kennedy Travel Bureau Ltd.
Tel. (416) 593-0600 296 Queen St. West,
Toronto, Ont. M5V 2A1

Padėkite Lietuvai, padėdami sau!

Tapkite ACC LONG DISTANCE klientais. Jūsų išlaidos bus apie 12% žemesnės negu naudojant Bell Canada, ir ACC skiria jūsų telefoninių išlaidų 3% Lietuvos Respublikos ryšių ministerijai tolimesnei ryšių plėtotei.

PADEKITE LIETUVAI — PASITARNAUKITE SAU!

Skambinkite:
ACC Long Distance Ltd.,
Etobicoke, Ontario M9B 6K5
Tel.: 1-800-388-3414
FAX: 1-317-578-3437

Knygų rišykla
"SAMOGITIA"
meniška įrisha
knygas bei žurnalus.
A. Plėnys
3333 Grassfire Cres., Mississauga,
Ont. L4Y 3J8. Tel. (416) 625-2412

Padėkime lietuviams atvykti į baltiečių mokslininkų suvažiavimą Toronte 1992.VI.9-13 ir įsigykime naudingą žinyną — The Baltic States, a Reference Book
(išleido Lietuvos, Latvijos ir Estijos enciklopedijų leidyklos).

Organizacija The Association for Advancement of Baltic Studies (AABS), aukojantiems \$100 ar daugiau, pasiūš šią 272 psl. knygą, kurioje rasite: 1) Vilniaus, Kauno, Klaipėdos, Birštano, Šiaulių ir kitų miestų žemėlapius bei turistinę informaciją; 2) prekybininkų, parduotuvių bei bendrovių adresus, telefonus, FAX numerius; 3) valdžios atstovų, menininkų bei kultūrininkų pavardes, adresus, telefono numerius; 4) turistui naudingus išsireiškimus angliu lietuvių-latvių-estų kalbomis (tai labai naudinga skrendantiems per Rygą) ir daug daugiau. Visiems aukotojams bus išduodami mokesčių atleidimo kvitai. Kanadoje čekius rašyti: University of Tartu Fund vardu ir siųsti AABS Conference, University of Toronto, 100 St. George St., Room 1022, Toronto, Ontario M5S 1A1. JAV-se čekius rašyti AABS vardu ir siųsti AABS Executive Office, 111 Knob Hill Road, Hackettstown, NJ 07840.

REMKIME LIETUVOS MOKSLININKUS IR ĮSIGYKIME NAUDINGĄ ŽINYNĄ.
NEDELSKIME, NES KNYGŲ SKAIČIUS RIBOTAS! Inf.

Optical Studio
OPTIKAS R. SCHMID
1586 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A7
(Prieš Lietuvių namus)

Telefonas 535-6252
Greitas patarnavimas, neaukštos kainos. Gaunami kontaktiniai lėšiai (contact lenses).

MILIJONAS DOLERIŲ LIETUVAI

jau suaukota

ar jau atidavei savo dalį?

Čekius rašyti: Kanados lietuvių bendruomenė — PLV
Aukais siųsti: Pagalbos Lietuvai vajus (PLV),
1011 College Street, Toronto, Ontario M6H 1A8 Canada.

“Gimtosios žemės giesmė”

Čiurlionio ansamblio kelias didelio formato leidinyje

VLADAS KULBOKAS

Čiurlionio ansamblis buvo įsteigtas 1940.I.15 Alfonso Mikulskio prie Vilniaus šaulių rinktinės. Kanklių orkestrui vadovavo O. Mikulskienė, o šokių grupei – J. Kazlauskaitė. Kasmet duodavo po 20 koncertų, giedodavo ir šventovėse.

Antrąkart bolševikams okupavus Lietuvą, buvo atgaivintas Vienoje. Dalyvavo 5 festivaluose, dainavo Vokietijos universitetuose, davė 297 pasaulinius ir 122 religinius koncertus. 1949.VI.18 persikėlė į JAV-bių Klivlandą.

Už Lietuvos vardo garsinimą gavo VLIKo ir Sąjungos Lietuvai vaduoti premijas. Dalyvavo visose dainų šventėse, koncertavo Venecuėjoje ir Kolumbijoje, giedėjo eucharistiniame kongrese Filadelfijoje. Išleido kelias plokšteles.

Puošni Čiurlionio monografija išleista 1991 m. Tai Vacio Kavaliūno “Gimtosios žemės giesmė”. Įkvėptu rašytojo žodžių jis čia vaizduoja ansamb-

LAIMA VENCKUVIENĖ

Nesiūlykite...

Jūs norite arais skrajot padangę, Pavirst šermukšnio šakelę, Balta alyva sužydėt prie lango Ir šviest skaisčiąja saulele.

Jūs norite banga pavirsti, Siūbuoti nendre prie krantų, Ir juoką skardųjį pamiršti, Ir eiti vienomus keliu.

O man nesiūlykite nieko. – Pasauli, koks tu nuostabus! Ką pasakyti dar belieka? Aš – noriu būti tik žmogus.

Jei užmiršta būt praeitis

Man įdomu, kokia spalva pasaulį atitiktų? Galbūt kaip kraujas, kaip ugnis. Ir kas šioj žemėje įvyktų, Jei užmiršta būt praeitis?

O šie eilėraščiai absurdūs Gal būsenos vidinės išraiška? Ir tavo žvilgsniai gudrūs Manai palaima, ramuma?

Ar darome ką nors reikšmingo, Ar nešdinamės kuo toliau? Nejaugi ir švelnumas dingo? Juk stengiamės gyventi ramiau.

Kad niekas nesudrumstų, Kad niekas neižeistų, Kad nieks nesutrukdys, Užkopt karjeros laiptais!

O žodžiai brangūs ir genialūs Jau pasidarė taip lėkšti. Žmogus, jei artimas ir geras, Ar gali netikėti širdimi?

O įdomu, kokia spalva pasaulį atitiktų, Galbūt kaip kraujas, kaip ugnis, Ir kas šioj žemėje įvyktų, Jei užmiršta būt praeitis?

lio dainos kelią. Čia atsispin-di Lietuvos gamta ir tautos siela. Pasivadinęs mūsų tautos genijaus Čiurlionio vardu, ansamblis garsino Lietuvą šiaurės ir anapus Atlanto.

Autorius vaizdžiai tapo ansamblio vadovo A. Mikulskio vargo kelią į dainą ir muziką per Kauno konservatoriją, radiofoną, Klaipėdos giedotojų draugiją, Vienos ir okupuotą Vilnių.

Išryškėja odisejiška klajonė po Vokietiją, kur ansamblis sužavi prancūzų generolą de Latre de Tassigny. Pergalės šventė čiurlioniečiai dainuoja 78 generolams ir 5000 karių. Juos bičiuliškai globoja buv. Lietuvos universiteto prof. R. Schmitleinas. Ansamblis pabrėžia ir savo veiklos politinį momentą – įsteigia Lietuvos atstatymo fondą. Amerikiečiai užsisako 10 koncertų. Dainuoja ir britams. Jais gėrisi ir pats Bayreuth dirigentas.

Amerika juos nuoširdžiai sutinka, ypač lietuviai. Visi turi dirbti, bet dainos meilė ir savo misijos pajautimas viską nugalė. Jų ryžtą jautė ir Amerikos senatoriai bei kongreso nariai.

Ansamblis ir dainuoja, ir konvoja (palyginkime lietuvių kovą ir dainą paskutiniu metu Vilniuje). Tautos kančios sukyta lietuvių krūtinėse ir pasiekia kitataučių šamone. Taip vaizdingai autorius lydi čiurlioniečių kelią. Jis pateikia ir pluoštą žiurovų-klaustojų išpūdžių. Ypač prancūzai pajuto Lietuvos sielą.

Čiurlionio ansamblis įtaigiai atliko savo misiją. Jo giesmės bei dainos skambėjo tautos šventovėse, minėjimuose, suvažiavimuose, religiniuose koncertuose.

1983 m. vadovas iškeliauja į anapus. Vadovybė perima Rytas Babickas, po jo – Bronius Kazėnas ir galop iš Lietuvos – Gediminas Purlys.

Čiurlionis tautos sielą atskleidė Europai, Pietų ir Šiaurės Amerikai, Australijai. Bet, varge, 1991 m. rudenį dėl stoikos naujų dainininkų, kurie pakeistų pasitraukiančius, turėjo savo darbą nutraukti. Monografija-albumas didelio formato, 264 psl., gausiai ir gražiai iliustruotas, rašytojo Vacio Kavaliūno kūrybiška studija praturtinta. Tai išpūdingas paminklas.

Vacys Kavaliūnas, GIMTOSIOS ŽEMĖS GIESMĖ. Spaudė “Draugo” spaustuė. Čikaga, 1991 m., 264 psl.

Po sėkmingo solistės Vidos Bičkutės ir smuikininko Algirdo Stulgio koncerto š.m. sausio 12 d. Hamiltone. Iš kairės pirmoje eilėje “Gintarinų aidų” radijo darbuotoja Regina Varanavičiūtė-Haggo, solistė Vida Bičkutė, klebonas kun. Juvenalis Liauba, OFM, smuikininkas Algirdas Stulgys, “Gintarinų aidų” radijo vedėja Liuda Stungevičienė, pianistė Leokadija Kanovičienė; antroje eilėje: žurnalistas dr. Douglas Haggo, “Gintarinų aidų” radijo bendradarbiai – Lynn Labuckienė, Aušra Pleinytė, Edvardas Labuckas

Rašo Lietuvos istorikas

Lietuvos krikštas 1387 metais

M. JUČAS, Vilnius

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Jogaila sukvietė į Vilnių žymesnius lietuvių bajorus. Buvo nutarta krikštyti tik pagonis ir nekrikštyti stačiatikių. Numatyta taip pat kaip paraginti žmones priimti krikštą. 1387 m. vasario 17 d. įkurtą Vilniaus vyskupiją ir pašventintą Vilniaus katedrą; vyskupija apdovanota žemėmis: Tauragnų pilis su Labanoro ir Molėtų kaimais, Dambrovo sritis, valdoma Vaidilos, Verkiai ir Bokštas, sodas prie Vilniaus miesto, mūriniai ir 4 mediniai namai Vilniuje.

Popiežius Urbanas VI pavėluotai tik 1388 m. kovo 12 d. bule pavedė Poznanės vyskupui Dobrogostui įsteigti Vilniaus vyskupiją ir paskirti jai vyskupą lenką Andrių Jastšembecą. Bulėje minimi karaliaus Jogaila ir karalienė Jadvyga. Jie abu buvo prašę popiežių Vilniuje įsteigti katedrą ir jai paskirti vyskupą. Pats vyskupas bus parašęs prašymą popiežiu karaliaus ir karalienės vardu.

Jogailinės privilegijos

Naujiam tikėjimui įtvirtinti 1387 m. vasario 20 d. Jogaila suteikė privilegiją Lietuvos bajorams, priėmusiems krikštą, ir paskelbė paveldimą žemės nuosavybę bei atleido juos nuo ūkinių tarnybų. Šia privilegija vadovams taip pat patvirtino bajorams asmens laisvę, teisę į paveldimą turtą – pilis, sritis, dvarus, miestus bei kaimus. Bajorai galėjo juos parduoti, iškeisti ar patsielgti kaip elgiamasi su turto. Bajorams valdovas pavedė valdyti valstybės dvarus.

1387 m. Jogaila suteikė Vilniaus miestui Magdeburgo teisę. Vasario 22 d. jis paskelbė prievartinį katalikų tikėjimo palaikymą ir plėtimą, uždraudė katalikams tekėti ar vesti stačiatikius. Tuo aktu buvo pristabdytas galimas lietuvių nutautėjimas. “Nė vienas lietuvis, katros lyties bebūtų, negali būti moterystė jungiamas su bet katros lyties rusu, jei jis pirma tikrai nėra pakluses Romos Katalikų Bažnyčiai. Jei kas šio draudimo neklausys, gali būti priverčiami net kūno bausmėmis.”

Jogaila su Vytautu kiek sušvelnino lenkų teologų reikalavimą – iš naujo krikštyti stačiatikius, neduoti politinių teisių, neleisti laisvai išpažinti savo religijos ir statyti kulto pastatus be katalikų vyskupų leidimo ir net šalinti juos iš svarbesnių valstybės pareigų. Būdamai politikai realistai, Jogaila su Vytautu ieškojo kompromiso su stačiatikiais.

1389 m. sausio 10 d. Lydoje Jogaila paliepė tikėjams būti paklusniems vyskupui. Vyskupas galėjo steigti parapijas ir statyti bažnyčias visoje Lietuvoje, kur patiks, o tikėjimui privalėjo būti paklusnūs jam, kaip ir valdovui.

Panašiai taip pat Vytautas 1392 m. įsakė tikėjams “visoje mūsų valstybėje”, kai atvykus vyskupas su Vytauto raštu ir antspaudu “tada jūs tikėjimui surinksite jam lietuvių, kurie nėra krikštyti, ir vyskupas juos pakrikštys. Jei bus rusas ir norės krikštytis, tegu krikštyjasi, o kuris nenorės, tegu būna savo tikėjimo. Kas nusizengs mano žodžiams, savo gal-

va užmokės. O kur vyskupas pasiųs kunigus, klausykite jų kaip paties vyskupo”.

Jogailos veiklą parėmė ne tik kunigaikščiai, bet ir bajorai bei prastuomenė. Krikštą Lietuvoje parėngė Vilniuje buvę jau nuo Gedimino laikų pranciškonų ir dominikonų vienuoliai.

Paruošimas krikštui

Iš pradžių vyko žmonių katekizacija grupėmis, kurias kunigai krikštijo švęstos vandens pašlakstymu; panardinimo galėjo ir nebūti. Žmonės prieš tai “katalikų tikėjimo tiesų pamokyti” ir tik pažinę šventąjį tikėjimą buvo krikštyjami. Karalius skirstė minią į būrius ir kiekvienam būriui davė vieną vardą. Bajorus, kurie vyko į Vilnių su šeimos, krikštijo kiekvieną atskirai. Buvę žmonių, rašo jis, kurie krikštijosi, kelis kartus, kad gautų baltus drabužius. Sunku pasakyti, kiek buvo apkrikštytų.

Platus krikšto aprašymas J. Dugošo “Lenkijos istorijoje” yra gana problematiškas. Tikslėsnę informaciją duoda 1416 m. Lenkijos ir Lietuvos delegacijos pareiškimas Konstanco suvažiavime. Jame teigiama, kad Lietuvoje buvo sukviečiami bajorai ir prastuomenė, seni, jauni ir vaikai abiejų lyčių ir tam tikras vietos, mokomi tikėjimo tiesų, o po to krikštyjami. Toliau sakoma, kad krikštui niekas nesipriešino, “ad baptismum aspirabant... pro baptismo celerius sibi dando”.

Po krikšto iš Lenkijos buvo atsiųsti į Lietuvą mokyti vyrai krikščionybbei įtvirtinti. Tiesa, vokiečių teologai tame suvažiavime kritikavo lenkų misijinę akciją labiausiai už tai, kad lietuviai, “apie tikėjimo pagrindus nieko nežinodami, apie krikšto sakramento reikšmę nepakankamai informuoti kaip avių ar ožkų bandos buvo panardintos vandenyje, visai ignoruojant šventosios kalbos misteriją”.

Žemaitija

Vakarinė Lietuvos dalis – Žemaitija visai nebuvo krikščijama. Kodėl? Dėl jos nebuvo baigtas Lietuvos ginčas su Vokiečių ordinu. Ir Ordinas su savo siekimais galėjo traukti žemaičių krikštui. Žemaitijoje iš seno nebuvo Lietuvos valdovų valdžios. Žemaičiai labiausiai buvo prisirišę prie pagonybės. 1382 m. jie skelbė, “jei Jogaila taps krikščionimi, mes jam nepasiduosime”. Todėl jų krikštas ir žemaičių vyskupijos įkūrimas įvyko tik 1417 m. Ta aplinkybė ir teikė Ordinui didelių pranašumų, dėl ko jis tęsė karą.

Lietuvių istorikas A. Šapoka 1937 m. pareiškė, kad skirstymas į aukštaitių ir žemaičių krikštą yra nesuipratinamas, nes 1387 m. krikštas turėjo reikšmę visai Lietuvai.

Parapijos ir katekizacija

Vilniaus vyskupijoje buvo įsteigtos pirmosios parapijos: Vilniaus (Šv. Jono), Obolcų, Krėvos, Ašmenos, Bistricos, Medininkų, Nemėcinės, Maišiagalos, Merkinės ir tikriausiai Ukmergės. 1392 m. Vytautas, tapęs didžiuoju kunigaikščiu, įsteigė dar 10 parapijų: Senuose ir Naujuose Trakuose, Dubingiuose, Danguose, Gardine, Kernavėje, Kaune,

Naugarduke, Švenčionyse ir Volkovyske. Parapijos buvo dosniai apdovanotos žemėmis ir dešimtinė. Vytautas atidžiai vykdė bažnytinę politiką, neduodamas preteksto Ordinui teigti, kad Lietuva pasilieka pagonišką.

Krašto katekizacijai vyrovė lenkų kunigai. Bet buvo ir čekų, vokiečių ir net lietuvių. Motiejus Trakiškis buvo pirmas žemaičių vyskupas. Iš 1400 m. Jogailos fundacinio rašto Krokuvos universitetui matyti, kad lietuviai buvo pakviesti į universitetą. Antruoju šio universiteto rektoriui nuo 1401 m. spalio 16 d. buvo Drohičino kunigaikštis Kęstutis. Karalius Vaidutis, kuris 1391 m. paliko kraštą, nuvyko į Prahą ir ten mokėsi teologijos: kartu jis buvo Krokuvos katedros kanaaninkas bei prelatas. 1402 m. Krokuvos universitete buvo studentas iš Vilniaus Martynas. Iš Lietuvos ponų Giedraičių šeimos Krokuvoje mokėsi Hermanas. XV a. pradžioje Krokuvoje buvo skirtos vietos teologijos studijoms studentams iš Lietuvos, o 1397 m. Pragos universitete Lenkijos karalienė Jadvyga įsteigė kolegiją lietuviams studentams.

Lietuvos krikštas XIV a. pabaigoje buvo paskutinis didysis Katalikų Bažnyčios užmojis Europoje, pagrįstas pagonių krikšto ir moralės principų dėstymu per švietimą ir įtikinimą.

Jogaila skyrė naujai steigiamoms parapijoms 2 žemes (apie 50 ha) ariamos žemės; reikalauja, kad prie parapijų būtų mokyklos ir mokytojai “žekiai”.

Jogaila su Vytautu išplėdė lietuvių iš stačiatikių glėbio. Popiežius Urbanas VI tik 1389 m. balandžio 19 d. pripažino Lietuvą katalikišku kraštu. Jogaila išprašė tą pripažinimą per primą Dobrogostą. Pripažinimas grovė Vokiečių ordino agresijos ideologinius pamatus – jis neteko moralinio pagrindo šauktis iš Vakaro paramos. Lietuvos krikštas Jogailai ir Vytautui davė didžiulį ginklą propagandinėje kovoje. Popiežius Bonifacas IX netrukus pasiūlė Ordinui susitaikyti su naujakrikščiais lietuvių, o vėliau uždraudė ir kryžiaus karus prieš juos “ad evitandum scandala”.

Atsiųsta paminėti

Kostas Ostrauskas, ARS AMORIS. *Historiae sacrae et profanae*. Tai trumpi sceniniai kūriniai, kuriuos jungia meilės motyvas. Aplankas dail. Prano Lapės. Išleido Algimanto Mackaus knygu leidimo fondas (AMA. M Publications, 7338 South Sacramento Avenue, Chicago, Ill. 60629, U.S.A.) Tiražas – 600. Spaudė M. Morkūno spaustuė. Chicago, 1991, 325 psl. Kaina – \$15 JAV.

Vytautas Landsbergis-Žemkalnis, HOCHVERRAT: “VALSTYBES IŠDAVIMO” BYLA 1944-1945. Tai buvusio politikalnio atsiminimai vokiečių okupacijos metais Lietuvoje. Redagavo Arūnas Bubnys. Išleido “Žaltvykslė” (Vilnius, Antakalnio 83-13) 1991 m., 76 psl.

MUZIKOS ŽINIOS, 1991 m., 242 nr. Leidėjas – Šiaurės Amerikos lietuvių muzikų sąjunga. Redaktoriai – Kazys Skaisgiris ir Stasys Šližys. Administratorius – Antanas Giedraitis (7310 South California Avenue, Chicago, ILL. 60629, USA). Metinė prenumerata – \$5 JAV.

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Klaipėdos dramos teatro vyr. rež. Povilas Gaidys, paruošęs šešiasdešimtąjį premjerinį spektaklį, kuriuo tapo amerikiečio Tennessee Williams drama “Senasis kvartalas”, atvyko keliems mėnesiams Čikagon. Čia jis, pakviestas saviveiklinio Čikagos lietuvių teatro “Vaidilutė”, paruošė kelis spektaklius. Be to, šių mokslo metų semestre Iliojaus universiteto liuanistikos katedroje dėstys kursą “Independent studies Lith. 499”, kurio tema yra “Dabartinis Lietuvos teatras”. Kurso lankytojai turės progą susipažinti su Lietuvos teatrų sudėtimi, jų kūrybinio braižo, dabartinę režisūrą ir dramaturgiją. Paskaitos bus skaitomos trečiadieniais, 5-8 val. vakaro, Iliojaus universitete Čikagoje, Stevensono auditorijoje. Paskaitų ciklas pradėtas sausio 22 d.

XXXVI-jį tradicinį metinį savo balių lėšoms telkti Čikagos lietuvių opera 1991 m. lapkričio 23 d. surengė didžiojo Jaunimo centro salėje. Dalyvių pasveikino valdybos sekr. Jonė Bobinienė. Programą A. Vanagačio “Vėjūžėliu” pradėjo mišrus choras. Moterų choras įsijungė ištraukomis iš A. Ponchiello “Lietuvių” ir C. M. Weberio “Taiklojo šaulio”. Vyrų choras papildė ištrauka iš G. Verdžio “Rigoletto”. S. Šimkaus “Geležinio vilko maršas”, “Kareivių daina”, M. Petrausko “Gaudžiančiais trimaitais”. Programą užbaigė mišraus choro atliktos K. V. Banaičio dainos “Anoj pusėj Dunojėlio”, “Po aukštus kalnus”. Bisui buvo pridėta ištrauka iš G. Verdžio “Traviatos” su solistais Egle Rūkštelyte-Sundstrom ir Juliumi Savrimu atliktu populiariuoju duetu “Aukštai mes pakelkime taurę”. Dirigavo programą paruošęs muz. Alvydas Vasaitis, akompanavo pianistas Manigirdas Motekaitis. Čikagos lietuvių operos valdybos pirm. Vytautui Radžiui buvo įteikta JAV lietuvių fondo operos veiklai paskirta \$2.000 auka.

Aktorė Ingeborga Dapkūnaitė atliko nedidelį vaidmenį Eimunto Nekrošiaus režisuotoj “Ilgoj kaip šimtmetis dienai”. Vilniaus jaunimo teatrui įsijungus į tarptautinį teatrų festivalį Čikagoje 1990 m. Čikagos lietuviai ją dabar galės pamatyti premjeriniuose londoniečių dramaturgo Dusty Hughes pjesės “A Slip of the Tongue” (“Liežuvio klaida”) spektakliuose “Steppenwolf” teatre vasario 9 – kovo 22 d. Pjesėje vaizduojami pastarųjų metų įvykiai laisvės siekiančioje Čekoslovakijoje. Pagrindinis veikėjas yra kaime saugumiečių izoliuotas disidentas rašytojas Dominic Tantra. Jį norima įvilioti į spąstus keturiomis atsiųstomis studentėmis. Pjesę “Liežuvio klaida” režisavo Londono “Turnstyle” teatro bendrovės vadovas Simon Stokes. Pagrindinį vyro vaidmenį atlieka amerikietis aktorius John Malkovich. Moterims buvo skirti du pagrindiniai ir du antraeiliniai studentų vaidmenys. Pagrindinį Katjos Lipp vaidmenį sukūrė lietuvaite Ingeborga Dapkūnaitė, pagrindinį Ivanos Milosz – prancūzė Clotilde Courau. Tad iš tikrųjų šio veikalo pastatymas yra tarptautinio pobūdžio. Po Čikagos jis bus vaidinamas ir Londone.

Įsijungti į tarptautinį pastatymą vilnietė I. Dapkūnaitė padėjo Londone režisieri dirbanti jauna lietuvaite Dalia Ibelhauptaitė. “Liežuvio klaidos” rež. S. Stokes, jos priešnektas, keturių studentų vaidmenimis nutarė pasirinkti skirtingų tautybių aktorės. Jis jau anksčiau buvo susidomėjęs I. Dapkūnaitės nuotrauka, paprašęs atsiųsti daugiau. Keturi studentų vaidmenimis buvo susilaukta šešiolikos kandidatų. Laimėtojos buvo atrinktos konkurso būdu. I. Dapkūnaitė konkursan įsijungė 1991 m. gruodžio 4 d., atsakydama į jai pateiktus klausimus, skaitydama dialogus su Londonan atvykusiu aktoriumi J. Malkovichiumi. Vilniui ji grįžo tos dienos vakarą, nežinodama konkurso rezultatų. Tik vėliau buvo pranešta, kad jai ir prancūzė C. Courau paskirti pagrindiniai studentų vaidmenys. I. Dapkūnaitė teko ilgokai laukti Čikagos ir Londono aktorių profsinių sąjungų darbo vizų. Su Vilniaus jaunimo teatru ji atsiėvė konkurso gruodžio 28 d. atlikdama Ninos Zarečnajos vaidmenį A. Čechovo komedijoje “Žuvėdra”. Visiškai atsiskirti I. Dapkūnaitė vis dėlto nėra linkusi, nes tarptautinė scena neturi rež. Eimunto Nekrošiaus.

Pirmąją Kalėdų dieną Vytauto šventovėje kauniečiams skambėjo kalėdinė misterija “Nativitas Domini” (“Viešpaties gimimas”). Jos tekstą sukūrė poetas klebonas kun. Ričardas Mikutavičius, muziką – kompozitorius Vidmantas Bartulis. Misteriją su dirigentu prof. Albinu Petrausku atliko mišrus choras “Leliūmai”, berniukų choras “Varpelis”, vargonais grojusi Dalia Jatautaitė, kanklėmis ir smuiku – Dalia Matėkaitė, Violeta Genytė, Ilona Klausaitė, Dalia Terminaitė.

Kultūros ir švietimo ministerijos 1991 m. premijos už repertuarą saviveikliniams meno kolektyvams buvo paskirtos tų metų pabaigoje. Stasio Šimkaus premijos laureatu tapo kompozitoriai Jonas Tamulionis ir Nomedas Valančiūtė už dainas mišriems balsams. J. Tamulionius premiją laimėjo daina “Ant kranto”, N. Valančiūtė – daina “Po mirazais”. Jono Švedo premija už muziką liaudies instrumentų orkestrui buvo įvertintas Vlado Švedo kūrinys “Trys pagonių apeigos”. Boriso Dauguviečio premiją vertintojų komisija paskyrė Juozui Eirickui už pjesių knygą “Gyvenimas po sniegu”, Almai Eigerdinei ir Reginali Lumpickienei – už Antano Miškinio “Zaliaduonių gegužės” inscenizaciją bei jos pastatymą saviveikliniame Utenos teatre.

Dainų ir šokių ansamblis “Lietuva” aukšnę veiklos sukaktį paminėjo specialiu vakaru Lietuvos operos ir baletu teatre Vilniuje. 1991 m. lapkričio 17 d. ten susirinko 1.200 buvusių ir dabartinių šio ansamblio vadovų, šokėjų, dainininkų ir muzikantų. “Lietuvos” ansamblį prieš pusę šimto metų įsteigė didysis liaudies muzikos entuziastas Jonas Švedas (1908-1971), o dabar jam vadovauja Pranas Budrys. Didelį ansamblio narių minia susidarė penkiasdešimtmečio laikotarpyje. Per penkiasdešimt metų buvo surengta 7.350 koncertų, kuriuose skambėjo daugiau kaip tūkstantis kūrinių ne tik Lietuvoje, bet ir JAV, Kanadoje, Japonijoje beveik visose Europos šalyse. Įvairių metų programoms priminė pirmojoje sukaiktuvinio vakaro dalyje atliktą kūrinių – “Jievaras tiltas”, “Untytė”, “Leliūmai”, “Viliotinis”, “Parugė” ir “Rusnietis”. Antrojo dalin buvo įtraukti du paveikslai iš naujausios programos “Ein saulelė apie dangų”. Jos premjera įvyko gruodžio 5 d. taip pat Lietuvos operos ir baletu teatre Vilniuje. “Lietuvos” ansamblį sveikino kultūros ir švietimo ministeris Darius Kuolys, kūrybinių sąjungų, meno kolektyvų ir rąjonų atstovai. Prieš Kalėdas “Lietuvos” ansamblis su naująja programa spėjo apsilankyti Alytuje, Kaune ir Panevėžyje.

Kauno muzikiniame teatre sausio pradžioje surengtas respublikinis teatrų festivalis buvo skirtas šio istorinio pastato šimto metų sukakčiai. Senasis Kauno teatras buvo pastatytas 1892 m. miesto centre. Rampos šviesą jamė išvydo 1902 m. mėgėjų jėgomis suvaidinta N. Gogolio komedija “Revizorius”. Lietuvai atgavus nepriklausomybę, Kauno teatre gimė profesionali Lietuvos teatrai: dramos teatras – 1919 m. H. Suedermano “Joninių” spektakliu, operos teatras – 1920 m. G. Verdžio “Traviatos”, baletu teatras – 1925 m. L. Delibes’o “Kopelijos”. Šiais premjeriniais spektakliais senajame Kauno teatre pirmuosius profesinius žingsnius žengė Lietuvos drama, opera ir baletas. Ilgame veteranų sąrašą yra tokie profesinio Lietuvos teatro atstovai, kaip operos sol. Kipras Petrauskas, aktoriai Kastantas Glinskis ir Juozas Vaičkus, baletmeisteris Bronius Kelbauskas, kompozitoriai bei dirigantai Juozas Tallat-Kelpša, Mykolas Bukša, dailininkai Mstislavas Dobuzinskis, Liudas Trukys, ir daug kitų nusipelnusių veikėjų. Šimtamečiam Kauno teatrui skirtas savaitės trukmės festivalis buvo pradėtas Lietuvos operos ir baletu teatro surengtu koncertu, scenos veteranų susitikimu su žiūrovais. Lietuvos baletu teatro atstovai, atvykę iš Vilniaus, senojon Kauno teatro scenon vėl gražioje istorinėje prancūz L. Delibes’o “Kopelijai”. Vilniaus dramos teatras atvežė lietuvių tautos tragediją atspindinčią F. Bajoro operą “Dievo avinėlis”, išsivadavusią iš sovietinės cenzūros replių. Kauno dramos teatras festivalinį įsijungė Keturakio komedija “Amerika pirtyje”. V. Kst.

VII pasaulio lietuvių jaunimo kongrese Montevideo mieste Urugvajuje Lietuvai skirtoje aikštelėje, jaunimas su trispalve pagerbė žuvusius už Lietuvos laisvę

Nuotr. J. Gaizutytės

LITHUANIAN DIASPORA KOENIGSBURG TO CHICAGO

Dr. Antanas J. Adomėnas, kaip knygos autorius, pasirašo *Antanas J. Van Reenan*. Jis gavo daktaro laipsnį Čikagos universitete. Mokslo specializacija šiose trijose šakose: intelektualinė Europos istorija, intelektualinė Rusijos istorija ir imigracinė Amerikos istorija. Dabartinių metų dėsto Wheaton College, Wheaton, Illinois.

Lithuanian Diaspora: Koenigsberg to Chicago

pirmoji laida buvo išspausdinta tik kietais viršeliais (hard copy). Nuo š.m. sausio mėn. knygos antroji laida jau išspausdinta minkštais viršeliais (paperback) ir gaunama: *University Press of America, 4720 Boston Way, Lanham, Maryland 20706*. Telefonas (toll free): 1-800-462-6420 “Master card” arba “VISA”. Kaina: Hard copy \$51.50, paper back \$24.50.

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais – nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:

90-179 d. term. ind.	5.50%
180-364 d. term. ind.	5.50%
1 metų term. indėlius	5.75%
2 metų term. indėlius	6.25%
3 metų term. indėlius	6.75%
1 metų GIC-mėn. palūk.	6.25%
1 metų GIC-met. palūk.	6.75%
2 metų GIC-met. palūk.	7.25%
3 metų GIC-met. palūk.	7.75%
RRSP, RRIF ir OHOSP....	6.25%
RRSP ir RRIF-1 m. term. ind.	6.75%
RRSP ir RRIF-2 m. term. ind.	7.25%
RRSP ir RRIF-3 m. term. ind.	7.75%
Taupomąją sąskaitą	5.25%
Kasd. pal. taupymo sąsk.	5.25%
Kasd. pal. čekių sąsk.	3.75%

IMA UŽ:

Asmeninės paskolas	
nuo	10.75%
Sutarties paskolas	
nuo	10.75%
Nekiln. turto paskolas:	
Su nekeičiamu nuosimčiu	
1 metų	8.50%
2 metų	9.00%
3 metų	9.50%
Su keičiamu nuosimčiu	
1, 2 ir 3 metų	8.50%

Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki \$15,000 ir narių gyvybę iki \$2,000 už santaupas laikomas šerų, čekių ir taupymo sąskaitose.

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto vertės. Pardudame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Nėmame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas (vairias sąskaitas).

AKTYVAI per 52 milijonus dolerių

Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

PENSININKAMS PATARNAUJU JAU 10 METŲ.
Skambinkite tel. 232-9000

RE/MAX Professionals Inc.
1 East Mall Crescent
Etobicoke, Ontario M9B 6G8
Res: 231-2839

ANTANAS GENYS

DRAUDA "ALL THE CHOICE IN THE WORLD"

MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 35 METŲ PATIRTIS
• (VAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

MARGIS DRUG STORE

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.
Pensininkams 10% nuolaida nuo visko (išskyrus cigaretes)

NEMOKAMAS PRISTATYMAS Į NAMUS
MARGIS DRUG STORE turi "Lottario" loterijos skaitytuvą (kompiuteri)

NRS NATIONAL REAL ESTATE SERVICE
NRS WESTSIDE REALTY INC.

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižaduoju mielai ir sąžiningai patarnauti.

Lina Kuliavienė

2323 Bloor St. West nr. 218, Toronto, Ontario M6S 4W1
(Windermere – Bloor kampas)
Tel. (416) 767-9000 Fax (416) 767-0382

Greitas ir tikslus patarnavimas!

DRAUDA

gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo ir komercijos

Juozas Eimis Ramas

Tel. 231-5641, namų 766-5857

Allstate 5233 Dundas St. W. (arti Kipling)
Islington, Ontario M9B 1A6

Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

Taip atrodė jie vieną dieną po egzaminų "juodajam diržiui" įsigyti, trukusio "tik" 6 valandas. Nuotraukoje – antra iš kairės Rima ir sekantis Ričardas Drešeris, torontiškiečiai, karatė "shito ryu" stiliaus specialistai

SPORTAS

Redaguoja SIGITAS KRAŠAUSKAS,
32 Pasadena Gardens, Toronto, Ontario, M6S 4R5,
telefonas (416) 766-5367

Olimpiečiams parama kaupiasi ...

Vilniuje išeinančio olimpinio laikraščio "Vytis" 1991 m. gruodžio 24-31 laidoje Aiškutė Buzelytė aprašo Lietuvos tautinio olimpinio komiteto (LTOK) generalinės visuos IV sesijos, kuri vyko gruodžio 19 d., eigą savo straipsnyje "Opera ir operetė". Pirmoje dalyje aprašoma pranešimai, gi antroje gvildinama tarpusavio nuobodūs ginčai ... Kadangi mus domina straipsnio pirmoje dalyje LTOK generalinio sekretoriaus Janio Grinbergio pranešime minima materialinė pagalba Lietuvos olimpiečiams, vykstantiems į Albertvill'į ir Barceloną, daugiau apie tai ir kalbėsime.

J. Grinbergas sakė, kad Lietuvos olimpinis komitetas pasiruošimą žaidynėms pradėjo jau 1991 m. vasario mėnesį. Federacijos buvo įgaliotos paruošti programas ir sudaryti kandidatų sąrašus. Nuo rugsėjo 18 d. visi darbai suintensyvojo ir sukonkretojė. Buvo tariausi su kiekviena federacija. Kiti kandidatai į rinktinę renkami pagal tam tikrus kriterijus, pagrindinis – pajėgumas pasaulio mastu. Į A grupę (1-6 vietos) patenka 30 sportininkų, tiek pat yra ir B grupės (pretenduojančių į pasaulio dešimtuką) kandidatų. Plius 21 treneris. O kvota tik 35-40 žmonių. Todėl reikia pagalvoti, kaip nuvažiuoti treneriams ir vadovams, kad jie neužimtų sportininkų vietų. Neblogai būtų, atrinkus pajėgiausius, kitas vietas pasiskirstyti (po 1-2) federacijoms, kad kiekviena šaka turėtų po savo olimpiečių.

Toliau generalinis sekretorius kalbėjo, kad yra susitarta su Albertvill'io komiteto, ir mūsų sportininkai galės savaitę prieš žaidynes treniruotis nemokamai. "Coca Cola" sutinka padėti visiems olimpiečiams, kurie nori ruoštis Skandinavijoje. Vilniaus birža pasiruošusi paremti biatloninkus ir vieną sporto šaką. Ruoštis vasaros žaidynėms lengvaatlečiams siūlo paslaugas Šverino olimpinis centras. Plaukikams bus sudarytos sąlygos pasitreniruoti Amerikoje ir Vokietijoje. "Adidas" sutinka aprūpinti olimpinis kandidatus apranga. "Bayern" bendrovė sušyps medikamentais, vitaminais. "Adidas" taip pat nustatė premijas pergalėms atveju: už 1 v. komandinės varžybose – 50 tūkst., II v. – 20 tūkst., III v. – 10 tūkst., individualiose rungtynėse atitinkamai 10,5 ir 3 tūkst. Viskas Vokietijos pinigais – DM. Iš daug kur ir dar daug visokių paskatinimų minėjo J. Grinbergas.

Iš kitų šaltinių patirta, kad JAV-se jau yra įkurtas "Lietuvos olimpinis fondas". Pagrindinis jo iniciatorius yra Šarūnas Marčiulionis. LTOK Cikagoje šio fondo tikslu yra atidaryti specialią sąskaitą Standart Federal banke. Jos nr. yra 1101310331, adresas: Standart Federal Bank, 4192 Archer Ave., Chicago, Ill. 60632. Š. Marčiulionis bet kurį finansinę paramą, jei kam būtų patogiau, prašo nukreipti sekančiai: Fax a note to Marčiulionis at 510-933-2193 or call the Warriors' offices at 510-638-6300.

Yra jau asmeninių įsipareigojimų. Atsiųstame asmeniškai Š. Marčiulionis.

HALLING ELECTRICAL (Estonian)

- Visų rūšių atnaujinimai
- AC langai ir sienų sekcijos
- Vėsintuvai
- Garažo durų atidarytojai

Tel. 762-9190

STEPHAN'S FURS

406 Roncesvalles Ave. Telefonas 536-5936 ir 2239 Bloor Street West. Telefonas 762-7775

Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

AUTOMOTIVE FIBER AUTOBODY AND COLLISION REPAIRS

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas ir dažymas: sąžiningas darbas, pigios kainos.

Savininkas – RICARDAS KYBARTAS,
22 BELVIA ROAD,
Etobicoke, Ont. M8W 3R3 Telefonas 252-8863

ŠALFASS centro valdybos žinios

Šiaurės Amerikos lietuvių fizinio auklėjimo ir sporto sąjungos naujoji centro valdyba (torontiškie) 1992 m. sausio 8 d. buvo susirinkusi jau antrajam iš eilės posėdžiui. Darbas pradėtas po metinio suvažiavimo Klivlande (1991 m. lapkričio 16 d.) ir ji norint gerai atlikti, ypatingai perorganizuojant veiklos sistemą, klausimų, klausimėlių begalės.

Šiuo metu svarbiausias rūpestis – tai 42-sios metinės žaidynės, kurios vyks Toronte 1992 m. gegužės 8, 9 ir 10 d.d., pasiruošimas joms ir jų įgyvendinimas. Tikimasi 500-600 dalyvių, taip pat svečių iš Lietuvos. Numatoma krepšinio varžybos vyrų A, B ir jaunių A, B, C ir D klasėse, moterų krepšinis, jeigu užsiregistruos bent 3 komandos, tinklinis, raketbolas, skvašas, lauko tenisas ir kt. R. Miečiaus siūlymas buvo – iškviesti iš Lietuvos Panevėžio "Lietkabelio" arba Kauno "Atletų" studentų klubo krepšininkus. 20 asmenų – žaidėjai, treneriai, daktariai, rėmėjai ir t.t. Jie atvyktų ir grįžtų savo lėšomis, visa kita būtų parūpinta žaidynių organizatorių. Sprendimas svečių iškviestimo klausimu bus padarytas vėliau.

Žaidynes sėkmingai praversti jau yra sudaryti du komitetai, kurie šio posėdžio metu buvo patvirtinti. Organizacinis komitetas: pirm. R. Miečius, vicepirm. R. Sonda, ižd. A. Morikūnas, sekr. E. Stravinskis, Jolanda Tamasovičienė – nakvynės, A. Naušėdas – renginiai. Antrasis – varžybinis: pirm. R. Miečius, vicepirm. A. Klimas, krepšinio vadovai – V. Juzėnas, J. Šileika ir A. Kaknevičius, tinklinio vadovas – M. Leknickas, ledo ritulio – R. Kuliavas, raketbolo ir skvašo – V. Lukošius, kėglavimo – A. Danaitytė; teisėjų koordinatorių – R. Kaknevičius, fotografas – Vyt. Pranaitis, rezultatų koordinatorių – J. Balsys.

Tolimesnėje darbų eigoje buvo svarstytas ir priimtas svarbus nutarimas organizuoti paramą Lietuvos olimpiečiams, besiruošiantiems žiemoms ir vasaros olimpinėms žaidynėms.

Posėdyje dalyvavo centro valdybos nariai: pirm. A. Šileika, M. Leknickas, R. Miečius, R. Kuliavas, J. Gustainis, A. Danaitytė, Sig. Krašauskas ir kviestas Kanados sporto apygardos vadovas E. Stravinskis (visi torontiškiečiai). Trūko veterano Algirdo Bielskaus, valdyboje einančio generalinio sekretoriaus pareigas (gyvena Klivlande). Sig. K.

Skautų veikla

• Lietuvos kankinių šventovėje vasario 15, šeštadienį, 6 v.v. Mišios už a.a. v.s. plkn. a.a. J. Šaurską, a.a. v.s. K. Palčiauską, a.a. v.s. K. Saverą Žilinskienę, a.a. v.s. St. Kairį, a.a. kun. St. Kulbį, a.a. v.s. O. Gailiūnaitę, visus skautininkus, kes ir skautus-tes bei tėvus rėmėjus. Po Mišių – skautininkų-kū su-eiga Anapilio viršutinėje salėje (buvusi Parodų salė). Programoje: pakėlimai, apdovanojimai, diskusinė tema "Lietuvos kūrimasis 1918 m. ir dabar", skaidrių rody-mas iš Lietuvos skautų stovyklos, kavutė su įspūdių pasidalinimais. Kviečiami ir akademiškai skautaitės, o taip pat studentai, norintys dalyvauti skautų judėjime.

• LSS pirmia skelbia 1992 metų rašinių konkursą visoms skautų-čių šakoms. Konkurso temos: *Vilkiukams, paukštytėms, bebruiukams, ūdrytėms:* MANO VADOVAS AR VADOVĖ; KĄ AŠ ŽINAU APIE LIETUVĄ; arba laisva tema. Rašinsys ne trumpesnis kaip vienas rankraščio puslapis. Premijos – I v. \$75, II v. \$50. *Skautams-tėms, prit. skautams-tėms* ir kitoms to amžiaus grupėms: KAIP GALIU PADETI LIETUVAI? SKAUTŲ PAREIGOS IŠEIVIJAI IR LIETUVAI; arba laisva tema. Premijos – I v. \$100, II v. \$50. Rašinsys ne trumpesnis kaip du rankraščio puslapiai. *Skautams-vyčiams, vyr. skautėms* ar kitoms to paties amžiaus grupėms: LIETUVIŠKAS SKAUTAVIMAS IŠEIVIJOJE; JEI BUČIAU LIETUVOJE, KAIP ORGANIZUOČIAU SAUTŲ VIENETĄ?; arba laisva tema. Rašinsys ne trumpesnis kaip trys rankraščio puslapiai. Premijos – I v. \$150, II v. \$75. Konkurso laikas – 1992 m. vasario 16 iki balandžio 23 d. Rašiniai, pasirašyti slapvvardžiais ir atskiru užklijuotu vokeliu su tikrąja pavardė, vardu ir adresu, įdedami į voką ir siunčiami: LSS rašinių konkurso komisija, 40 Burrows Ave., Islington, Ont. M9B 4W7, Canada. Ne vėliau kaip 1992 m. gegužės 1 dienos (pašto antspaudo data). Inf.

Century 21 OFFORD REALTY LTD.

Member Broker, 38 Hurontario St., Collingwood, Ontario L9Y 2L6

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos apie namus, vasarnamus, ūkius, žemes Wasagose, Stajnerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į

Angele Salvaityte, B.A., pirkimo ir pardavimo atstovė. Ji mielai jums patarnaus.

Darbo tel. (705) 429-2121 ar (705) 445-5640

namų tel. (705) 429-6428

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

MOKA:

5.50% už 90 dienų term. indėlius	
5.50% už 6 mėnesių term. indėlius	
5.75% už 1 m. term. indėlius	
6.25% už 2 m. term. indėlius	
6.75% už 3 m. term. indėlius	
6.25% už 1 m. GIC mėn. palūk.	
6.75% už 1 m. GIC invest. pažym.	
7.25% už 2 m. GIC invest. pažym.	
7.75% už 3 m. GIC invest. pažym.	
6.25% už RRSP ir RRIF ind. (variable rate)	
6.75% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.	
7.25% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.	
7.75% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.	
6.25% už OHOSP (variable rate)	
5.25% už taupymo sąsk. (gyvybės drauda)	
5.25% kasd. pal. sąsk. virš 10.000	
3.75% už kasd. pal. čekių sąsk.	
3.50% už Amerikos dol. kasd. pal. sąsk.	

(US dol. Sav. Acc.)

IMA:

už asmenines paskolas nuo	10.50%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages): su nekeičiamu nuosimčiu	
1 metų	8.50%
2 metų	9.00%
3 metų	9.25%

(fixed rate)

su keičiamu nuosimčiu

1, 2 ar 3 metų	8.25%
---------------------	-------

(variable rate)

Asmeninės paskolas duodame iki \$65,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antrieji mortgičiai.

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje.

AKTYVAI per 92 milijonus dolerių

Kredito kortelė

Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$30,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama pinigines perlaidos. Kelionių čekiai (American Express, Thomas Cook mastercard cheques). Kelionių drauda nariams ir svečiams iš kitų kraštų. (The Co-operates & Blue Cross).

KASOS VALANDOS:

- Pirmad., antr., ir trečiad. nuo 9 v.r.-3.30 v.p.p.
- Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r.-8 v.v.
- Šeštadieniais nuo 9 v.r.-1 v.p.p.

BŪSTINĖ: Lietuvių namai –
1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonas 532-1149

B. V. ELECTRIC

Taisau senus ir įvedu naujus:

1. ELEKTROS INSTALIAVIMUS
2. Skalavimo mašinas ir džiovintuvus
3. Elektrines plyteles
4. Vėsinimo sistemas
5. "Intercom" sistemas
6. Centrinis dulkių siurblius ir kt. įrengimus

Skambinti Vytui Bancevičiui tel. 533-0923, Toronte.

KINGSWAY NATIONAL REAL ESTATE LTD.

1614 Bloor St. W., Toronto, M6P 1A7 (Arti Toronto Lietuvių namų)

PERKANT – PARDUODANT NAMĄ VISADA JUMS SAŽINGAI IR DRAUGIŠKAI

PATARNAUS STASYS JOKUBAITIS.

Telefonai 535-2331 arba 537-2869

Residential Real Estate Services

5110 Dundas Street West
Etobicoke, Ontario M9A 1C2
Tel. (416) 231-3000 24 val.
FAX (416) 231-6993

AUŠRA DALINDIENĖ

Jei norite pirkti ar parduoti namą, kreipkitės į mane ir sužinosite apie naują **Royal LePage** programą **HOMEMATCH**. Ši programa greitai suveda pirkėjus su pardavėjais. Neieškokite niekur kitur – skambinkite man.

EUROTRAX PARCEL SERVICE

SIUNTINIAI LIETUVON, LATVIJON, ESTIJON

- Garantuojamos žemiausios kainos (\$3.50 už kg) siuntinius pristatant į namus.
- Mes palmame siuntinius iš jūsų namų (nemokamai, jei siuntinsys daugiau negu 15 kg).
- Siunčiame vartotų ir naujų drabužių siuntas.
- Siunčiame maisto ir medicininių reikmenų siuntas.
- Nei minimumu, nei maksimumu siuntos neribojamos.
- Siunčiame siuntas tiesiog gavėjo adresu.
- Į kainą įeina ir persiuntimo išlaidos. (Gavėjas nieko neturi primokėti).
- Perduodame pinigų iš rankų į rankas.
- Greitas nuo 2-3 savaitių siuntinių pristatymas.

Mūsų adresas: 614 The Queensway, Toronto, Ont.

Tel. (416) 503-1601

Atidaryta nuo pirmadienio iki penktadienio 9 v.r.-7 v.v.,

šeštadienį nuo 9 v.r.-5 v.v.

Neapmokama automobiliams vieta prie raštines.

Mūsų atstovai Hamiltone: 517 Fruitland Rd., Stoney Creek, Ontario
Tel. (416) 643-3334, Vytautas ir Genė Kairiai

Lietuvos enciklopedijos talkos komisija, sutelkusi apšėiai medžiagos apie Kanados lietuvių gyvenimą, baigė savo darbą ir gautąją medžiagą išsiuntė į Vilnių LE redakcijai.

Kanados lietuvių muziejaus archyvo valdyba nuoširdžiai dėkoja A.S. Kenstavičiui už \$2,000 auką ir Hamiltono "Talkos" kredito kooperatyvui už \$1,000 auką.

R.M.
"TŽ" redakcija yra dėkinga skaitytojams, atsiunčiantiems įvairių laikraščių iškarpas, liečiančias aktualias mūsų problemas. Tik prašome neužmiršti pažymėti laikraščio arba leidinio pavadinimą, datą ir numerį.

Prof. Andrius Vaitėvičius, buvęs Toronto-Mississaugos gyvenimo, kurio tėvai ir dabar gyvena Mississaugoje, dėsto teologiją Sherbrook'o universitete Kvebeko provincijoje. Yra parašęs jau antrą knygą (apie Šetovą). Savo šeimoje sulaukė trečios dukrelės Gabrielės.

Ontario imigracijos ministrė Elaine Ziemba skelbia, kad Ontario valdžia apdovanoja asmenis, 65 metų amžiaus ir vyresnius, stipriai pasidariusius savo bendruomenėse. Visuomenė yra raginama paduoti pasiūlymus apdovanojimui. Apdovanojimai vyks birželio mėnesį Ontario parlamente. Dėl imigracijos ir siūlymo formų prašoma teirautis tel. (416)-327-2422 ar tel. 1-800-267-7329. Inf.

Ivairios žinios

Raseinių dėmesiai! 1992 metų rudenį Raseiniuose yra rengiamas šio miesto gimnazijos 1944 m. laidos abiturientų sutikimas. Organizatoriai kviečia ten, kur "Dubysos atkrančiai žali", i miestą, iš kurio pasklido me. Ruoškitės atvažiuoti! Smulčiau teirautis šiuo adresu: Leonas Bakutis, Dubysos 14-2, Raseiniai 234400, Lithuania.

Edna Anderson, Kanados parlamentų grupės pirmininkė baltiečių remti, sausio 22 d. baltiečių bendruomenių vadovybės prašymu, paprašė Kanados užsienio reikalų ministrę B. McDougall, kad ji iškeltų rusų kariuomenės išvedimo klausimą, kai ji lankysis Maskvoje. Rusų kariuomenė kenkia Baltijos kraštų demokratijai, net jų egzistencijai. Kanada turėtų palaikyti skubų rusų kariuomenės išvedimą iš Baltijos valstybių.

Padėkime Lietuvai kovoti su vėžio liga. Prof. dr. E. Eriņgienė lankydama Kanadoje ragino tautiečius stoti į Lietuvos kovai su vėžiu draugiją. Inicijatyvinė grupė įsteigė šios organizacijos skyrių Toronte. Jau susibūrė 37 nariai, norintys tiesiogiai paremti draugiją kovoje su žiauria vėžio liga. Ypač šios pagalbos reikalingumą supranta nuo šios ligos nukentėję asmenys. Svarbu padėti žmonėms, kurie ligos paveikti kenčia fizines ir dvasines kančias. Draugijos skyrta nario mokeskis — \$4 metams. Gautas aukos bus perduotos į Lietuvą. Galima kreiptis į šiuos asmenis: Danutė Barkauskienė tel. (416)-766-7066, Adelė Ledienė tel. (416)-769-6534, Monika Povilaitienė (skyrta pirm.) tel. (416)-769-0948. Skyrta adresas: M. Povilaitienė, 260 Scarlett Rd. Apt. 1301, Toronto, Ont. M6N 4X6.

KLK moterų draugijos Prisikėlimo parapijos skyrta narių susirinkimas įvyko sausio 26 d. Susirinkimą pradėjo malda kun. Eugenijus Jurgutis, OFM. Pirm. D. Baziliauskienė pakvietė KLK moterų centro valdybos pirm. Angeliką Sungailienę paskaitai. Paskaitininkė lietuvių motinos dvasioje bendrai apibūdino našlaičių vaikų gyvenimo sunkumus, paminėdama kai kurias valstybes, kur vaikučiai elgetauja. Dažniausiai jų gyvenimas yra pražūtingas, kai jie patenka į piktnaudotojų rankas. Šių nelaimingųjų gelbėti ateina labdaros organizacijos, valstybė mažai skiria dėmesio. Tarp jų visų našlaičių ir mūsų tėvynėje našlaituose gyvenimo sąlygos apgailėtinos. Iniciatorių dėka Lietuvos našlaičiai skubiai gelbėjami. Jiems steigiami vaiko kaimai, kad jie galėtų geresnėje gyvenimo sąlygoje bėsti ne tik fiziškai, bet ir dvasiškai gerų globėjų priežiūroje. Užsienio lietuviai mielai pritaria ir gausioms aukoms remia, kad šis projektas būtų įvykdytas. Vajaus aukoms rinkti tęsiamas. Po to vyko diskusijos ir loterija. O.K.

Pagalbos fondui "Vaiko tėviškės namai" aukos: \$1000 — J. Šileikis, a.a. V. Garknienės palikimas; \$400 — E.K. Šiekai; \$250 — Suvalkų krašto lietuvių išeivijos sambūris; \$200 — T. Senkus; \$150 — S. M. Petrylos, E. Senkus; \$100 — A. Blažys, B. J. Danaitis, M.A. Bumbuliai, T.V. Gražuliai, A.I. Jurcevičiai, T. Kobelskienė, S. Kuzmickas, E. Kvederys, H. J. Matušaitis, V.P. Melnykai, K. Poška, O. Plėnienė, D.C. Rocca, S. Štuitkienė, I. Vadauskienė, M. Vaškevičienė.

PRANEŠIMAS JAUNIMUI

Toronto Lietuvių namų švietimo fondas "Labdara" skiria stipendijas jaunimui

TIKSLAS

Remti stipendijomis studijuojantį jaunimą, skatinti premijomis lietuvių kalbos ir kultūros pažinimą, ugdyti jaunosios kartos dalyvavimą visuomeninėje-kultūrinėje veikloje ir remti visa tai, kas tarnauja lietuvių išeivijos siekiams.

KVALIFIKACIJOS

Komisija, skirstydama stipendijas atsižvelgs į šias sąlygas: a) turi būti lietuviai arba lietuvių kilmės, b) studijuojantieji aukštesniosiose mokslo institucijose, c) Vasario 16 gimnazijos mokiniai, d) lituanistinių kursų ar institucijų studentai, e) lituanistinių mokyklų mokytojai bei studentai, studijuojantys lietuvių kalbą ir jos dėstymo metodiką.

Prašymą rašant duoti kuo daugiau žinių apie save, studijas, pažymius, lietuvišką veiklą, dalyvavimą lietuviškose organizacijose, anksčiau gautas stipendijas ar premijas. Dėl smulkesnių informacijų kreiptis 1573 Bloor Street West, Toronto, Ont. M6P 1A6, Canada, darbo valandomis tel. (416) 532-3311, kitu laiku (416) 769-1266. Prašymai pristatomi iki 1992 m. kovo 8 d.

Stipendijos bus įteiktos metiniame Toronto Lietuvių namų susirinkime kovo 15 d. Jei yra (manoma) jame dalyvauti, prašoma pranešti.

TLN švietimo fondas "Labdara"

nė, I. Vibrys, V. Zentins; \$60 — M. E. Gegužis, P.A. Misevičius, Ur. Palilulis, G. Senkus; \$50 — K. Abromaitis, L. Balašis, St. Dabkus, J.Z. Didžbalis, V. Gudaitis, Vyt. Gudaitis, Z. Ignaitienė, K. Juknevičius, O. Juodisius, S. Morkūnienė, V. Naras, D.A. Puterai, V. Matulaitis, Rožinio dra. J. I. Rimsaitė, M. Povilaitienė, E. Stepatienė, A. Ulba, Ald. Vaičiūnas, G.M. Valaičiai, J. Zakas; \$44 — Poma; \$40 — Z. Martinaitienė, P. Skrupskas, B.Z. Tumosa; \$30 — S.V. Vaitkus.

\$25 — Vl. Jocas; \$20 — E. Abromaitis, A. Arūnienė, V. Augėnienė, B. Čepaitienė, M. Daukšienė, B. Dicevičienė, B. Endzelis, M. Gečienė, B.M. Genčius, M. Gegužis, V. Gudaitis, J. Ignatavičienė, B. Jonyš, B. Jonyšienė, K. Kaminskienė, O.J. Kirvaiciū, V. Lėveris, S.J. Macijauskai, D.K. Manglicai, V.O. Marcinkevičius, A. Mašalas, J.O. Mickai, P. Misevičius, V. Montvilas, L. Murauskienė, J. Pargauskas, J.A. Puteris, Ražauskienė, L. Senkevičienė, K. Stribys, T.D. Tarvydas, B. Trukanavičius, M. Valaitis, O. Vilimas, V. Zelinskis, A. Zaremaitė, N.N.; \$10 — J.M. Astrauskai, J. Augustinavičienė, O.R. Berentas, G. Budreckienė, S. Bušinskienė, O.S. Dačka, K.Z. Gaputis, J. Gegužis, Z.O. Girdauskai, K. Jakimavičienė, D. Keršienė, O.S. Kiršienė, Melnykienė, V. Naras, I. Paskauskienė, Ald. Petrauskienė, M. Pranaitienė, N. Preibienė, A. Pukas, S. Prancevičius, M. Tamulaitienė, G.L. Vyšniauskai, A.I. Zalagėnas, A. Žilėnas; \$5 — K. Daunys, M. Jasionytė, B. Prakupienė, V. Seibutis, P.K. Šukevičius, A. Stankus, V. Rutelionis, N.N.; \$4 — K. Činčikas, D.B.

SKAITYTOJAI PASISAKO

PAGALBA LIETUVAI

Šiuo metu geriausia pagalba tautiečiams Lietuvoje yra doleriai, ne siuntiniai. Iš Kanados pasiunčiau siuntinį už \$150.00. Nuvažinęs į Lietuvą nuejau į parduotuvę ir patyriau, kad visas tas siuntinys kainuoja tik 10 dolerių perkant rubliais. Parduotuvėse visko užtenka. Tik reikais atvejais būna eilės prie sviesto ir benzinu. Ir tai galbūt dėl to, kad 50% Lietuvos pieno gaminių eina į Rusijos miestus. Tai sudaro 11% Rusijos pieno gaminių importo.

J. Greičiūnas,

Toronto, Ont.

NEJAUKU IR BELGIJOJE

Į Vakarų Europą plūsta iš Rytų visokie perėjūnai, laimės ieškotojai ir kriminalistai, nes dar niekad nebuvo pas mus tiek daug nusikaltimų, įsilaužimų, vagysčių, kaip pasidarė sugriuvus Berlyno sienai. Na ir razizmas auga, neapykanta svetimaučiams didėja, net politiniams pabėgėliams nebėra užuojautos pas žmones.

Belgija pilna visokių nelegalių "turistų". Štai į Briuselį šeštadieniais atvyksta karavanas autobusų iš Lenkijos. Tie sustoja gražioje gatvėje, iš parkelio padaro išvietę, trukdo gventojams, kol tie šaukiasi policijos. Policija tada tuos lenkų autobusus priverčia sustoti už miesto. Kai tie autobusai grįžta į Lenkiją, keleivių skaičius būna žymiai sumažėjęs. Belgija nėra kraštas, kuris priima imigrantus. Jau užtenka čia bėdos su turkais ir marokiečiais. Mėcėtės dygsta kaip grybai po lietaus. Komunizmas sugriuvo, bet islamas pasidarė naujas baubas Europos bendruomenei. Iš viso aštuoni milijonai marokiečių ir turkų tose 12-koje valstybių. Z. Hellemans

Turner & Porter
laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954

Turner & Porter

Š.m. vasario 11, antradienį, 7 val. vakaro, Toronto Lietuvių namuose rengiamas Lietuvoje populiaraus keturių asmenų vokalinio ansamblio "MEDUS"

KONCERTAS
"Užaugau Lietuvoj"
vadovas muz. komp. ARVYDAS VILČINSKAS.

Programoje dabartinės Lietuvos dainos. Įėjimas — \$8.
Visus kviečia dalyvauti — KLB Toronto apylinkės ir Toronto Lietuvių namų kultūros komisijos

Toronto lietuvių dramos teatras
"AITVARAS" KVIEČIA Į TALKĄ.

Š.m. spalio 10 d. Kanados lietuvių dienų proga statomas naujas premijuotas Felikso Gelvonio veikalas "Paskutinis iš Vovlynės". Norintieji prisidėti su vaidyba, scenos paruošimu ir kt. prašomi atvykti į susirinkimą Lietuvių namuose, 1573 Bloor St.W., vasario 9, sekmadienį, 1 v.p.p. Dėl informacijos skambinti vakarais tel. 922-8340.

"Aitvaro" valdyba

FUTURE.I
REAL ESTATE LTD. REALTOR
Nijolė Baranauskaitė-Bates
Namų pirkimo bei pardavimo bendrovės atstovė
verslo 769-3300 namų 769-1835
• Patarnauja lietuvių kalba.
• Nemokamas namų įvertinimas.
2254 Bloor St.W. Toronto, Ontario M6S 1N6
Pirkite namus geresnei savo atečiai

LIETUVOJE ATIDAROMA JAV TEISININKŲ ĮSTAIGA

Teisinių reikalų firma **McDermott, Will & Emery** su malonumu jums praneša, kad savo įstaigą atidaro Vilniuje, Lietuvoje. Firma patarimais aptarnaus Lietuvos respubliką, Centrinę Lietuvos banką ir kai kurias ministerijas.

Be to, firma atlieka teisinius patarnavimus visiems asmenims, JAV požiūriu tyrinėjantiems galimybes Rytų Europoje. Daugiau informacijų teikia Charles E. Hussey II (312-984-7510), Thomas M. Jones (312-984-7536), Stuart M. Berkson (312-984-7540) arba Neil F. Bretan (305-347-6501).

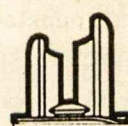
McDermott, Will & Emery savo įstaigas turi Bostone, Čikagoje, Los Angeles, Miami, Newport Beach, Niujorke ir Vašingtone. Europoje — Vilniuje ir skyrių Paryžiuje.

Viešėdami Čikagoje, neužmirškite aplankyti **N. ir J. VAZNELIŲ**

Gifts International Inc.

2501 W 71st STREET,
CHICAGO, ILL. 60629
Telefonas 471-1424

Cia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių. Ypač didelis gintaro išdirbinių pasirinkimas.

Toronto miestas

Svarbus pranešimas Toronto miesto nejudamo turto mokesčių mokėtojams

Jau dabar turėsite būti gavę 1992 m. laikiną nejudamo turto mokesčių sąskaitą. Jeigu dar nesate jos gavę, skambinkite tel. 392-7115 arba rašykite mokesčių rinkėjui (Tax Collector), City Hall, Toronto M5H 2N2, arba užsakykite informacijos įstaigon (Tax Information Counter), Main Floor, City Hall, kaip galint greičiau.

Atminkite, jeigu ir nesate gavę sąskaitos, vistiek turite mokėti savo nejudamo turto mokesčius. Pirmieji keturi mokėjimai už 1992 m. yra mokami vasario 17, kovo 16, balandžio 15 ir gegužės 11.

Šie 1992 metų mokėjimai yra nustatyti pagal praėjusių metų mokesčių pusę sumos. Gegužės mėnesį jūs gausite sąskaitą 1992 metų nejudamo turto mokesčių likusiai sumai, kuri turės būti apmokėta ir vėl keturiais mokėjimais.

G. H. Clarke,
miesto išdininkas

Dantų gydytoja
Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.

39 Dundas Street East, Suite 201,
Mississauga, Ontario L5A 1V9 **Telefonas: 276-8863**

Taip pat gydytoja priima pacientus ketvirtadieniais.

1588 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A7
(Priešais Lietuvių namus) **Telefonas: 530-1070**

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS, B.Sc., LL.B.

2 Jane St., Suite 500 **Telefonai:**
Bloor ir Jane gatvių kampas įstaigos (416) 762-7393
Toronto, Ontario M6S 4W3 namų 233-0303

Advokatas

VICTOR E. RUDINSKAS,
B. Eng., M. Eng., B.C.L., LL.B., M.B.A.

15 John St., Suite 2 **Tel. 240-0594**
Weston, Ontario M9N 1J2 (24 valandas)
(arti Lawrence ir Weston Rd.) **FAX 248-5922**

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS B.A. M.L.S. LL.B.

perėmė a.a.advokato Algio Puterio bylas ir testamentus

3425 Dundas St. W., Suite 200 **Telefonas**
prie Windermere Ave. įstaigos (416) 763-3362
Toronto, Ontario M6S 2S4

Vaidotas Jonynas, M.B.A., C.F.A.
vicepresidentas

Telefonai — (416) 864-2734
1-800-387-1883 (toll free)

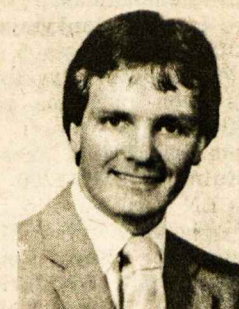
- Asmeniškai pataria apie "T-Bills", "Canada Savings Bonds", RRSPs, "Mutual funds", auksą ir sidabrą
- Sąžiningai patarnauja lietuviškai arba angliškai

Moss, Lawson & Co. Limited
1 Toronto Street, Toronto, Ont. M5C 2W3

RE/MAX
west realty inc., realtor
an independent member broker

Juozas (Joseph)
Norkus
namų pirkimo ir
pardavimo atstovas

patarnauja lietuvių kalba
Nemokamas namų įvertinimas

1678 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6P 1A9 **769-1616**

DRESHER Ltd.
Real Estate
Member Broker

FAX 233-0285 **Tel. 233-3334**
3830B Bloor St. W., Islington, Ont. M9B 1K8

Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse.
Kreipkitės į Valterį Drešerį. Kiekviena įstaiga tvarkosi atskirai.
Didžiausia pirkimo ir pardavimo organizacija pasaulyje.

DRESHER INSURANCE BROKERS

Fax 233-0285 - Tel. 231-2661
3830B Bloor Street West, Islington, Ontario M9B 1K8
Lietuvių kalba patarnauja — V. DREŠERIS ir

RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. — 7 v.v., šeštadieniais — 9 v.r. — 5 v.p.p.
Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas — greitas ir tikslus!

V. Dauginis — telefonai (416) 533-1121, (416) 822-8480
Lilija Pacevičienė — telefonai (416) 533-1121, (519) 853-3652

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA — INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6
(416) 533-1121 **FAX 533-1122**

AUDRA
Travel

1992 metais

kviečiame keliauti
į plačiai svečiams
vartus atkėlusią
nepriklausomą
Lietuvą!

Sakoma, "Jei aš negaliu skristi Swissair, aš neskrendu iš viso..."
Tikite ar ne, bet mes siūlome jums skristi Swissair iki pat Vilniaus!

Kaina: nuo \$1,248.00 kan.

Pigūs ir patogūs skridimai su Sterling Airways. Kaina: nuo \$899 kan.

1992 metais visi keliai veda į Lietuvą.

Siūlome austrų (OS), vokiečių (LH), olandų (KL) avialinijas.

Laukiate svečių iš Lietuvos? Įsipirkite jiems bilietus, tokiu būdu išspręsite jiems daug kelionės problemų. Kaina: \$799.00 kan.

Nepamirškite naudotis mūsų paslaugomis, jei reikalinga:

- * Lietuviška viza
- * Kelionės ir sveikatos draudimai
- * Svečių pervežimas autobusu Montreal-Toronto-Montreal
- * Bilietai lėktuvu ar traukiniu
- * Įvairūs maršrutai atostogoms
- * Iškvietimai vizitui į Kanadą

Perduodam pinigų ir vaistus giminėms bei draugams Lietuvoje.
Skubėkite: dabar planuojame vykti sausio pabaigoje.

Smulkesnė informacija teikiama:

2100 Bloor St.W., Toronto, Ontario M6S 1M7, Canada
Tel. (416) 769-2500 **FAX (416) 763-6279**

TORONTONT

Anapilio žinios

— Sekmadienį, vasario 2, Anapilio salėje įvyko parapijos metinis susirinkimas. Pirmininkavo J. Karasiejus, sekretoriavo Z. Gurskytė. Apie parapijos veiklą pranešimą padarė klebonas kun. J. Staškus ir parapijos tarybos pirm. J. Karasiejus.

— Šiais metais per parapijos šventę norintys priimti Sutvirtinimo sakramentą vaikučius prašome jau dabar registruoti parapijos klebonijoje.

— Pakrikštyta Jono ir Teresės (Melyvidaitės) Olekų dukrelė Monika-Ona.

— Per KLKM dr-ją fondai "Vaiko tėviškės namai" aukėjo: \$500 — G. D. Sakai; \$100 O. V. Anskiai; \$50 — J. J. Staskevičius, C. M. Daukai; J. J. Rovai, V. Jasinevičienė, M. Petronis, M. S. Putrimai; \$40 — V. Kazlauskas; \$25 — M. P. Bešaspariai; \$20 — K. Konkulevičius, A. Gaidelienė, A. Samsonas, E. Juzėnienė, A. A. Killinskai, M. Petrušauskienė, A. S. Zimnickai, R. D. Lazzaro (a.a. Gintauto Bėriaus atminimui), R. A. Kalendros (a.a. Lidijos Radzevičiūtės-Lawless atminimui), A. J. Mačiukai (a.a. P. Jančiausko atminimui), G. B. Čizikai (a.a. P. Jančiausko atminimui); \$10 — Z. Jurksaitis, J. Dzermeika.

— Mišios vasario 9, sekmadienį, 9.30 v.r. už a.a. Vytautą Baranauką, 11 v.r. už parapiją; Wasagoje 2 v.p.p. už a.a. Praną Žaliauską ir Oną Skukauskienę.

Išganytojo parapijos žinios

— Pamaldos šventovėje — vasario 9 d., 11.15 v.r. Pamaldų metu bus pakrikštytas Robertas-Romas, Kęstučio ir Loretos Draudvilų kūnus.

— Parapijos tarybos posėdis — vasario 12, trečiadienį, 7.30 v.v. parapijos salėje.

Lietuvių namų žinios

— Sekmadienio popietėje dalyvavo 160 asmenų. Svečių knygoje pasirašė: gydytoja Danutė Krištaponienė iš Kauno; Elvyra Jaciūnienė iš Vilniaus; Loretta Yates (Juzaitis) iš Vankuverio. Svečius supažindino ir pranešimus padarė LN vedėjas Teodoras Stanulis.

— LN valdybos posėdis — vasario 6, ketvirtadienį, 7.30 v.v.

— Parduodamos geros kokybės kėdės (viena ant kitos sustatomos). Jos yra tinkamos vasarnamiams, žaidimų kambariams, šeimos šventėms ir garažams. Kaina \$3-5. Skambinti LN administratorei Danutei Sysak (Simonaitytei) tel. 532-3311.

— Vasario 29, šeštadienį, nuo 12.30 iki 4.30 v.p.p. įvyks Užgavėnių karnavalo jaunimo popietė. Bus skiriamos paviljonams piniginių premijų. Veiks įvairių gerimų ir užkandžių bufetai. Įėjimas — nemokamas.

— Ligoninių lankytojai renkami pasitarimui vasario 5, trečiadienį, 7.30 v.v. Žinantys apie sergančius arba pagalbos reikalingus tautiečius kviečiami dalyvauti šiame pasitarime arba pranešti V. Kulniui tel. 769-1266.

— LN vyrų būrelis ir "Atžalyno" gegužinė įvyks birželio 28, sekmadienį, Boyd Conservation vietovėje prie Woodbridge miesto tel. tarp Islington ir greitkelio nr. 7.

Aukos slaugos namams

\$1,333 — Osvaldas Delkus; \$200 — A. Palvenis; \$100 — J. R. Pleinai iš Hamiltono; \$50 — kun. Ignas Mikalauskas, OFM; \$30 — Irene Lapple a.a. Onos Dabkienės atminimui.

Tragiškai žuvusio automobilio nelaimėje a.a. Jono Tunačio prisiminimui aukėjo: \$20 — T. Stanulis; \$10 — R. Bacevičienė, K. Batūra, P. Butėnas, B. Wilkinson, E. Grybas, P. Jaunius, L. Keršytė, A. Lukošienė, B. Mackevičius, D. Puzerienė, D. Radtkienė, B. Stanulienė, J. Vingelienė, A. Zalagėnas; \$5 — P. Gumowski, R. Bacevičiūtė, E. Punks, D. Dirmantaitė, E. Macijauskas, R. Grybėnė, A. Slaboševičius, S. Cipijauskienė, R. Stanulis, A. Balaišytė, A. Puzerytė, O. Stanevičiūtė, J. Freimanas, D. Grybaitė, V. Grigutytė, I. Pečiulytė, P. Tolvaiša, R. Punks, G. Batūra.

Iš viso statybos fonde yra \$712,499. Aukos priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siųsti tiesiog šiuo adresu: Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St. W., Toronto, Ont. Aukos atleidžiamos nuo valstybinių mokesčių.

"LEDAS" REFRIGERATION

[vedu visų rūšių

- * Namų ir automobilių vėsinimo (air conditioning) sistemos
- * Taisau šaldytuvus
- * Skalbimo mašinas
- * Vėsintuvus

Skambinti

RAIMONDUI JARECKUI

tel. 767-8711, Toronto.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Pirmas mėnesio penktadienis — vasario 7 d. Ligoniai ir seneliai lankomi namuose ir prieglaudose iš anksto susitarus. Šventoji valanda ir Mišios pirmąjį penktadienį — 7 v.v. Išpažinėčių klausoma prieš Mišias rytą ir vakare.

— Šv. Pranciškaus tečiojo ordino sekantis susirinkimas ir Mišios mūsų šventovėje — vasario 20, ketvirtadienį, 10 v.r.

— Ruošiasi tuoktis John W. Beattie su Audrone Dobyte.

— Pakrikštyta Gailė-Regina-Elzbieta, Roberto ir Ramonos (Murauskaitės) Bell dukrelė.

— Mokesčių pakvitavimus už 1991 m. parapiją aukas galima pasiimti po Mišių parapijos salėje pas Br. Genčių. Tie, kurie aukoj Kanados lietuvių bendruomenės krašto valdybai, savo aukų pakvitavimus ras kartu su parapijos pakvitavimais.

— Mišių intencijos 1993 metams bus pradėtos priminti po Velykų.

— Vasario 16-sios minėjimą skautai rengia vasario 9 d. Prieš Mišias visi skautai ir skautės 9.30 v.r. renkasi uniformuoti į Prisikėlimo parapijos salę. Dalyvauja 10.15 val. Mišiose. Po pamaldų sueiga didžiojoje salėje.

— Mišios vasario 9, sekmadienį, 8.30 v.r. — už a.a. Uršulę ir Joną Rimulaičius, 9.20 v.r. — už a.a. Juozą Ražauską, 10.15 v.r. — už a.a. Algį Puterį, a.a. Antaniną ir Joną Prakapus, a.a. Vladą Kulpavičių, 11.30 v.r. — už gyvus ir mirusius parapijiečius.

— A.a. kun. Aleksandras Žiubrys (ne Žibūrys), OFM, miręs 1992. I.21 JAV-se, palaidotas Bruklne Šv. Jono kapinėse I.25 lietuvių pranciškonų skyriuje. Vėlonis gimė 1902.11.13 Kurmaičių k., Kretingos aps.

KLK moterų draugijos Lietuvos kankinių parapijos skyrius vasario 9, sekmadienį, po 11 val. pamaldų Anapilio parodų salėje šaukia susirinkimą. Centro valdybos pirmininkė Angelika Sungailienė kalbės tema "Vaiko tėviškės namai". Kviečiame narys ir visus gausiai dalyvauti.

Valdyba

Vasario 16-sios šventės minėjimas Toronte prasidės vasario 15, šeštadienį. Prisikėlimo parapijoje paroda "Lietuvos kovos už nepriklausomybę". Atidarymas — 4 v.p.p. Svečiai bus pavaistinti sūriu ir šampanu. Įėjimas — laisva auksa išlaidoms padengti. Paroda veiks vasario 16, sekmadienį. Šeštadienio vakare 8 val. Prisikėlimo parapijos salėje — šaukūs šokiai, įėjimas — \$5. Visa tai rengia Prisikėlimo ir Anapilio parapijų jaunimas. Vasario 16, sekmadienį, 4 v.p.p. Anapilio didžiojoje salėje įvyks pagrindinis šventės minėjimas tema "Vakar, šiandien ir rytoj". Muziejuje Anapily vasario 16 d. taipogi rengiama paroda apie išeiviją. Visi kviečiami visuose renginiuose gausiai dalyvauti. Inf.

Tarptautinės ledo žvejojimo varžybos š. m. vasario 5-10 d.d. vyks ant Lake Simcoe ežero Ontario provincijoje. Pirmą kartą šios varžybose dalyvaus ir Lietuvos žvejų grupė. Kanadiečiai organizatoriai dar laukia varžovų iš Suomijos, Švedijos, Liuksemburgo, Italijos, Islandijos ir JAV-bių.

Algis Medelis vasario viduryje skrenda į Lietuvą. Reikalingi paslaugų kreipkitės telefonu 1-416-434-1847.

Kanados užsienio reikalų ministerija savo rašte "TZ" pranešė apie atidarymą Kanados ambasados raštines Vilniuje. Per ją Kanados ambasada teiks savo paslaugas Lietuvos gyventojams, suinteresuotiems ryšiais su Kanada. Pranešime sakoma: "Through the Vilnius office, Stockholm-based Embassy officials will provide trade and investment promotion assistance, as well as limited visa and consular services". Lietuvos konsulatą Kanadoje žiniomis, minėtoji raštinė Vilniuje priima interesantų prašymus ir persiunčia Kanados ambasadaį Stockholm. Tokiu būdu vizos gavimas važiuojantiems Kanadon užtrunka 2-3 savaites. Adresas: Office of the Canadian Embassy, "Draugystės viešbutis, Čiurlionio 84, kamb. 901, P.O. Box 330, 2300 Vilnius.

[MOKEJUS PINIGUS į paslaugos "Rūta" sąskaitą, jūs galite aprūpinti Lietuvoje savo giminaiciams, draugams, senelių ir vaikų namus šviežia skerdiena — 70 kg (\$130), rūkytos mėsos gaminiai — 20 kg (\$150), sausos maisto rinkiniu — \$150, šventinis rinkinys — \$150. Visi užsakymai pristatomi į namus. Teirautis tel. 1-(416) 536-4742, 919 Dufferin St. Apt. 502, Toronto, Ont. M6H 4B3.

VASARIO 16-SIOS MINĖJIMAS

įvyks vasario 16, sekmadienį, 4 valandą po pietų,

Anapilio salėje (2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario)

Programą tema: "Vakar, šiandien, rytoj..." atliks —

V. Matulaitis, R. Jonaitienė, D. Baršauskaitė, V. Žukauskas;

Toronto jaunimo ansamblis "Gintaras";

Toronto aukštesniųjų liuanistinių kursų moksleiviai.

— Minėjimo metu Anapilio Parodų salėje atskira programa vaikams nuo 3-10 metų amžiaus.

— Muziejuje vyks paroda.

— Kava ir vynas po minėjimo.

Rengėjai: KLB Toronto apylinkės valdyba

LIETUVA ir lietuviybės išlaikymas bei jos puoselėjimas Kanadoje yra nuolatiniai Kanados Lietuvių Bendruomenės rūpesčiai!

VASARIO 16-SIOS PROGA KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ

prašo aukų visuomeninei-kultūrinei veiklai paremti

Pastaruoju metu Tautos drąsa bei kovos dvasia išgarsino Lietuvos vardą plačiojoje Kanados visuomenėje. Kanados Lietuvių Bendruomenė palaiko ryšius su Kanados vyriausybėmis institucijomis ir kitų tautų organizacijomis. Kanados valdžiai bei spaudai ji teikia informaciją apie Lietuvą, tuo užtikrindama jos reikalų supratimą kanadiečių tarpe.

KLB Humanitarinės pagalbos komitetas teikia Lietuvos žmonėms skubiai reikalingą medicininę ir kitokią pagalbą, o Pagalbos Lietuvai vajumi telkiamos lėšos stambesniems projektams Lietuvoje įgyvendinti.

Kultūros ir švietimo komisijų pastangomis jaunimo tarpe ugdomos lietuviškos vertybės, užtikrinančios veiklos tęstinumą.

Paukukojus \$20 ar daugiau, išduodami pakvitavimai atleidimui nuo pajamų mokesčio.

Aukojant plačiai veiklai, prašome naudoti specialius vokelius, gaunamus per apylinkės ruošiamus Vasario 16 minėjimus. Aukas galima siųsti: Kanados Lietuvių Bendruomenė, 1011 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8. KLB krašto valdyba

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

praneša, kad

METINIS NARIŲ SUSIRINKIMAS

įvyks š. m. kovo 8, sekmadienį, 3 valandą po pietų,

Prisikėlimo parapijos salėje, 1021 College Street, Toronto, Ontario.

Ta pačia proga norime priminti, kad norint gauti atleidimą nuo 1991 metų pajamų mokesčių už įnašus į pensijų sąskaitą (RRSP), juos reikia įnešti iki š.m. vasario 29 dienos. Valdyba

TAUPLYKIME SAVO ATEITIES GEROVEI!

(Sumažindami pajamų mokesčius)

- SAUSIS ir VASARIS — RRSP indėlių mėnesiai.

- Per šiuos mėnesius dalį savo santaupų įdėkite į saugią

"Paramos" RRSP s-ta.

- Jei truks "Parama" paskolins.
- "Parama" moka aukštas palūkanas už įsų indėlius.
- "Parama" neima jokių mokesčių nei už plano administravimą, nei už patarnavimus įdedant ar išimant.
- "Parama" mielai patarnaus nariams, perkėlimui iš kitų RRSP į "Paramos" RRSP planą.

- "Parama" tuoj pat vietoje išduoda kvitą dėl mokesčių atleidimo.
- Galite pasirinkti indėlio terminą: 1 m., 2 m., 3 m., ar neterminuotus su keičiamu nuosimčiu (variable rate).

- Jūsų RRSP palūkanos apsaugotos nuo pajamų mokesčių.
- Prieš 71 gimtadienį RRSP santaupas galima pervesti į RRIF, nemokant valdžiai jokių mokesčių.
- Nelaukite paskutinės dienos!
- Paskutinė diena indėliams už 1991 metus

1992 m. vasario 29 d. Tel. 532-1149

PARAMA LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

Vilniaus radijas užsienio lietuviams programą lietuvių kalba transliuoja 9 v.v. 16, 19 ir 41 metų bangomis šiais dažniais: 7400, 9750, 15180, 17605, 17690. Pastaruoju metu šis radijas, deja, visai negirdimas arba labai blogai. Gerai girdimas tik retkarčiais.

Lietuvių katalikų moterų draugijos Prisikėlimo parapijos skyrius "Tėviškės žiburiams" aukėjo \$50.

A. a. Vlodo Jasinevičiaus atminimui vietoje gėlių Antanas ir Zita Urbonai "Tėviškės žiburiams" aukėjo \$20.

Išganytojo lietuvių liuteronų parapijos moterų draugija žuvusių už Lietuvos laisvę prisiminimui "Tėviškės žiburiams" aukėjo \$75.

Kanados lietuvių muziejiaus archyvo Anapilyje statybos vajui aukėjo \$1,000 — Anapilio moterų būrelis.

IESKAU rusiškai kalbančios viename vaikui auklės 6 dienoms per savaitę. Skambinti tel. 440-1032.

VYTAS GRABAUSKAS —

statu naujus namus, darau patalynas, prielaukas (decks), tverius tvoras. Skambinti tel. 416-847-9187, Oakville, Ontario.

RYTAS LINGE, pianistas iš Lietuvos, gali mokyti skambinti pianinu ar koncertuoti visuomeniniuose renginiuose. Skambinti tel. 770-5369 vakarais ar tel. 884-3988 dienomis.

EUROPEAN CATERING

Gaminamas maistas visom progom, parūpinama salė, muzika, gėlės, sutvarkomi gerimų (baro) reikalai. Skambinti bet kuriuo laiku: Antanas Gataveckas tel. (416) 234-0243 Toronto.

ATOSTOGOS SAULĖTOJ FLORIDOJ. Kambarys ir prausykla, vėsinimas, apšildomas baseinas, pusryčiai — savaitei \$200. Miegamas kambarys, bendra prausykla — savaitei \$150. Arti parduotuvė ir pajūrio. Skambinti arba rašyti: A. Zupko, 5886 Guest Court, North Fort Myers, FL 33903, USA. Tel. (813) 656-5886.

AUDRONĖ KAIRYS makrobiotikos konsultantė

- * diagnostika
 - * sveikatingumo dieta
 - * svorio ir energijos reguliavimas
 - * gydymas maistu ir mankšta
- Dėl konsultacijų skambinkite į makrobiotinį centrą "It's a great life". Tel. Toronto (416) 255-1049 (voice message)

MONTREALQUE

Dr. Milda Danytė, kuriam laikui grįžusi iš Lietuvos, sausio 22 d. pilnutėlėje seselių namų salėje padarė pranešimą apie dabartinį gyvenimą bei rūpesčius Lietuvoje.

Sesėlė Paulė supažindino su dr. Milda ir pakvietė maldai už žuvusius. Milda yra užaugusi Montrealyje, nors studijas baigė kituose Kanados universitetuose. Dabar jau dveji metai ji dėsto anglų kalbą ir literatūrą Vytauto Didžiojo universitete Kaune. Montrealečiai yra daug girdėję pranešimų — mūsiškiai, ten trumpai pabuvę, ir kiti, iš Lietuvos atvykę, gal būt, neįspėję, kas klausytojams įdomiausia. Tuo tarpu Milda, ilgiausia ten pagyvenusi ir jau pilniau perpratusi tenykštį gyvenimą, galėjo daugiau pataikyti į klausytojų skonį. Ji kalbėjo apie politiką, ekonomiką, universitetus ir net kaip tuo pačiu metu galima stovėti trijose vietose prie krautuvų. Ji kalbėjo beveik valandą, o į klausimus atsakinėjo dar gerą pusvalandį. Visi klausytojai buvo labai patenkinti ir atsidėkojo ilgais plojimais.

Skautai, skautės ir vilkiukai, kurie nori dalyvauti žiemos stovykloje, turi registruotis pas Gintarą Nagį tel. 683-6147. Stovykla įvyks vasario 21-22 d.d. Boy Scouts of Canada Tamaracuta stovyklavietėje.

Albertas Jonelis praeitais metais Vasario 16-tos gimnazijai surinko \$1980. Neseniai jis gavo gimnazijos direktoriaus Andriaus Šmito gražų padėkos raštą.

KLK moterų dr-jos Montrealeio skyrius, norėdamas paremti Lietuvos našlaičius, atidarė "Lite" sąskaitą nr. 5048 fondui "Vaiko tėviškės namai". Pradžiai įnešė \$300, ir pirmoji aukotoja Sofija Skučienė — \$25. Norintieji tam reikalui paaukoti gali pinigų įnešti tiesiog į "Litą" arba įduoti skyriaus valdybos narėms.

A.a. Benediktas Krekščionaitis, buvęs montrealietis, 61 m. amžiaus, mirė sausio 21 d. Kalgary. Iš Šventosios Dvasios šventovės palaidotas sausio 24 d. Queen's Park kapinėse. Liūdi žmona, trys sūnūs su šeimomis, duktė ir kiti giminės bei artimieji. B.S.

James Ling mokyklos, Linda Pool ir kiti mokytojai nuosirdžiai dėkoja Šv. Kazimiero parapijos Aukšinio ratelio nariams, kurie Kalėdų šventių proga paaukojo 500 dol. nepasiturinčių mokinių šeimoms.

Viktoras Ragulis, mirė sausio 28 d. palaidotas iš Šv. Kazimiero šventovės. K.A.

VASARIO 16 MINĖJIMAS MONTREALYJE

įvyks 1992 m. vasario 16, sekmadienį,

Aušros Vartų parapijos patalpose.

11 v.r. Iškilmingos pamaldos Aušros Vartų šventovėje.

12 v.r. Minėjimo aktas Aušros Vartų parapijos salėje:

paskaitininkas — kun. dr. Feliksas Jucevičius.

Meninė dalis — AV parapijos choras.

Šilti pietūs, paruošti Mary Vaupšas, baras.

Organizacijos kviečiamos dalyvauti su vėliavomis.

Įėjimo auksa — \$15.

Rengia KLB Montrealeio apylinkė

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

Namai - Automobiliai - Prekyba - Atsakomybė
3907A Rosemont Blvd., Montréal, Que. H1X 1L7
Tel. 722-3545 FAX 722-3546
JOANA ADAMONYTĖ, A.I.B. DONNA SVRAKA, A.I.B.
PETRAS ADAMONIS, C.I.B. Res. 256-5355
Greitas ir tikslus patarnavimas. Pasiteiravimas nelpareigoja apsidrausti.

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DeSeve St., Montreal, Que. H4E 2A8
Tel. 766-5827; 766-5830

Skyrius: 3907A Rosemont Boulevard
VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

AKTYVAS — virš \$29,000,000 REZERVAS — virš milijono.

MOKA UŽ:
Certifikatus 1 m. — 7 % Taupymo — special. 4 1/4 %
Certifikatus 2 m. 7 3/4 % Taupymo — su gyv. dr. 4 %
Term. indėlius: Taupymo — kasdienes 4 1/4 %
1 metų 6 1/4 % Einamos sąsk. 3 1/2 %
180 d. - 364 d. 6 % RRIF-RRSP — 1 m.term. 7 1/4 %
120 d. - 179 d. 6 % RRIF-RRSP — 2 m.term. 7 3/4 %
60 d. - 119 d. 6 % RRIF — RRSP — taup. 4 1/2 %
30 d. - 59 d. 4 1/2 %

IMA UŽ:
Nekiln. turto nuo 8 1/2 %, asmenines — nuo 10 %

Informacija apie naujausias palūkanas "Lite"

KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve	3907A Rosemont
Pirmadieniai	9.00- 3.00	10- 2
Antr., treč.	9.00- 3.00	
Ketvirtadieniai	12.00- 8.00	3.00- 7.00
Penktadieniai	10.00- 6.00	2.00- 6.00

AMBER GLOBUS UNITED TRADE INC.

Susipažinkime su nauju siuntų į Lietuvą patarnavimu

- Dovanų siuntos pristatomos tiesiai į gavėjo rankas lėktuvais per mėnesį. Jokio maito. Nauji ar vartoti drabužiai, maistas ir kt. \$5.99 už 1 kg.
- Standartiniai maisto siuntiniai pristatomi į namus per savaitę.
- Lėktuvų bilietai į Baltijos kraštus ir atgal skrendant Lufthansa ir Skandinavijos lėktuvais —
Toronto-Ryga \$1240 + mokesčiai
Sterling Airways —
Toronto-Kopenhaga-Vilnius \$899 + mokesčiai

• 21st Century Travel Insurance Co.
Draudžia Kanados lankytojams — \$1 dienai
Skrydžio atšaukimas — nuo \$10

- Dolerių pristatymas
- Greitas laišku persiuntimas FAX būdu
- Automobilių pristatymas laivais
Paslaugos perkant nebrangius vartotus automobilius
- Naujų "Bielerus" traktorių pristatymas

Mūsų adresas:
257B Willard Ave., 2nd floor, Toronto, Ontario M6S 3R1
Tel. (416) 604-8446 FAX (416) 604-9436